

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÉ ŠKOLY HARMONY
DOLNÍ BŘEŽANY

ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA

HARMONY

1. Identifikační údaje školy	4
2. Charakteristika školy	5
3. Zaměření školy a její vize	6
4. Výchovné a vzdělávací strategie	7
5. <u>Vzdělávací obsah hudebních oborů</u>	9
<u>5.1. Hudební obor</u>	
5.1.1. Přípravné studium hudebního oboru	10
5.1.2. Studijní zaměření Hra na klavír	11
5.1.3. Studijní zaměření Hra na klávesy	17
5.1.4. Studijní zaměření Hra na kytaru	23
Učební osnovy vyučovacího předmětu Kytarový soubor	29
5.1.5. Studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru	31
5.1.6. Studijní zaměření Hra na basovou kytaru	37
5.1.7. Studijní zaměření Hra na bicí	41
5.1.8. Studijní zaměření Hra na zobcovou flétnu	47
Učební osnovy vyučovacího předmětu Dechový soubor	53
5.1.9. Studijní zaměření Hra na příčnou flétnu	54
5.1.10. Studijní zaměření Hra na klarinet	60
5.1.11. Studijní zaměření Hra na saxofon	65
5.1.12. Studijní zaměření Hra na housle	71
Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra	77
5.1.13. Studijní zaměření Sólový zpěv	80
5.1.14. Studijní zaměření Sborový zpěv	85
Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní zpěv	88
5.1.15. Učební osnovy	89
Učební osnovy vyučovacího předmětu Souborová hra	89
Učební osnovy vyučovacího předmětu Hudební nauka	90
Učební osnovy volitelného předmětu Improvizace	93

6. <u>Vzdělávací obsah výtvarného oboru</u>	94
6.1. <u>Výtvarný obor</u>	
6.1.1. Přípravné studium výtvarného oboru	95
6.1.2. Studijní zaměření Výtvarná tvorba	96
Učební osnovy vyučovacího předmětu Plošná tvorba	97
Učební osnovy vyučovacího předmětu Prostorová tvorba	99
Učební osnovy vyučovacího předmětu Výtvarná tvorba	100
Učební osnovy vyučovacího předmětu Výtvarná kultura	102
7. <u>Vzdělávací obsah tanečního oboru</u>	103
7.1. Taneční obor	
7.1.1. Přípravné studium tanečního oboru	105
7.1.2. Studijní zaměření Taneční tvorba a interpretace	106
Učební osnovy vyučovacího předmětu Základy tanečních technik	107
Učební osnovy vyučovacího předmětu Taneční praxe	108
Učební osnovy vyučovacího předmětu Klasický tanec	110
Učební osnovy vyučovacího předmětu Současný tanec	113
Učební osnovy vyučovacího předmětu Práce v souboru	116
8. <u>Vzdělávací obsah literárně dramatického oboru</u>	118
8.1. Dramatický obor	
8.1.1. Přípravné studium Literárně dramatického oboru	120
8.1.2. Studijní zaměření Dramatika a slovesnost	121
Učební osnovy vyučovacího předmětu Dramatika a slovesnost	122
Učební osnovy vyučovacího předmětu Dějiny dramatické tvorby	124
Učební osnovy vyučovacího předmětu Umělecký přednes	125
9. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	126
10. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných	127
11. Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy	128

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Harmony, o.p.s.

Motivační název:

ŠKOLA HROU

Předkladatel:

Základní umělecká škola Harmony, o.p.s.
Adresa: Za Radnicí 104, Dolní Břežany 25241

IČO: 248 00 856

IZO: 181033879

REDIZO: 691003874

Ředitel:

Mgr. Magda Marková

Kontakty:

Email: reditel@zus-harmony.cz

Mobil: 731153730

www.zus-harmony.cz

Zřizovatel:

Mgr. Magda Marková, Na Sádkách 705, 252 41 Dolní Břežany
Jiří Marek, Třešňová 575, 252 41 Dolní Břežany

Platnost dokumentu: od 1.9.2024

V Dolních Břežanech dne: 1.9.2024

.....
ředitelka školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Počet oborů, velikost:

- Hudební obor (HO)
- Výtvarný obor (VO)
- Taneční obor (TO)
- Literárně – dramatický obor (LDO)
- Maximální kapacita školy je 350 žáků, v současné době je naplněna ze 100%.

Historie a současnost

Základní umělecká škola Harmony o.p.s. vznikla v roce 2011 jako soukromá Základní umělecká škola Harmony, o.p.s.

ZUŠ Harmony sídlí v dolnobřežanském mikroregionu, kam spadají:

Dolní Břežany, Zvole, Břežová, Vrané n. Vltavou, Zlatníky - Hodkovice, Ohrobec, Okrouhlo.

Charakteristika pedagogického sboru

V současnosti má škola celkem 27 zaměstnanců, z toho 23 učitelů. Všichni pedagogičtí zaměstnanci jsou plně aprobovaní a kvalifikovaní.

Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Projekty na škole jsou voleny podle výchovně-vzdělávacích potřeb školy a společenských událostí konaných v danou dobu v regionu. Pravidelně se účastníme celoročních projektů, mezi něž patří například dílny pro mateřské školy. Mezi projekty krátkodobé, na kterých se aktivně podílíme, patří akce ku příležitosti vánočních svátků, Vítání jara, Vánoční koledy, účinkování na akcích pořádané Obecním úřadem Dolní Břežany jako například Dolnobřežanský slunovrat, Svatováclavská pouť, Halloween, ZUŠ Open, Vítání občánků aj.

Škola spolupracuje s místními institucemi, jako např.: s Mateřským centrem Břežánek, Obecním úřadem Dolní Břežany, ZŠ a MŠ Dolní Břežany, MAS Dolnobřežansko.

Vybavení školy a její podmínky:

Financování školy je zajištěno z více zdrojů, mezi něž patří vlastní zdroje zřizovatele, školné žáků, státní dotace, dotace obce a dary škole.

Budova je majetkem obce Dolní Břežany a naše škola si ji pronajímá. Nachází se v klidné čtvrti u Obecního úřadu v Dolních Břežanech.

Škola má 11 učeben, kancelář, sborovnu a sál. 10 učeben je hudebního oboru a 1 výtvarného. Sál patří tanečnímu a dramatickému oboru a využíváme ho nejenom pro koncerty, ale i pro souborovou a orchestrální hru.

Přestože je ZUŠ Harmony mladou školou, její materiální vybavení a zázemí je poměrně solidní. Všechny učebny jsou vybaveny pianiny nebo clavinovami, do tanečního sálu bylo zakoupeno koncertní křídlo, které je využíváno jak pro potřeby hodin tanečního oboru, tak pro koncertní vystoupení hudebníků.

Nástroje jsou podle potřeb opravovány, laděny. Notový, knižní a nástrojový archiv je průběžně doplňován dle finančních prostředků školy.

3. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

Základní umělecká škola Harmony je mladá škola s příjemnou atmosférou. Dlouhodobým cílem výuky je úspěšně rozvíjet u žáků schopnosti a dovednosti ve zvoleném oboru, prohlubovat jejich zájem o studium s přihlédnutím k individuálním schopnostem, nadání a případnému talentu dítěte. Žáci jsou motivováni a připravováni k vystupování na interních i veřejných koncertech, tanečních představeních či prezentují své práce na výstavách pořádaných školou.

Chceme vybudovat takovou školu, kde se žáci budou cítit spokojeně a bezpečně a kde se jim dostane kvalitní a kvalifikované péče.

Naším cílem je rozvíjet u žáků jejich schopnosti, dovednosti i kreativitu a podporovat všestranný rozvoj jejich osobnosti. Vzájemně poznáváme svět barev, tónů, gest a pohybu v jeho nejrozmanitějších podobách. Vedeme děti k vnímání kulturních hodnot, ke vzájemné spolupráci, motivujeme je k tomu, aby se staly kultivovanými osobnostmi. Vnímáme individualitu našich žáků a ke každému z nich přistupujeme s ohledem na jeho schopnosti. Učíme žáky vyjadřovat se a komunikovat skrze umění.

Takto nabyté schopnosti mají žáci možnost pravidelně zúročit při vystoupeních na veřejných koncertech, tanečních představeních, či výstavách.

4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Hlavní důraz klademe na tvořivost a aktivní zapojení žáka do výuky. Výchovné a vzdělávací strategie jsou zaměřeny na rozvoj schopností žáků tvořit, vnímat a interpretovat umělecké dílo. To umožní žákům vytvořit si pozitivní vztah k umění a kultuře, k ostatním lidem i k sobě samému. Naši pedagogové uplatňují metody a formy práce tak, aby utvářeli a naplňovali klíčové kompetence Rámcového a Školního vzdělávacího programu. Utváření a rozvíjení klíčových kompetencí je vnímáno jako konstantní celoživotní proces.

Hudební obor

- seznamujeme žáka s nástrojem, vysvětlujeme problematiku hry na zvolený nástroj, jeho historii, vývoj, stavbu, části, způsob a možnosti využití v hudbě, vedeme žáka k trpělivosti a společnému překonání náročných začátků i krizových období v průběhu studia
- vedeme žáka ke schopnosti sebehodnocení
- uplatňujeme individuální přístup k žákovi, kromě jeho rozumových možností hodnotíme i jeho fyzické dispozice a od nich odvíjíme správné držení těla i nástroje při hře, dbáme na postavení rukou, učíme dítě vnímat tělo i nástroj jako jeden celek
- učíme žáka, jak má samostatně přistupovat ke studiu nástrojové hry
- repertoár vybíráme spolu se žákem, důraz klademe na hudební žánr, který žáka zajímá
- skladbu učitel sám interpretuje, případně ukáže žákovi různé druhy interpretace
- prostřednictvím veřejných vystoupení učíme žáka koncentraci, vhodnou komunikaci s publikem a reakcím na ohlasy posluchačů
- připravujeme žáka pro veřejnou prezentaci, vedeme ho k samostatnému zvolené vhodné způsobu prezentace
- žáka, který hraje nebo zpívá v hudebním kolektivu, učíme fungování a práci v různých rolích (být podřízený i řídit), žák se také učí role rozdělovat
- vedeme žáka, aby přizpůsobil svůj výkon a pojetí hry výkonům svých spoluhráčů

Výtvarný obor

- vedeme žáky k osvojení základních vyjadřovacích prostředků, k seznámení se s různými výtvarnými postupy a technologiemi
- učíme žáky propojit představu a záměr s materiálem, prostorem, nástrojem a výtvarnou technikou, podporujeme individuální manuální a výtvarné schopnosti žáka
- navštěvujeme výstavy, kde se žák setkává s dějinami výtvarného umění i současnou tvorbou, prohlíží sbírky reprodukcí, nahlíží do publikací o umění
- vhodně a záměrně motivujeme a klademe důraz na prezentaci prací
- práci ve skupině chápeme jako prostředek sociálního kontaktu, ve kterém žáky během společných hodin podporujeme
- vedeme žáky k aktivní spolupráci, při tvorbě společného díla rozdělujeme role ve skupině, žáci je střídají, učí se role efektivně přidělovat

Taneční obor

- předáváme žákovi teoretické a praktické vědomosti o tanečních technikách, které slouží k uměleckému (tanečnímu) vyjádření
- vedeme žáky ke správnému držení těla, zvládnutí různých tanečních technik a zejména ke schopnosti prezentovat tanec ve skupině
- vedeme žáka k vyjádření vlastních postojů, myšlenek a názorů prostřednictvím tanečního umění
- posuzujeme kvalitu choreografie (vč. formy, kostýmů, použité hudby) tanečního díla
- otevřeně komunikujeme ve skupině, střídáme u žáka uplatňování různých sociálních rolí ve skupině
- motivujeme slovním hodnocením v hodinách
- podporujeme žáky v k aktivní tvůrčí účasti při vytváření nových tanečních choreografií
- motivujeme žáky k veřejným vystoupením, porovnávání výkonů a podporujeme zdravou soutěživost

Literárně-dramatický obor

- rozvíjíme umělecké vlohy žáka prostřednictvím tvořivých dramatických slovesných činností
- podporujeme improvizaci, která vychází z běžných životních situací
- vedeme žáky k dotváření již daného, nebo tvorbě vlastního scénáře
- komunikujeme ve skupině a rozdělujeme role ve skupině
- provádíme rozbor postav a děje
- hodnotíme vhodnost užití daných výrazových prostředků, případně pohybových a hudebních prvků
- vedeme žáky k aktivní spolupráci, při tvorbě společného díla rozdělují učitel role ve skupině, žáci je střídají a učí se také role efektivně přidělovat
- vedeme žáky k formulování vlastních myšlenek a názorů, jejich vyjadřování a obhajování,
- vedeme žáky k odvaze prezentovat vlastní názor či postoj otevřeně, nesvázaně a prostřednictvím netradičních výrazových prostředků tak, aby jeho výpověď nekopírovala zaběhnuté vzory, ale naopak hledala cesty k originálnímu vyjádření
- podporujeme dotváření a tvorbu scénáře vycházející z improvizace, žáci spoluvytvářejí společné dílo, které následně veřejně prezentují

5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍCH OBORŮ

Přijímání žáků ke studiu

- do přípravného studia jsou přijímáni uchazeči, kteří prokáží předpoklady ke vzdělávání
- do základního studia I. a II. stupně a studia pro dospělé jsou přijímáni uchazeči na základě úspěšného vykonání talentové zkoušky a doporučení přijímací komise, jejíž členy jmenuje ředitel školy
- talentová zkouška může být nahrazena úspěšným ukončením základního studia předcházejícího stupně
- termín konání talentových zkoušek škola zveřejní nejpozději 14 dní před jejich konáním.
- do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin přijme žáka ředitel školy na návrh učitele hlavního předmětu

Organizace výuky

Výuka žáků podle § 109 zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, probíhá **ve čtyřech etapách:**

- **v přípravném studiu** pro děti ve věku od 5 let
- **v základním studiu I. stupně** pro děti a mládež ve věku od 7 let
- **v přípravném studiu II. stupně** pro mládež ve věku od 13 let
- **v základním studiu II. stupně** pro mládež ve věku od 14 let
- **studium pro dospělé** - vzdělávací obsah studia pro dospělé vede učitel v třídní knize, jeho způsob i formu realizace stanoví na základě ŠVP a vzdělávacích potřeb žáka. Výuka se uskutečňuje minimálně **v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně formou individuálního vzdělávání** (dle v ŠVP uvedeném vzdělávacím a studijním zaměření a v ŠVP konkrétně uvedeném vyučovacím předmětu „Hra na nástroj“)

Složky výuky

- individuální výuka (hra na nástroj nebo sólový zpěv)
- hudební nauka (kolektivní předmět v 1.-5. ročníku – zaměřen na hudební teorii a kulturu)
- společná hudební interpretace – blok volitelných vyučovacích předmětů (např. sborový zpěv, souborová hra atd.), ze kterých je **povinností realizovat alespoň jeden**, a to ve 4.-7. ročníku.

5.1.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM HUDEBNÍHO OBORU

5.1.1. Přípravné studium hudebního oboru

Příprava pro hru na hudební nástroj a zpěv

Studijní zaměření Přípravné studium hudebního oboru se uskutečňuje před I. stupněm základního studia a je určeno především pro žáky ve věku 5 a 6 let. Realizuje se ve vyučovacím předmětu *Přípravná hudební výchova (PHV)*. V PHV je hravou formou podchycen zájem dětí o hudbu. Učitel rozvíjí jejich hudební schopnosti, dovednosti a návyky, aktivizuje a podněcuje jejich tvořivost v elementárních činnostech pěveckých, instrumentálních, pohybových a poslechových. Součástí výchovně vzdělávacího procesu je zjišťování, sledování a usměrňování zájmu žáků vzhledem k možnostem jejich dalšího vzdělávání v základní umělecké škole.

	1. ročník	2. ročník
PHV	1	1-2*

- Poznámky:
žák je zařazen do ročníku podle věku
- * výuka probíhá individuálně či ve skupině 2 – 3 žáků - ve věku 6 let, v rozmezí 1 vyučovací hodiny ve skupině a individuálně dle dispozic žáka na základě doporučení učitele.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Přípravná hudební výchova

Žák:

- vnímá kvalitu tónu (vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý atd.)
- rozliší vzestupnou a sestupnou melodii
- v toku hudby dokáže pojmenovat některé hudební nástroje
- žák zopakuje (vytleská) drobný rytmický útvar v různém tempu a síle
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím jednoduchých tanečních prvků
- reaguje pohybem na znějící hudbu, dynamické a tempové změny v proudu hudby
- ovládá a využívá hru na tělo
- umí rytmizovat říkadla (hra na tělo) a dle svých schopností pracuje se říkadlem (vyjádří charakter, tempo atd.)
- rozliší: nahlas, potichu, zesilování, zeslabování
- dokáže vyjádřit sílu zvuku pohybem
- žák zvládne správné držení těla – pěvecký postoj
- zpívá na základě svých dispozic

5.1.2. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KLAVÍR

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na klavír
- Hudební nauka
- Sborový zpěv
- Improvizace

Hra na klavír patří na naší škole k nejdéle vyučovaným předmětům, který se zároveň tradičně těší velkému zájmu ze stran nových uchazečů. V rámci studia si žáci od 4. ročníku volí jeden z povinně volitelných předmětů, který posléze navštěvují. Mezi ně patří *Klavírní doprovod* nebo *Sborový zpěv*

Každoročně mají klavíristé také možnost se zúčastnit školní sólové soutěže *Klavíroklání*, kterou pořádáme ve spolupráci s ostatními ZUŠ Středočeského kraje. Žáci jsou také motivováni k aktivní účasti v místním kulturním dění, charitativních koncertech a pravidelně vystupují při různých příležitostech (vánoční i velikonoční koncerty, jarní jarmarky, akce pro seniory, rozsvěcení vánočního stromu atp.)

Učební plán studijního zaměření *Hra na klavír*

Základní studium I. a II. stupně

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučovacích předmětů *Hra na klavír*

Přípravné studium *Hra na klavír pro mimořádně talentované žáky*

(individuální phv, kdy výuka na nástroj začíná už v září)

2/0 ind. phv

Žák

- seznámí se s nástrojem, osvojí si základní pianistické návyky – správné sezení, tvoření tónu za pomoci volné paže i zápěstí
- orientuje se na klaviatuře dle svých schopností v rozsahu od malé do dvoučárkované oktávy, pojmenuje bílé klávesy
- naučí se úhozu portamento, staccato
- hraje jednoduché lidové nebo umělé písně uvolněným hracím aparátem
- hrou podle sluchu rozvíjí přirozenou muzikalitu
- reprodukuje jednoduchá rytmická cvičení
- lidovou nebo umělou píseň doprovodí basovým tónem, případně dudáckou kvintou
- je schopen odlišit náladu skladby
- hraje podle sluchu, je schopen sluchové kontroly
- účastní se hry s učitelem nebo spolužákem (tří ruční, čtyřruční skladby)

Přípravné studium *Hra na klavír pro žáky, kteří začínají s nástrojem v pololetí*

2/0

Žák

- seznámí se s nástrojem, osvojuje si základní pianistické návyky – správné sezení, tvoření tónu za pomoci volné paže i zápěstí
- orientuje se na klaviatuře v rozsahu od malé do dvoučárkované oktávy, pojmenuje bílé klávesy
- reprodukuje jednoduchá rytmická cvičení
- interpretuje jednoduché písničky nebo skladbičky úhozem portamento, staccato
- lidovou nebo umělou píseň doprovodí basovým tónem, případně dudáckou kvintou
- hraje podle sluchu, je schopen sluchové kontroly
- účastní se hry s učitelem nebo spolužákem (tří ruční, čtyřruční skladby)

Základní studium I. stupně

Žák

1. ročník

- opakuje znalosti získané z PHV (správné sezení, tvoření tónu za pomoci volné paže a zápěstí)
- orientuje se na klaviatuře
- reprodukuje jednoduchá rytmická cvičení
- je schopen samostatné tvorby základních dynamických kontrastů
- plynule užívá úhozu portamento a staccato – lidové písně, prstová cvičení, drobné skladbičky
- naučí se plynule podkládat a překládat palec jako přípravu pro hru stupnic
- hraje stupnici přes 1 oktávu zvlášť, dle schopností protipohybem
- čte noty v obou klíčích v rozmezí minimálně malé c – f2
- rozumí značení základních dynamických prvků (f, p, mf, mp, crescendo, decrescendo)
- užívá plynule hru dvojhmatů (tercie, kvinty)
- využívá dvojhmaty při doprovodu lidových písní (T, D)
- hraje čtyřručně s učitelem

2. ročník

- pokračuje ve čtení zápisu v obou klíčích v rozsahu velké C – c3
- hraje skladby s předznamenáním alespoň do 2 křížků a 2 bé
- pracuje na zdokonalení hry úhozů (portamento, staccato, legato, espressivo)
- rozšíří hru dvojhmatů o další intervaly
- hraje durové stupnice v protipohybu přes 2 oktávy alespoň do 2 křížků a 2 bé
- hraje akord T5 a jeho obraty
- rozvíjí znalosti dynamického označení a užití při hře (akcent, sfz., dim.) a agogiky (rit., acc., koruna)
- hraje skladby různého výrazového charakteru
- při hře zvládá koordinaci obou rukou
- naučí se pedalizaci (současné)
- rozumí pojmu fráze a je schopen její interpretace
- zvládá číst a interpretovat základní rytmické členění (do osminových not)
- rozumí zápisu a je schopen interpretovat skladby v základních taktech (4/4, 3/4, 2/4)
- hraje z paměti
- hraje čtyřručně

3. ročník

- rozšíří zákl. rytmické hodnoty o šestnáctinové noty, 6/8 a 3/8 takt
- je seznámen s kvartovým a kvintovým kruhem
- hraje za pomoci současného pedálu, rozumí jeho značení, dle svých schopností ovládá i synkopický pedál

- využívá základní harmonické funkce (T, D, S) při doprovodu písní
- hraje durové stupnice rovným pohybem
- hraje mollové stupnice v protipohybu (přirozenou a harmonickou)
- hraje akordy a jejich obraty v úhozech (staccato, portamento, rozklad)
- orientuje se v notovém zápisu s předznamenáním minimálně do 4# a 3b
- ovládá základní artikulaci a její kombinace
- rozvíjí práci na frázování
- je schopen vyjádřit charakter skladby pomocí základních výrazových prvků (dynamika, agogika)
- nastuduje skladbu minimálně 2 hudebních stylů
- interpretuje z paměti skladbu na veřejném vystoupení
- hraje čtyřručně s učitelem nebo spolužákem

4. ročník

- hraje z listu jednoduché skladby
- samostatně používá dynamiku a agogiku ve skladbách
- naučí se synkopickému pedálu a jeho značení
- nastuduje skladby alespoň 3 stylových období
- hraje mollové stupnice včetně melodické rovným pohybem nebo protipohybem
- dle svých schopností hraje 4 – hlasý akord s obraty
- rozvine úhozové prvky o jejich další druhy (např. legatissimo, staccatissimo)
- prohlubuje schopnost sluchové sebekontroly, zdokonaluje úhozovou kulturu
- rozvíjí stávající technické dovednosti, které rozšiřuje o melodické ozdoby (nátryl, trylek, příraz, atd.)
- interpretuje z paměti skladbu na veřejném vystoupení
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroji

5. ročník

- hraje z listu jednoduché skladby
- rozvíjí již dříve získané technické prvky, které dále rozvine např. o hru chromatické stupnice, tercie v legatu
- zvládne plynule používat synkopický i současný pedál, rozumí jeho značení a využití
- rozšíří melodické ozdoby o další technické prvky (skoky, mordent, atd.)
- rozumí dynamickým i agogickým prvkům, jejich značení a využití
- zahraje stupnici dur i moll rovným pohybem i protipohybem
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroji
- interpretuje z paměti skladbu na veřejném vystoupení

6. ročník

- hraje z listu pokročilejší skladby
- využívá při hře dříve osvojené technické prvky a dále prohloubí jejich kvalitu
- rozumí charakteristice rozdílných hudebních stylů a dokáže je interpretovat
- zahraje stupnici dur i moll v kombinovaném pohybu
- nastuduje skladbu alespoň 3 slohových období
- zahraje čtyřhlasý akord s obraty
- interpretuje z paměti skladbu dle svých schopností na veřejném vystoupení
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroji

7. ročník

- orientuje se v notovém zápisu libovolné tóniny, hraje z listu pokročilejší skladby
- interpretuje různé hudební styly
- zahraje stupnice dur i moll kombinovaným způsobem
- zahraje velký rozklad akordů a jejich obrátů
- je schopen samostatné práce při nácvičku skladeb
- podílí se na výběru skladeb k absolventskému koncertu
- nastuduje skladby různých hudebních období a ukončí I. stupeň veřejným absolventským vystoupením nebo postupovou zkouškou

Základní studium II. stupně

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- bezpečně ovládne základní pianistické návyky, které samostatně užívá (správné sezení u nástroje, postavení ruky, tvoření zpěvného tónu volnou paží, kontrola volnosti paží)
- ovládne a při hře samostatně užívá znalost notopisu houslového i basového klíče v rozsahu c1 až f3 a C-c1
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním alespoň do 4# a 3b
- osvojí si hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová, šestnáctinová, noty s tečkou) a je schopen samostatné práce s rytmem při studiu skladby
- využívá základní dynamiku a rozumí způsobu jejího notového zaznamenání (*piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo*)
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu základních úhozových prvků a ovládne jejich kombinaci, kterou užívá při hře
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu tříhlasých akordů i dvojhmatů
- ovládne nutnou techniku pro hru stupnic (podklad a překlad palce), hraje stupnice dle svých schop

ností zvlášť nebo dohromady do 4# a 1b

- dle svých schopností zahraje tříhlasý kvintakord a jeho obraty
- hraje skladby různého charakteru a různých žánrů
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroji

1. ročník, 2. ročník

- podílí se na výběru hudebního materiálu pro vlastní interpretaci
- samostatně harmonizuje jednoduché skladby, je schopen doprovodit lidovou i umělou
- píseň
- hraje čtyřručně náročnější skladby, aktivně se podílí na interpretaci s ostatními nástroji
- rozvine pohotovější hru z listu

3. ročník, 4. ročník

- dle svých schopností se seznámí základy improvizace a jazzového žánru
- dle svých schopností spolupracuje při korepeticích mladších žáků hudebního oboru
- samostatně harmonizuje jednoduché skladby, je schopen doprovodit lidovou i umělou
- píseň
- hraje čtyřručně náročnější skladby, aktivně se podílí na interpretaci s ostatními nástroji
- rozvine pohotovější hru z listu
- podílí se na výběru repertoáru absolventského vystoupení

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. cyklus studia

1. ročník, 2. ročník

- prohlubuje a samostatně užívá získané dovednosti z I. cyklu studia
- projevuje osobní zájem při výběru hudebního materiálu pro vlastní interpretaci
- samostatně harmonizuje jednoduché skladby, je schopen doprovodit lidovou i umělou píseň
- hraje čtyřručně náročnější skladby, aktivně se podílí na interpretaci s ostatními nástroji
- rozvine pohotovější hru z listu

3. ročník, 4. ročník

- uplatňuje všechny získané dovednosti a schopnosti při studování repertoáru
- spolupracuje dle svých schopností při korepeticích mladších žáků hudebního oboru
- s pomocí pedagoga nastuduje repertoár širšího rozsahu
- samostatně harmonizuje jednoduché skladby, je schopen doprovodit lidovou i umělou píseň
- hraje čtyřručně náročnější skladby, aktivně se podílí na interpretaci s ostatními nástroji
- rozvine pohotovější hru z listu
- podílí se na výběru repertoáru absolventského vystoupení

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.3. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KLÁVESY

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na klávesy
- Hudební nauka
- Souborová hra
- Sborový zpěv
- Improvizace

Ve *Hře na klávesy* se žák učí ovládat škálu zvuků a doprovodů, které nástroj nabízí, a aktivně je využívat. V průběhu studia je obeznámen s dalšími možnostmi využití nástroje ve spojení s digitálními technologiemi a podle svých schopností je uplatňuje v praxi. Podle zájmu žáka, jeho hlasových možností a úrovně pěveckého rozvoje zařadí učitel do programu výuky zpěv žáka, který si zároveň sám doprovází hrou na klávesy.

Učební plán studijního zaměření *Hra na klávesy*

Základní studium I. a II. stupně

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na klávesy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Přípravné studium *Hra na klávesy pro mimořádně talentované žáky*

(individuální phv, kdy výuka na nástroj začíná už v září)

2/0 ind. phv

Žák

- ovládá správné a uvolněné sezení u kláves, osvojuje si základní návyky – volné paže, sezení u nástroje/určení správné vzdálenosti ,správná výška nástroje vůči tělu.
- orientuje se na klaviatuře dle svých schopností v rozsahu od malé do dvoučárkované oktávy, je schopen vyhledat a pojmenovat tóny umístěné na bílých klávesách
- hrou podle sluchu a základní volbou funkcí vocal/style rozvíjí přirozenou muzikalitu
- zahraje stupnici C-dur dle svých schopností (přes jednu nebo dvě oktávy-zvlášť či obouruč)
- doprovodí jednoduchou písničku pomocí T/D- basovým tónem,případně celým akordem
- za pomoci uvolněného hracího aparátu zahraje základní úhozy dle svých schopností , legato, staccato, tenuto
- je schopen odlišit náladu skladby
- účastní se hry s učitelem nebo spolužákem (hra s použitím základů ATM doprovodu)

Přípravné studium *Hra na klávesy pro žáky, kteří začínají s nástrojem v pololetí*

2/0

Žák

- seznámí se s nástrojem
- dle svých schopností si osvojí správné a uvolněné sezení u kláves
- za pomoci uvolněného hracího aparátu zahraje základní úhozy dle svých schopností , legato, staccato, tenuto
- interpretuje jednoduché písničky nebo skladbičky využívající základních funkcí nástroje vocal/style
- orientuje se na klaviatuře v rozsahu od malé do dvoučárkované oktávy
- doprovodí jednoduchou písničku pomocí T/D- basovým tónem,případně celým akordem
- hraje podle sluchu jednoduché lidové písňe a je schopen sluchové kontroly
- účastní se hry s učitelem nebo spolužákem (hra s použitím základů ATM doprovodu)

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na klávesy*

Základní studium I. stupně

Žák

1. ročník

- sedí u nástroje uvolněně s přirozeným tvarem ruky
- koordinuje při hře obě ruce
- opakuje podle sluchu jednoduché melodické motivy
- je poučen o základních úhozových prvcích – *tenuto*, *legato*
- orientuje se v jednoduchém notovém zápise
- hraje durové stupnice do tří křížků
- hraje skladby s celými, půlovými a čtvrtovými notami
- zahraje jednoduchou skladbu zpaměti
- při hře používá všechny prsty
- využívá jednoduchý akordický doprovod k oblíbeným písním ve snadné úpravě
- reprodukuje jednoduché melodie podle sluchu
- dokáže zahrát jednoduchou lidovou píseň (v durových tóninách) za použití doprovodu kvintakordu na základních harmonických funkcích

2. ročník

- má přehled o základních zvukových barvách, které klávesy poskytují
- spustí doprovod a zahraje s ním jednoduchou melodií
- zvládá hru v rychlejším tempu
- zahraje lidové písně za doprovodu *toniky a dominanty*
- pojmenuje noty v F klíči v rozsahu studované skladby
- seznámí se s úhozovými prvky *staccato* a *portamento* s ohledem na možnosti nástroje
- zvládá podklad v rámci hraných stupnic a skladeb
- interpretuje skladby s osminovými notami a pomlčkami
- kontroluje sluchem vlastní hru
- dokáže využívat při hře základní jednoduchou registraci (rytmus a instrumentace)
- dokáže interpretovat jednoduchou skladbu při koncertním vystoupení zpaměti

3. ročník

- má povědomí o základních druzích úhozů v rámci možností nástroje
- zná základní harmonické funkce - *tonika*, *subdominanta*, *dominanta*
- zahraje durové stupnice do 4 křížků oběma rukama protipohybem přes 2 oktávy
- ovládá doprovod na nástroji a dokáže ho hrát podle základních akordických značek
- zahraje tříhlasý kvintakord
- orientuje se v notovém zápise s předznamenáním do 4 křížků a béček
- orientuje se v notovém zápise v basovém klíči
- orientuje se v základních hudebních stylech - klasická hudba, populární hudba
- samostatně volí ve zvukovém rejstříku a výběru stylu
- orientuje se v jednotlivých sekcích nástroje

4. ročník

- orientuje se v základní obsluze nástroje
- používá formální části doprovodu (*intro, ending, fill in*)
- samostatně používá dynamická označení
- hraje durové stupnice přes dvě oktávy
- hraje z listu jednoduché skladby
- zahraje z paměti více skladeb
- v rámci svých schopností a možností školy se začleňuje do souborové nebo komorní hry

5. ročník

- využívá další funkce nástroje (*layer, split*)
- zahraje jednoduché melodické ozdoby
- orientuje se v notovém zápisu s libovolným předznamenáním
- zvolí správný rytmický doprovod odpovídající charakteru skladby
- používá kromě kvintakordů i septakordy a jejich obraty
- definuje a určí harmonické značky a zahraje podle nich správné akordy
- využívá dle svých schopností technické prvky ve skladbách různých hudebních stylů
- uplatňuje dynamické a agogické prvky
- interpretuje skladby při koncertních vystoupeních
- v rámci svých schopností a možností školy se začleňuje do souborové nebo komorní hry

6. ročník

- rozlišuje různé hudební styly dle svých možností
- vytvoří jednoduché aranžmá a vybere styl doprovodu k vybrané skladbě
- zvládá zahrát jednodušší skladbu podle sluchu bez notového materiálu
- je schopen doprovodit známé písně pomocí malé harmonické kadence
- ovládá tempové rozlišení skladeb podle zápisu (M.M. nebo BPM)
- je schopen interpretace skladeb v synkopickém rytmu
- umí zapojit klávesy do zvukové aparatury
- v rámci svých schopností a možností školy se začleňuje do souborové nebo komorní hry, doprovází jiné interprety

7. ročník

- orientuje se v různých hudebních stylech, přistupuje k nim kriticky a je schopen svůj vkus uplatnit při výběru vlastního repertoáru
- ovládá všechny funkce nástroje a orientuje se v nabídce EKN na trhu
- ovládá akordové značky - kvintakordy, septakordy, zmenšené a zvětšené akordy
- samostatně hraje z listu
- dokáže samostatně nastudovat skladbu a uplatnit v ní získané dovednosti
- nastuduje skladby různých hudebních období z paměti pro absolventské vystoupení
- interpretuje skladby s šestnáctinovými hodnotami v tempu cca M.M = 80 na čtvrtovou notu
- v rámci svých schopností a možností školy se začleňuje do souborové nebo komorní hry

- vybírá společně se spoluhráči repertoár pro kolektivní hru, samostatně nastuduje svůj part
- udrží tempo, přizpůsobí svou hru dle významu jeho partu, pohotově reaguje na události při hře, vytvoří společně se spoluhráčem potřebnou souhru

Základní studium II. stupně

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- ovládá uvolněné a přirozené sezení u kláves
- koordinuje hru obouruč
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním alespoň do 3# a 3b
- osvojí si hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová, šestnáctinová, noty s tečkou) a je schopen samostatné práce s rytmem při studiu skladby
- má přehled o základních funkcích nástroje
- umí používat funkci ATM doprovod a metronom
- tvoří vlastní varianty kombinace funkcí VOCAL/STYLE
- zná základní harmonické funkce T,D,S
- dle svých schopností zahraje tříhlasý kvintakord a jeho obraty
- hraje skladby různého charakteru a různých žánrů
- umí používat základní akordické značky

1. ročník, 2. ročník

- rozvine pohotovější orientaci v notopisu houslového i basového klíče v rozsahu všech oktáv
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním v rozsahu alespoň do 5# a 4b
- hraje z listu jednodušší skladby a dále se ve hře z listu zdokonaluje
- je schopen samostatně vytvořit dynamické rozdíly ve skladbě
- hraje mollové stupnice dle svých schopností protipohybem nebo rovným pohybem
- technickou stránku hry rozšíří o další prvky (skoky, melodické ozdoby)
- rozvine schopnost pedalizace, ovládne synkopický pedál
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroji

3. ročník, 4. ročník

- osvojí si agogické prvky hry, je schopen je samostatně kombinovat s vhodnou dynamikou, popř. pedalizací
- ovládne kombinovaný způsob hry stupnic dur i moll v předznamenáních dle svých schopností (alespoň 5# a 4b)
- nastuduje skladby alespoň 4 stylových období
- rozvine pohotovější hru z listu

- seznámí se se způsoby harmonizace písní, je schopen jednoduše doprovodit lidovou i umělou píseň
- aktivně se podílí na výběru vlastního repertoáru
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroji

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. cyklus studia

Žák

1. ročník

- projevuje osobní zájem při výběru hudebního materiálu pro vlastní interpretaci
- při interpretaci využívá všechny znalosti a dovednosti získané při studiu I. stupně
- zvládá zahrát čtyřhlasý kvintakord a jeho rozklady
- samostatně harmonizuje jednoduché skladby
- zná možnosti komunikace kláves s ostatními zařízeními (jiné klávesy, počítač)
- chápe systém MIDI
- orientuje se v základních žánrech populární hudby
- ovládá všechny funkce keyboardu

2. ročník

- zvládá jednoduchou improvizaci na danou harmonii
- interpretuje skladby s šestnáctinovými hodnotami v tempu cca M.M = 120 na čtvrt'ovou notu
- pořídí zvukový záznam hry na PC pomocí příslušného software

3. ročník

- zdokonaluje schopnost improvizace
- interpretuje skladby ve složitějším a nepravidelném rytmu
- aktivně spolupracuje při doprovodu nebo v hudebním souboru
- zná i další akordové značky (nónové a undecimové akordy)
- pojmenuje a stručně popíše různá stylová období a žánry

4. ročník

- uplatňuje všechny získané dovednosti a vědomosti při nastudování repertoáru
- s pomocí pedagoga zvládá repertoár širšího rozsahu
- zvládá korepetice mladších žáků podle svých schopností
- orientuje se v hudebních stylech a dovede uvést příklady nejcharakterističtějších klavírních skladeb
- dokáže dobře popsat funkce kláves a doporučit vhodný nástroj jiným zájemcům
- tvoří vlastní doprovody pomocí kláves v rámci jeho technologických možností
- ukončí studium veřejným absolventským vystoupením, na kterém předvede dle svých schopností a možností své získané dovednosti v průběhu studia v ZUŠ

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.4. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KYTARU

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na kytaru
- Hudební nauka
- Kytarový soubor
- Souborová hra
- Sborový zpěv
- Improvizace

Kytara v sobě spojuje přednosti nástroje melodického a akordického. Uplatňuje se v sólové i komorní hře, v orchestru a různých hudebních seskupeních.

Učební plán studijního zaměření *Hra na kytaru*

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Kytarový soubor (V)				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na kytaru*

Přípravné studium *Hra na kytaru* pro mimořádně talentované žáky

(individuální phv, kdy výuka na nástroj začíná už v září)

2/0 ind. phv

Žák

- správné držení nástroje
- popis nástroje
- orientuje se na hmatníku v I. poloze na prvních třech strunách
- umí vyjmenovat všechny prázdné struny
- hraje s dopadem i bez dopadu
- používá prsty i,m,p
- umí hrát palcem s dopadem
- zahraje melodicky jednoduchou píseň z not v tóninách bez předznamenání
- zvládá první jednoduché akordy o třech tónech (tzv. baby-chordy)

Přípravné studium *Hra na kytaru* pro žáky, kteří začínají s nástrojem v pololetí

2/0

Žák

- správné držení nástroje
- popis nástroje
- orientuje se na hmatníku v I. poloze na prvních třech strunách
- umí vyjmenovat prázdné struny
- hraje s dopadem
- zahraje velmi jednoduchou melodii z not

Základní studium I. stupně

Žák

1. ročník

- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu
- popíše nástroj, ladění nástroje (notaci na prázdných strunách)
- ovládá správné držení nástroje, základy techniky hry a úhoz na prázdných strunách
- ovládá základy úhozu dopadem prstu i, m, p
- chápe význam základních dynamických značek
- zvládá postavení levé ruky na hmatníku
- hraje jednohlas v 1. poloze
- pojmenuje a určí základních notové délky
- poslouchá kvalitu tónu
- vytváří krátké vlastní melodické a rytmické útvary
- zahraje jednoduché melodie z paměti
- vyhledá a zahraje jednoduchou melodii podle sluchu

2. ročník

- procvičuje úhoz bez dopadu
- orientuje se v grafickém záznamu jednoduchého hudebního díla a svým způsobem jej realizuje
- ovládá základní orientaci na hmatníku (I. poloha), hraje vícehlas
- hraje podle základních akordových značek (kvintakordy)
- zvládá synchronizaci pravé a levé ruky
- vytváří vlastní melodické a rytmické útvary kratšího rozsahu
- transponuje jednoduchou melodii do jiné tóniny
- zahraje jednoduchý motiv z paměti
- vyhledá a zahraje jednoduchou melodii podle sluchu
- zahraje jednoduchou skladbu z listu

3. ročník

- orientuje se v grafickém záznamu hudebního díla a realizuje jej
- zaměřuje se na úhoz pravé ruky s ohledem na kvalitu tónu
- orientuje se na hmatníku do 2. polohy na všech strunách
- hraje stupnice do 2. polohy
- rozvíjí souhru palce a prstů pravé ruky v různých kombinacích
- chápe a užívá nejdůležitější hudební pojmy, označení a názvosloví
- vnímá náladu skladby a umí ji vyjádřit jednoduchými výrazovými prostředky
- využívá základních harmonických funkcí a akordů podle svých individuálních schopností
- rozpoznává různé žánry hudby na základě vlastního zájmu a zkušenosti
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech
- hraje skladby z paměti i z listu podle svých individuálních schopností
- uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v souhře s dalším nástrojem
- hraje jednoduché melodie podle sluchu

- doprovází písničku podle základních akordových značek (kvintakordy a D⁷)
- zvládne samostatně, popř. za drobné pomoci učitele naladit nástroj

4. ročník

- orientuje se do III. polohy na hmatníku
- zvládá rozklady akordů, je schopen zahrát barré hmaty, tzv. *malé barré*, *vibrato*, *glissando*
- zvládá hru dynamicky, agogicky
- rozezná tónorod dané skladby
- zvládá techniku kytarového arpeggia
- dokáže zahrát jednoduchý harmonický a melodický doprovod dle návodu učitele
- vytváří vlastní melodické a rytmické útvary
- dokáže transponovat jednoduché melodie do jiné tóniny
- zahraje delší přednesovou skladbu a je schopen hrát ve skupině

5. ročník

- samostatně nastuduje náročnější skladbu
- hraje rytmicky i melodicky komplikovanější skladby
- orientuje se na hmatníku do IV. polohy
- zahraje složitější rytmické útvary (trioly, synkopy)
- má povědomí o výstavbě skladeb, orientuje se v jednoduchých hudebních formách
- vytváří jednoduché melodie a rytmické útvary, doprovody
- hráčky se prezentuje jak sólově, tak v duu
- disponuje schopnostmi i dovednostmi zahrát ve skupině melodickou nebo harmonickou linku

6. ročník

- orientuje se ve vyšších polohách na hmatníku
- umí samostatně nastudovat náročnější skladbu a reprodukovat ji s využitím výrazových prostředků
- hraje z listu, z paměti hraje náročnější skladby
- popíše a zahraje *rasguado*
- orientuje se na hmatníku do V. polohy
- orientuje se v akordických značkách (septakordy)
- dovede hrát v souboru
- rozliší způsob hry skladeb různých období a žánrů
- vytváří melodie a rytmické útvary
- dovede jednoduchou melodii zapsat a zpětně reprodukovat

7. ročník

- ovládá základní nástrojovou techniku (hra dopadem i bez dopadu, rozložené akordy, zvýrazňování jednotlivých tónů, využívání barevných rejstříků, přesná hra u pražců, hra v polohách, hra po celé délce hmatníku na melodických strunách, *legato*, *barrée*, *vibrato*)
- hraje plynule ve vyšších polohách a v základních tóninách, interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů

- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu, orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech
- doprovází podle notace i akordických značek, hraje kadence a vytváří vlastní doprovod
- uplatňuje se při hře v komorních nebo souborových uskupeních
- samostatně volí repertoár na absolventské vystoupení podle svého zájmu a výběr konzultuje s učitelem

Základní studium II. stupně

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- Osvojí si základní kytarové techniky a návyky, které uceleně používá (správné sezení u nástroje, p ostavení ruky, tvoření zpěvného tónu, kontrola volnosti paží)
- ovládne a při hře samostatně užívá znalost notopisu v rozsahu e až a2
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním alespoň do 4#
- osvojí si hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová, šestnáctinová, noty s tečkou) a je schopen samostatné práce s rytmem při studiu skladby
- využívá základní dynamiku a rozumí způsobu jejího notového zaznamenání (*piano, mezzoforte, fo rte, crescendo, decrescendo*)
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu základních úhozových prvků a ovládne jejich kombinaci, kter ou užívá při hře
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu akordů i dvojhmatů
- ovládne nutnou techniku pro hru stupnic, hraje stupnice dle svých schopností do 4#
- hraje skladby různého charakteru a různých žánrů

1. ročník, 2. ročník

- rozvine pohotovější orientaci v notopisu v rozsahu 3 oktáv
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním v rozsahu alespoň do 5# a 3b
- hraje z listu jednodušší skladby a dále se ve hře z listu zdokonaluje
- je schopen samostatně vytvořit dynamické rozdíly ve skladbě
- hraje mollové stupnice dle svých schopností přes 2 oktávy
- technickou stránku rozšíří o další prvky (legata, flažolety, arpeggia, melodické ozdoby, vibrata)
- účastní se hry s jiným nástrojem či nástroji v souboru

3. ročník, 4. ročník

- osvojí si agogické prvky hry, je schopen je samostatně kombinovat s vhodnou dynamikou
- ovládne stupnice dur i moll v předznamenáních dle svých schopností (alespoň 5# a 4b) v rozsahu 3 oktáv
- nastuduje skladby alespoň 4 stylových období
- rozvine pohotovější hru z listu
- seznámí se se způsoby harmonizace písní, je schopen jednoduše doprovodit lidovou i

umělou píseň

- aktivně se podílí na výběru vlastního repertoáru
- účastní se hry s jiným nástrojem či nástroji v souboru

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. cyklus studia

Žák

1. ročník

- je vybaven širokým spektrem hráčských a výrazových dovedností a zkušeností
- rozpozná jednotlivé žánry a dovede je stylově zahrát
- samostatně studuje náročnější skladby a reprodukuje je vč. agogiky
- hraje v souborech různého nástrojového obsazení

2. ročník

- zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- ovládá základy improvizace podle akordových značek

3. ročník

- je vybaven širokým spektrem hráčských a výrazových prostředků a uplatňuje je
- ovládá hru z listu i v rozsahu náročnějších skladeb, samostatně podloží melodii akordy, ovládá základy improvizace
- je schopen rozdělit hráčské role ve skupině
- dovede samostatně připravit skladbu od výběru a nastudování až k veřejné prezentaci
- aktivně spolupracuje se žáky ostatních oborů na větších projektech, které směřují k prezentaci

4. ročník

- dokonale orientuje po celém hmatníku nástroje, využívá všechny technické prvky (včetně rasguada, arpeggia a tremola)
- ovládá různé techniky hry podle zvoleného nástroje (klasická, elektrická, basová kytara)
- využívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech
- využívá své schopnosti při komorní a souborové hře
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Kytarový soubor*

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Kytarový soubor* navazují na 5.1.4. Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na kytaru* a dále je rozvíjejí.

Základní studium I. stupně

Žák

4. ročník – 7. ročník

- pěstuje pozitivní přístup ke kolektivní interpretaci, je schopen produktivní komunikace v rámci souboru
- využívá základní hudební návyky, dovednosti a hráčskou techniku adekvátní své úrovni (správně drží nástroj, tvoří kvalitní tóny, používá výrazové prostředky úměrně svému věku, cítí rytmus a metrum)
- orientuje se v notovém zápisu hudebního díla
- zahraje jednoduchý doprovod i jednoduchý sólový part
- rozvíjí schopnost naslouchání ostatním hráčům, reaguje na pokyny učitele
- zvládá dle svých možností základní principy souhry s dalšími nástroji
- aktivně naslouchá hře celého souboru, dokáže se „přiladit“ ke spoluhráčům, shodnout na tempu i výrazu
- reflektuje společný cíl souboru, v jehož prospěch pracuje
- společně vytváří a interpretuje přiměřeně obtížné hudební útvary
- orientuje se ve formě a struktuře hudebního díla
- je schopen rychle reagovat na změny
- využívá svou hudební představivost
- formuluje své názory na kvalitu interpretace
- je schopen kvalitní souhry
- je schopen pracovat v různých rolích v kolektivu
- charakter interpretace skladby umí přiblížit běžné praxi v rámci daného žánru
- přináší do kolektivu nové nápady a oživení, přitom vychází z vlastní hráčské praxe a poslechu
- dokáže formulovat a konfrontovat vlastní názory na studovanou skladbu s názory jiných
- vědomě se podílí na tvorbě výrazu interpretované skladby
- při souhře uplatňuje veškeré schopnosti a dovednosti získané v individuálním studiu
- kriticky přistupuje k různým hudebním stylům, je schopen svůj vkus uplatnit při výběru skladby
- uvědomuje si (dle žánru) potřebu doplnit produkci o další vjemy (kostýmy, projekce, úprava scény, osvětlení, pohyb atd.)
- samostatně pracuje s poslechem i obrazem hudebních nahrávek, hodnotí a inspiruje se
- pěstuje pozitivní vztah k veřejné produkci, aktivně pracuje s publikem

Základní studium II. stupně

Žák

1. ročník - 4. ročník

- projevuje osobní zájem při výběru hudebního materiálu pro společnou interpretaci
- v rámci kolektivu využívá všechny znalosti a dovednosti získané při studiu I. stupně
- dovede v rámci skupiny vyjádřit své pocity, myšlenky a sdělení vztahující se ke společné práci
- pozná kvalitu tónu, rozliší jeho barvu (případně užívá vibrato), interpretuje hudbu v jemných barevných a dynamických odstínech
- rozvíjí vlastní motivaci k nalézání nových postupů nácvičku skladeb, přináší nové podněty a nápady
- ve skupině ovládá aktivní i pasivní roli, dovede komunikovat se spoluhráči
- vnímá celek jako výsledek společné práce
- hraje náročnější instrumentální skladby
- volí k dané skladbě stylově vhodné výrazové prostředky
- dle žánru umí pracovat s moderní technikou, sleduje vývoj nových nástrojů, způsoby modulace zvuku, programové vybavení, audiotechniku
- formuluje své názory, konfrontuje je s názory ostatním spoluhráčů, jedná ve prospěch celku
- hraje náročné skladby vč. sólových partů
- hledá nové přístupy, přichází s nápady, tvoří
- samostatně pracuje s poslechem i obrazem hudebních nahrávek, hodnotí, věcně diskutuje a inspiruje se
- pracuje v různých rolích v kolektivu, dovede práci v rámci kolektivu rozdělit ve prospěch celku
- účelově pracuje s publikem
- podle druhu hudebního žánru užívá citlivě improvizaci
- ovládá transpozici
- uplatňuje všechny získané dovednosti a vědomosti při nastudování skladby
- samostatně zvládá připravit, nastudovat a vkusně realizovat skladbu podle svých schopností, zaměřuje se přitom na hudební žánr z oblasti svého zájmu
- dle žánru je schopen produkci obohatit o další vjemy (kostýmy, projekci, úpravu scény, osvětlení, pohyb atd.)
- pěstuje pozitivní vztah k veřejnému vystupování (prezentace na festivalech, soutěže, přehlídky), popř. nahrávání ve studiu, tvorbě vlastních CD
- dokáže ocenit každý úspěch individuální i skupinový

5.1.5. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA ELEKTRICKOU KYTARU

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na elektrickou kytaru
- Hudební nauka
- Souborová hra
- Sborový zpěv
- Improvizace

Základní studium

Učební plán

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na elektrickou kytaru*

Přípravné studium *Hra na elektrickou kytaru*

(individuální phv, kdy výuka na nástroj začíná už v září)

2/0 ind. phv

Žák

- správné držení nástroje
- popis nástroje
- orientuje se na hmatníku v I. poloze na prvních třech strunách
- umí vyjmenovat všechny prázdné struny
- hraje s dopadem i bez dopadu
- používá prsty i,m,p
- umí hrát palcem s dopadem
- zahraje melodicky jednoduchou píseň z not v tóninách bez předznamenání
- zvládá první jednoduché akordy o třech tónech (tzv. baby-chordy)

Přípravné studium *Hra na kytaru pro žáky, kteří začínají s nástrojem v pololetí*

2/0

Žák

- správné držení nástroje
- popis nástroje
- orientuje se na hmatníku v I. poloze na prvních třech strunách
- umí vyjmenovat prázdné struny
- hraje s dopadem
- zahraje velmi jednoduchou melodii z not

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na elektrickou kytaru*

I. stupeň základního vzdělávání

Žák:

1. ročník

- popíše nástroj a jeho funkce
- předvede držení nástroje, postavení P a L ruky, držení trsátka a základní úhoz trsátkem i prsty
- definuje a zahraje stupnici C dur v 1. poloze včetně T, S, D
- zahraje základní doprovod s basem trsátkem i prsty
- popíše celé, půlové, čtvrtové a osminové noty, křížky, béčka
- hraje jednoduché skladby vztahující se k učivu

2. ročník

- zná a hraje stupnice G-dur a F-dur v 1. poloze včetně T, S, D
- zná a hraje další akordy, jednoduché skladby různých žánrů a první sólové skladby
- používá střídavý úhoz
- definuje pojmy jako je *repetice*, *ligatura*, tečkované noty, předznamenání

3. ročník

- hraje stupnice a moll a e moll v 1. poloze včetně T, S, D,
- hraje další nové akordy, používá princip posunování akordických hmatů v různých skladbách
- hraje velké barré
- čte a hraje tečkované osminy a šestnáctiny

4. ročník

- hraje stupnice d-moll a B-dur v 1. poloze
- hraje další typy akordů, umí různé typy doprovodů

5. ročník

- vědomě pracuje s tvořením tónu a výrazem, dbá o tónovou kulturu
- hraje stupnice D-dur, A-dur, Es-dur v 1. poloze včetně T, S, D
- ovládá a používá další akordy a jejich substitute
- hraje etudy, dueta a sólové skladby procvičující nabyté vědomosti, ale také si samostatně vybírá skladby dle vlastního výběru a zájmu

6. ročník

- hraje stupnice C-dur a F-dur ve 2. poloze včetně T, S, D
- používá techniku *arpeggio* trsátkem
- umí vytvořit a hrát tzv. power chords, využívá je ve skladbách
- hraje a zná některé nónové akordy, předvede další hmaty a obraty již známých akordů

7. ročník

- hraje stupnice G-dur, D-dur, A-dur ve 2. poloze včetně T, S, D
- umí zahrát přirozené flažolety, zná techniku hry tlumeným tónem a umí ji použít, umí hrát staccato, zná pojem synkopace a dokáže ji zahrát a teoreticky popsat
- umí hmaty terdecimových, polo zmenšených a zmenšených akordů a používá je v konkrétních skladbách
- interpretuje skladby různých žánrů
- hraje podle not i harmonických značek, sám nebo v souboru

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- bezpečně ovládne základní kytarové návyky, které samostatně užívá (správné sezení u nástroje, po stavení ruky, tvoření zpěvného tónu volnou paží, kontrola volnosti paží)
- ovládne a při hře samostatně užívá znalost notopisu houslového i basového klíče v rozsahu e až a2
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním alespoň do 4# a 2b
- osvojí si hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová, šestnáctinová, noty s tečkou) a je schopen samostatně práce s rytmem při studiu skladby
- využívá základní dynamiku a rozumí způsobu jejího notového zaznamenání (*piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo*)
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu základních úhozových prvků a ovládne jejich kombinaci, kterou užívá při hře
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu akordů i dvojhmatů
- ovládne nutnou techniku pro hru stupnic (podklad a překlad palce), hraje stupnice dle svých schopností zvlášť nebo dohromady do 4# a 1b
- hraje skladby různého charakteru a různých žánrů

1. ročník, 2. ročník

- rozvine pohotovější orientaci v notopisu a to v rozsahu 3 oktáv
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním v rozsahu alespoň do 4# a 2b
- hraje z listu jednodušší skladby a dále se ve hře z listu zdokonaluje
- je schopen samostatně vytvořit dynamické rozdíly ve skladbě
- hraje mollové stupnice dle svých schopností
- technickou stránku hry rozšíří o další prvky (legata, vibrata, flažolety, melodické ozdoby)
- účastní se hry s jiným nástrojem či nástroji v souboru

3. ročník, 4. ročník

- osvojí si agogické prvky hry, je schopen je samostatně kombinovat s vhodnou dynamikou
- hraje stupnice dur i moll v předznamenáních dle svých schopností (alespoň 5# a 4b)
- nastuduje skladby alespoň 4 stylových období
- rozvine pohotovější hru z listu
- seznámí se se způsoby harmonizace písní, je schopen jednoduše doprovodit lidovou i umělou píseň
- aktivně se podílí na výběru vlastního repertoáru
- účastní se hry s jiným nástrojem či nástroji v souboru

Základní studium II. stupeň

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák:

1. ročník

- popíše a zahraje stupnice G-dur a F-dur v 1. poloze včetně T, S, D
- zná a hraje další akordy, jednoduché skladby různých žánrů a první sólové skladby
- používá střídavý úhoz
- definuje pojmy jako je *repetice*, *ligatura*, tečkované noty, předznamenání
- hraje stupnice a-moll a e-moll v 1. poloze včetně T, S, D
- hraje další akordy, zná a používá principu posunování akordických hmatů v různých skladbách
- hraje velké barré
- čte a hraje tečkované osminy a šestnáctiny

2. ročník

- hraje stupnice d-moll a B-dur v 1. poloze
- hraje další typy akordů, umí různé typy doprovodů
- nabyté zkušenosti a dovednosti aktivně užívá v aktuálně studovaných skladbách
- umí dokonaleji pracovat s tvořením tónu a výrazem, má lepší tónovou kulturu
- hraje stupnice D-dur, A-dur, Es-dur v 1. poloze včetně T, S, D
- umí a používá další akordy a jejich substituce
- hraje etudy, dueta, sólové skladby i skladby dle vlastního výběru, v nichž uplatňuje nabyté vědomosti

3. ročník

- hraje durové stupnice G, D, A, C a F ve 2. poloze včetně T, S, D
- používá techniku *arpeggio* trsátkem
- umí vytvořit a hrát tzv. power chords a použít je ve skladbách
- hraje a zná některé nónové akordy, umí další hmaty a obraty již známých akordů
- umí zahrát přirozené flažolety, zná techniku hry tlumeným tónem a umí ji použít, umí hrát *staccato*, zná pojem synkopace a dokáže ji zahrát
- umí hmaty terdecimových, polo zmenšených a zmenšených akordů a používá je v konkrétních skladbách

- interpretuje skladby různých žánrů, hraje podle not i harmonických značek sám nebo v souboru

4. ročník

- hraje stupnice B-dur, Es-dur, As-dur, Des-dur ve 3. poloze včetně T, S, D
- hraje akordy s alterovanou nónou a kvintou
- hraje a dokáže si odvodit pentatonickou stupnici dur a moll
- definuje základní formu a harmonickou strukturu dvanáctitaktového durového blues a dokáže si ji odvodit ve všech tóninách
- všechny znalosti uplatňuje v hraných skladbách
- hraje stupnice G, D, A, E dur ve 4. poloze, As a Des-dur v 1. poloze včetně T, S, D
- zná základní formu a harmonickou strukturu dvanáctitaktového mollového blues a dokáže si ji odvodit ve všech tóninách
- improvizuje na bluesovou formu durovou i mollovou pomocí pentatonických stupnic k tomu vhodných
- zná hmaty nových harmonických značek a nové obraty už známých akordů
- zná a využívá nové techniky hry (např. bending – ohýbání – vytahování strun) používané v blues, rocku, jazzu atd.
- zná základní formu a harmonickou strukturu Rock&Rollu a dokáže si ji odvodit ve všech tóninách
- umí zahrát různé způsoby doprovodů a improvizovat sólo pomocí pentatonických stupnic
- zahraje durové i mollové blues v jakékoliv tónině a dokáže na ně improvizovat minimálně pomocí pentatonických stupnic, zná rozdílné způsoby doprovodů dle žánru, tempa a rytmu
- zná, umí ovládat a používat různé kytarové efekty (*distortion, overdrive, chorus, hall, flanger, delay* apod.)
- hraje stupnice dur i moll v celém rozsahu nástroje
- využívá kvalitu tónu, úhozu, různé technické prvky a techniky hry, výraz a vlastní muzikalitu, zkušenosti a cit k interpretaci skladeb podle svých zájmů a preferencí, ať sólově nebo v souboru
- díky znalostem funkční harmonie dokáže vyhodnotit jednoduchý harmonický sled akordů, zařadit jej do určité tóniny a zahrát na něj jednoduchou improvizaci

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.6. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA BASOVOU KYTARU

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na kytaru
- Hra na basovou kytaru
- Hudební nauka
- Souborová hra
- Sborový zpěv
- Improvizace

Žák je veden k pochopení úlohy nástroje jako součásti rytmické sekce hudebního uskupení, kromě hráčských technik získává základy pro orientaci ve formě, harmonické struktuře a notovém zápisu. Rozvíjí svoji melodickou představivost a smysl pro rytmus, dovednosti potřebné ke správné tvorbě a vedení basové linky. Rovněž se učí základům sólové hry a melodické improvizaci. Výuka probíhá za doprovodu kytary (el. kytary) nebo přednatočených sekvencí. Směřuje k zapojení žáka do školní kolektivní hudební praxe. Výhodou je předběžná průprava z příbuzného studijního zaměření (*Hra na elektrickou kytaru, Hra na kytaru*).

Učební plán studijního zaměření *Hra na basovou kytaru*

1. a 2. ročník viz učební plán Hra na kytaru.

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na kytaru	1	1									
Hra na bas.kytaru			1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučujícího předmětu Hra na basovou kytaru

I. stupeň základního vzdělávání

Žák:

3. ročník

- prohlubuje technické a výrazové schopnosti
- orientuje se v I. poloze
- prohlubuje metrické, rytmické a tempové cítění, rozlišuje celé až osminové hodnoty
- umí číst notový zápis v basovém klíči v rozsahu E – b, ovládá správné postavení levé ruky
- orientuje se v 1. poloze na strunách E, A, D, G
- používá dynamiku *p-mf-f*, frázování, základní artikulace *legato x staccato x ritardando*
- umí číst notový zápis v basovém klíči v rozsahu E – c´
- orientuje se v 1. – 3. poloze na všech strunách
- nastuduje školu hry pro basovou kytaru Köppng-Hora-Buhé-Ziegenrücker I. díl v rozsahu I. polohy
- podle možností školy se připravuje na hru v hudebních souborech

4. ročník

- přechází k nácvičce rozšířené III. polohy
- začíná s nácvičkou techniky *slap bass*
- hraje paralelní stupnice v rozsahu 1 oktávy
- zahraje z paměti jednoduché skladby
- hraje v souborech

5. ročník

- používá *glissando, vibrato*
- orientuje se na nástroji do IV. polohy
- poznává různé hudební žánry a stylová období
- nacvičuje využití *walking bassu a slapingu*
- používá přirozené flažolety
- hraje paralelní stupnice v rozsahu 1 oktávy v tempech
- zahraje jednoduché skladby z paměti

6. ročník

- hra v polohách I. – V.
- nácvičce melodických ozdob
- používá flažolety přirozené
- hraje paralelní stupnice v rozsahu 2 oktáv bez prázdných strun
- hraje z paměti přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje v komorních souborech

7. ročník

- opakuje a zdokonaluje nástrojové dovednosti a znalosti
- seznamuje se se speciálními technikami v rozsahu I. dílu školy
- hraje paralelní stupnice v rozsahu 2 oktáv bez prázdných strun
- samostatně nastuduje skladbu z paměti
- ovládá základní „riffy“ (R'n'B, Funky, Rock, Jazz) dle vlastního zájmu a zadání pedagoga
- hraje v souboru
- ovládá akordické značky a kontrapunktický doprovod dle svých individuálních schopností

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- bezpečně ovládne základní kytarové návyky, které samostatně užívá (správné sezení u nástroje, po stavení ruky, tvoření zpěvného tónu volnou paží, kontrola volnosti paží)
- ovládne a při hře samostatně užívá znalost notopisu basového klíče v rozsahu e až c1
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním alespoň do 4# a 2b
- osvojí si hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová, šestnáctinová, noty s tečkou) a je schopen samostatné práce s rytmem při studiu skladby
- využívá základní dynamiku a rozumí způsobu jejího notového zaznamenání (*piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo*)
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu základních úhozových prvků a ovládne jejich kombinaci, kterou užívá při hře
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu akordů i dvojhmatů
- hraje stupnice dle svých schopností do 4# a 1b v rozsahu jedné oktávy
- dle svých schopností zahraje rozklad kvintakordu a jeho obrátů v rozsahu jedné oktávy
- hraje skladby různého charakteru a různých žánrů

1. ročník, 2. ročník

- rozvine pohotovější orientaci v notopisu basového klíče v rozsahu 3 oktáv
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním v rozsahu alespoň do 4# a 2b
- hraje z listu jednodušší skladby a dále se ve hře z listu zdokonaluje
- je schopen samostatně vytvořit dynamické rozdíly ve skladbě
- hraje mollové stupnice dle svých schopností v rozsahu 2 oktáv
- technickou stránku hry rozšíří o další prvky (flažolety, legáta, melodické ozdoby)
- účastní se hry v souboru

3. ročník, 4. ročník

- osvojí si agogické prvky hry, je schopen je samostatně kombinovat s vhodnou dynamikou
- hraje stupnice dur i moll v předznamenáních dle svých schopností (alespoň 5# a 4b) v rozsahu 3 oktáv
- nastuduje skladby alespoň 4 stylových období
- rozvine pohotovější hru z listu
- seznámí se se způsoby harmonizace písní, je schopen jednoduše doprovodit lidovou i umělou píseň
- aktivně se podílí na výběru vlastního repertoáru
- účastní se hry s jiným nástrojem či nástroji v souboru

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák:

1. ročník

- upevňuje a rozvíjí schopnosti a dovednosti nabyté během studia I. stupně
- rozvíjí schopnost pohotové hry z listu (v improvizaci, v souborové hře)
- rozvíjí tónovou kulturu, zdokonaluje jeho kvalitu
- ke studiu se využívá II. díl školy hry na basovou kytaru Köpping-Hora-Buhé-Ziegenrücker

2. ročník

- udržuje a rozšiřuje základní repertoár
- veřejně vystupuje
- samostatně nastuduje z paměti náročnou skladbu
- účastní se orchestrální hry

3. ročník

- udržuje a obměňuje repertoár
- hraje skladby různých žánrů a stylového provedení
- hraje v komorní hře

4. ročník

- hraje z listu
- účastní se komorní a souborové hry
- interpretuje skladbu různých stylů a žánrů
- zdokonaluje techniku hry dle svých potřeb
- hraje paralelní stupnice v rozsahu 2 oktáv
- samostatně nastuduje náročnou skladbu z paměti

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.7. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA BICÍ

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na bicí
- Hudební nauka
- Souborová hra
- Sborový zpěv
- Improvizace

Hra na bicí nástroje je určena žákům, kteří citlivě vnímají metrum, mají vyvinuté rytmické cítění, jsou zruční a dobře komunikují v kolektivu. Mezi prvními bicími nástroji, se kterými žáci seznamují, jsou claves, tamburina, triangel atd. Výuka probíhá v učebně bicích nástrojů, která je vybavena základními perkusními nástroji. Ve výuce je používán soudobý notový materiál. Součástí výuky jsou interní i veřejná vystoupení a soutěže. Žák má širokou možnost uplatnění v orchestrech a hudebních skupinách.

Učební plán studijního zaměření *Hra na bicí*

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na bicí	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučujícího předmětu *Hra na bicí*

Přípravné studium Hra na bicí nástroje

(individuální PHV, kdy výuka na nástroj začíná už v září)

2/0 ind. PHV

Žák:

- osvojuje si správné držení těla za nástrojem
- ovládá správné držení paliček
- ovládá úhozovou techniku
- osvojí si základy hry na malý buben
- předvede rytmus v celých až šestnáctinových hodnotách, základní paradiddl a akcent

2/0 PHV

(výuka začíná v pololetí)

Žák:

- osvojuje si správné držení těla za nástrojem
- ovládá správné držení paliček
- ovládá úhozovou techniku
- osvojí si základy hry na malý buben
- předvede rytmus v celých, půlových a čtvrt'ových notách

I. stupeň základního vzdělávání

Žák

1. ročník

- ovládá správné držení paliček osvojí si základy hry na malý buben
- rozpozná pravidelné střídání rukou při nácviku hry víru
- předvede hru osminových a šestnáctinových not v různých taktech

2. ročník

- používá správné držení těla a postoj při hře na nástroj
- ovládá základní techniku na malý buben
- nacvičuje a dodržuje tempo i dynamiku zvolené skladby
- ovládá známé techniky hry a způsoby úderů při hře na malý buben
- je schopen přednesu jednoduché skladby na malý buben s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje
- hraje vír na malý buben v různých děleních dle hodnoty not

3. ročník

- hraje a rytmicky dělí triolu a sextolu
- zvládá hru přírazu
- osvojuje si základy hry na soupravě bicích nástrojů a xylofonu
- ovládá známé techniky hry způsoby úderů při hře na malý buben, soupravě bicích nástrojů, xylofonu a perkusních bicích
- hraje jednoduchý doprovod na soupravě bicích nástrojů
- vyjadřuje náladu dané skladby při použití veškerých výrazových prostředků

4. ročník

- hraje jednoduchou skladbu na malý buben z listu
- ovládá hru malého bubnu s hudební nahrávkou
- koordinuje hru rukou a nohou při nácvičení edud a jednoduchých tanečních doprovodů
- hraje stupnice dur do 3# na xylofon
- používá různé techniky hry na perkusní bicí nástroje

5. ročník

- hraje náročnější etudy a přednesy na malý buben
- ovládá hru malého bubnu s hudební nahrávkou
- zahraje stupnice dur do 3# a 3b na xylofon
- dokáže zahrát koordinační cvičení a etudy v jednoduchém provedení na soupravě bicích nástrojů

6. ročník

- koordinuje hru s ostatními nástroji a pomocí výrazových prostředků podbarvuje charakter dané skladby
- ve hře na xylofon hraje jednoduché skladby do 3# a 3b s akordy
- hraje jednoduché orchestrální party pro malý buben a soupravu bicích nástrojů, čímž se připravuje na účinkování v komorní a souborové hře

7. ročník

- ovládá základní techniky hry rytmické, melodické a perkusní nástroje a připravuje se na absolventské vystoupení
- interpretuje přednesové skladby sólově i v souborech
- doprovází taneční skladby, včetně jejich variací
- orientuje se v polyrytmické struktuře
- ovládá údržbu a ladění bicích nástrojů
- zná historii a vývoj bicích nástrojů
- hraje přiměřeně těžké skladby z listu i za použití hudební nahrávky

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- bezpečně ovládne základní pianistické návyky, které samostatně užívá (správné sezení u nástroje, postavení ruky, tvoření zpěvného tónu volnou paží, kontrola volnosti paží)
- ovládne a při hře samostatně užívá znalost notopisu houslového i basového klíče v rozsahu c1 až f3 a C-c1
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním alespoň do 4# a 3b
- osvojí si hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová, šestnáctinová, noty s tečkou) a je schopen samostatné práce s rytmem při studiu skladby
- využívá základní dynamiku a rozumí způsobu jejího notového zaznamenání (*piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo*)
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu základních úhozových prvků a ovládne jejich kombinaci, kterou užívá při hře
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu tříhlasých akordů i dvojhmatů
- ovládne nutnou techniku pro hru stupnic (podklad a překlad palce), hraje stupnice dle svých schopností zvláště nebo dohromady do 4# a 1b
- dle svých schopností zahraje tříhlasý kvintakord a jeho obraty
- hraje skladby různého charakteru a různých žánrů
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroji

Žák

1. ročník

- ovládá správné držení paliček a ovládá základní techniku hry na malý buben
- rozpozná pravidelné střídání rukou při nácvičení hry víru
- používá správné držení těla a postoj při hře na nástroj
- nacvičuje a dodržuje tempo i dynamiku zvolené skladby
- je schopen přednesu jednoduché skladby na malý buben s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje

2. ročník

- hraje a rytmicky dělí triolu a sextola
- zvládá hru přírazu
- osvojuje si základy hry na soupravě bicích nástrojů
- ovládá známé techniky hry a způsoby úderů při hře na malý buben, soupravě bicích nástrojů,
- hraje jednoduchý doprovod na soupravě bicích nástrojů
- vyjadřuje náladu dané skladby při použití veškerých výrazových prostředků

3. ročník

- hraje jednoduchou skladbu na malý buben z listu , náročnější etudy a přednesy
- ovládá hru malého bubnu s hudební nahrávkou
- koordinuje hru rukou a nohou při studiu etud a jednoduchých tanečních doprovodů na bicí soupravu
- hraje stupnice dur do 3 křížků na xylofon a jednoduché etudy
- používá různé techniky hry na perkusní bicí nástroje
- umí naladit a zahrát lehčí etudy na 2 tympány

4. ročník

- koordinuje hru s ostatními nástroji a pomocí výrazových prostředků podbarvuje charakter dané skladby
- ve hře na xylofon hraje jednoduché etudy a stupnice dur do 3 křížků a 3bé s akordy
- ovládá základní techniky hry na rytmické, melodické a perkusní nástroje
- interpretuje přednesové skladby sólově i v souborech
- doprovází taneční skladby, a to včetně jejích variací
- orientuje se v polyrytmické struktuře
- ovládá údržbu a ladění bicích nástrojů
- zná historii a vývoj bicích nástrojů
- hraje přiměřeně těžké skladby z listu i za použití hudební nahrávky
- ladí a hraje etudy na 2 tympány s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák

1. ročník

- ovládá učivo z 1. stupně
- rytmicky dělí triolu a sextolu
- zvládá hru přírazu
- osvojuje si základy hry na soupravě bicích nástrojů a
- používá známé techniky hry a způsoby úderů při hře na malý buben, soupravě bicích nástrojů, xylofonu a perkusních bicích
- hraje doprovod na soupravě bicích nástrojů
- dokáže vyjádřit náladu dané skladby za použití veškerých výrazových prostředků
- umí naladit a zahrát lehčí etudy na 2

2. ročník

- hraje těžší skladbu na malý buben z listu
- ovládá hru malého bubnu s hudební nahrávkou a dodržuje tempo a dynamiku zvolené skladby
- koordinuje hru rukou a nohou při studiu etud a tanečních doprovodů

- hraje stupnice dur a moll do 3křížků a 3bé na xylofon
- používá různé techniky hry na perkusní bicí nástroje
- ladí a hraje etudy na 2 tympány s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje

3. ročník

- koordinuje hru s ostatními nástroji a pomocí výrazových prostředků podbarvuje charakter dané skladby
- ve hře na xylofon hraje etudy a stupnice dur a moll do 4křížků a 4bé s akordy
- hraje orchestrální party pro malý buben a soupravu bicích nástrojů, čímž je připraven na účinkování v komorní a souborové hře

4. ročník

- zvládá pokročilé techniky hry na rytmické, melodické a perkusní nástroje a je schopen se připravit na přijímací zkoušky na konzervatoř
- interpretuje přednesové skladby sólově i v souborech
- hraje pokročilé taneční doprovody včetně jejích variací
- orientuje se v polyrytmické struktuře
- ovládá údržbu a ladění bicích nástrojů
- zná historii a vývoj bicích nástrojů
- hraje těžší skladby z listu i za použití hudební nahrávky

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.8. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA ZOBCOVOU FLÉTNU

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na zobcovou flétnu
- Hudební nauka
- Dechový soubor
- Souborová hra
- Sborový zpěv
- Improvizace

Žák si postupně během studia osvojí základy hry na zobcovou flétnu, které dále rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s jednotlivými hudebními slohy a jejich repertoárem. Získané znalosti a dovednosti uplatňuje v individuálně zvoleném předmětu z nabídky skupinové výuky. Od 4. ročníku I. stupně lze zařadit výuku hry na altovou nebo tenorovou, příp. basovou zobcovou flétnu podle individuálních schopností, dispozic a vspělosti žáka.

Učební plán studijního zaměření *Hra na zobcovou flétnu*

Základní studium I. a II. stupně

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na zobc.flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Dechový soubor (V)				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na zobcovou flétnu*

Přípravné studium *Hra na zobcovou flétnu* pro mimořádně talentované žáky (individuální phv, kdy výuka na nástroj začíná už v září)

2/0 ind. phv

Žák

- osvojuje si správné držení nástroje
- popíše jednotlivé části nástroje
- učí se pomocí dechových cvičení správně dýchat
- učí se artikulaci – nasazení a ukončení tónu, artikulační slabiky Tý, Dý
- osvojuje si prstovou techniku v notách celých, půlových a čtvrt'ových
- ovládá hmaty tónů v rozsahu od g^1 do d^2
- interpretuje jednoduché písně

Přípravné studium *Hra na kytaru pro žáky, kteří začínají s nástrojem v pololetí*

2/0

Žák:

- osvojuje si správné držení nástroje
- popíše jednotlivé části nástroje
- učí se pomocí dechových cvičení správně dýchat
- vytváří zvuky bez použití hmatů – cvičení určená k prohloubení dechu a k seznámení s možnostmi nástroje
- učí se artikulaci – nasazení a ukončení tónu, artikulační slabiky Tý, Dý
- osvojuje si prstovou techniku v notách celých, půlových a čtvrt'ových
- opakuje po učiteli jednoduché melodie bez not
- dle svých individuálních schopností ovládá hmaty tónů v rozsahu od g^1 do d^2
- interpretuje jednoduché písně

Základní studium I. stupně

Žák:

1. ročník

- správně drží nástroj
- zdokonaluje správnou artikulaci (Tý, Dý)
- zvládá rozsah tónů $c^1 - d^2$ v notách celých, půlových a čtvrt'ových
- orientuje se v notovém zápisu
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- orientuje se v tónině C dur

2. ročník

- orientuje se v grafickém záznamu jednoduchého hudebního díla a realizuje jej
- chápe význam základních dynamických značek
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- zvládá rozsah tónů od c^1 do g^2 v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- orientuje se v tóninách C dur, G dur, F dur
- dbá na zdokonalení práce s dechem a jazykem
- chápe rozdíly mezi způsoby hry *staccato*, *legato*, *tenuto*
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník

- orientuje se v grafickém záznamu hudebního díla a realizuje jej
- dbá na zdokonalení kvality tónu, artikulace a práce s dechem
- chápe a užívá základní hudební pojmy, označení a názvosloví
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- zvládá rozsah tónů $c^1 - b^3$
- orientuje se v taktu 3/8, 6/8, 2/4, 3/4, 4/4
- rozumí jednoduchým hudebním útvarům
- orientuje se ve stupnicích dur a moll do 2# a 2b včetně kvintakordů
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

4. ročník

- seznamuje se s hrou na altovou flétnu
- zvládá rozsah tónů $c^1 - c^3$ chromaticky (sopránové flétny)
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- samostatně pracuje s dynamikou a agogikou
- orientuje se ve stupnicích dur a moll do 3# a 3b včetně kvintakordů
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

5. ročník

- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje rytmicky i melodicky komplikovanější skladby odpovídající náročnosti dle výběru učitele
- uplatňuje při hře celý rozsah sopránového nástroje
- zvládá základní rozsah altové flétny ($f^1 - g^2$)
- ovládá základní melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz) spolu s pomocnými hmaty
- orientuje se ve stupnicích dur a moll do 4# a 4b včetně kvintakordů
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

6. ročník

- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje rytmicky i melodicky komplikovanější skladby odpovídající náročnosti dle výběru učitele
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- orientuje se ve stupnicích dur a moll do 4# a 4b včetně kvintakordů
- na altové flétně se pohybuje v rozsahu $f^1 - d^3$
- při hře pracuje s dynamikou, tempem a agogikou
- hraje z listu skladby odpovídající náročnosti
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

7. ročník

- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření, kvalitu a barvu tónu
- ovládá stupnice dur i moll s předznamenáním do 5# a 5b s příslušnými akordy
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v celém rozsahu nástroje
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- uplatňuje se při hře v komorních a souborových uskupeních
- ovládá elementární transpozici úměrně svým schopnostem
- pro absolventské vystoupení připravuje náročnější repertoár dle individuálních schopností

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Žák:

Přípravné studium

- osvojuje si správné držení nástroje
- učí se pomocí dechových cvičení správně dýchat
- učí se artikulaci – nasazení a ukončení tónu, artikulační slabiky Tý, Dý
- osvojuje si prstovou techniku v notách celých, půlových a čtvrt'ových
- chápe význam notového zápisu a zvládne se v něm orientovat

- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- dle svých individuálních schopností ovládá hmaty tónů v rozsahu od c^1 do d^2

1. ročník, 2. ročník

- uplatňuje při hře celý rozsah sopránového nástroje a orientuje se ve stupnicích do 3# a 3b společně s akordy
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností za doprovodu učitele nebo nahrávky
- orientuje se v taktu 3/8, 6/8, 2/4, 3/4, 4/4
- ovládá základní melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz) spolu s pomocnými hmaty
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- dokáže zahrát přiměřeně obtížnou skladbu z listu
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník, 4. ročník

- uplatňuje při hře celý rozsah sopránové i altové flétny
- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviku a interpretaci skladeb
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých schopností
- orientuje se v taktu 3/8, 6/8, 2/4, 3/4, 4/4
- orientuje se ve stupnicích do 5# a 5b společně s akordy
- umí připravit skladbu přiměřené obtížnosti od výběru a nastudování až k veřejné prezentaci
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák:

1. ročník

- disponuje zvládnutou technikou hry
- využívá všechny své znalosti a dovednosti k vyjádření svých hudebních představ
- uplatňuje všechny znalosti a dovednosti v celém zvládnutém rozsahu nástroje
- zvládá stupnice a akordy dur a moll do 5# a 5b
- hraje cvičení odpovídající náročnosti dle výběru učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- aktivně a správně používá melodické ozdoby

2. ročník

- disponuje zvládnutou technikou hry
- využívá všechny své znalosti a dovednosti k vyjádření svých hudebních představ
- uplatňuje všechny znalosti a dovednosti v celém zvládnutém rozsahu nástroje
- zvládá stupnice a akordy dur a moll do 5# a 5b

- hraje cvičení odpovídající náročnosti dle výběru učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- aktivně a správně používá melodické ozdoby

3. ročník

- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně dýchání, frázování a výrazu
- zvládá stupnice a akordy dur a moll do 5# a 5b
- hraje cvičení odpovídající náročnosti dle výběru učitele
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- má vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylů a žánrů

4. ročník

- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně dýchání, frázování a výrazu
- zvládá stupnice a akordy dur a moll do 5# a 5b
- hraje cvičení odpovídající náročnosti dle výběru učitele
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- má vlastní názor na interpretaci skladeb různých stylů a žánrů

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Dechový soubor*

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Dechový soubor* navazují na **5.1.8. Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na zobcovou flétnu*** a dále je rozvíjejí.

Základní studium I. stupně

Žák:

4.-7. ročník

- v komorní hře uplatňuje dosažené dovednosti z individuální výuky
- hraje jednoduchý part
- přizpůsobuje se spoluhráčům v oblasti intonace, rytmu a dynamiky
- orientuje se podle pokynů učitele
- má smysl pro kolektivní odpovědnost
- vnímá jednotné cítění vícehlasu
- dodržuje jednotné frázování a artikulaci studovaných skladeb
- respektuje notový zápis a pravidla souhry
- pohotově čte a hraje svůj part
- uvědomuje si důležitost svého hlasu ve vztahu k celému souboru
- je schopen flexibilně reagovat na hudební požadavky v rámci skladby
- je schopen se doladit
- je schopen vyrovnávat zvukové možnosti při souhře různých nástrojů
- zná ostatní party a je schopen zastoupit spoluhráče
- přizpůsobuje se spoluhráčům v oblasti agogiky a přednesu
- využívá širokou dynamickou stupnici
- má smysl pro kvalitu orchestrálního zvuku a stylovost reprodukce

Základní studium II. stupně

Žák:

1.-4. ročník

- je pohotový při čtení partů a má smysl pro kvalitu zvuku a stylovost reprodukce
- ovládá hru na všechny druhy zobcových fléten
- uvědomuje si důležitost svého hlasu ve vztahu k celému souboru
- je schopen flexibilně reagovat na hudební požadavky v rámci skladby
- zná ostatní party a je schopen zastoupit spoluhráče
- je schopen se doladit
- je schopen vést mladšího spoluhráče
- splňuje technické, výrazové a stylové nároky
- je schopen vyrovnávat zvukové možnosti při souhře různých nástrojů
- má smysl pro kolektivní odpovědnost
- je pohotový při čtení partů a má smysl pro kvalitu zvuku a stylovost reprodukce
- vnímá zákonitosti kolektivní reprodukce hudebního díla
- splňuje technické, výrazové a stylové nároky

Poznámka: výuka předmětu *Dechový soubor* je organizována společně pro žáky I. a II. stupně.

5.1.9. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA PŘÍČNOU FLÉTNU

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na příčnou flétnu
- Hudební nauka
- Souborová hra
- Sborový zpěv
- Improvizace
- Dechový soubor

Flétna je jedním z nejstarších dechových nástrojů. Příčná flétna se řadí mezi dechové dřevěné nástroje, ačkoli se dnes příčné flétny vyrábějí převážně z kovů. Její stavba a zvukové vlastnosti ji stále řadí k dřevěným dechovým nástrojům. Flétnový repertoár sahá od baroka až po současnost. Flétna využívá všech dynamických odstínů a lze dosáhnout velkých technických možností. Nástroj se hojně uplatňuje jak v hudbě klasické, tak jazzové, populární a folkové.

Učební plán studijního *Hra na příčnou flétnu*

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na příč.flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1
Dechový soubor (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na příčnou flétnu*

Přípravné studium *Hra na příčnou flétnu* pro mimořádně talentované žáky (individuální PHV, kdy výuka na nástroj začíná už v září)

2/0 Individuální PHV

Žák:

- osvojuje si správné držení nástroje
- popíše jednotlivé části nástroje
- osvojuje si pevné postavení při hře
- provádí jednoduchá nátisková cvičení na hlavici
- zahraje jednoduchou skladbu

Přípravné studium *Hra na příčnou flétnu* pro žáky, kteří začínají s nástrojem v pololetí

2/0

Žák:

- je seznámen se správným držením nástroje
- popíše jednotlivé části nástroje
- osvojuje si pevné postavení při hře
- provádí jednoduchá nátisková cvičení na hlavici

Základní studium I. stupně

Žák:

1. ročník

- osvojuje si způsob tvoření tónu
- popíše jednotlivé části nástroje
- provádí základní údržbu nástroje
- je seznámen s pevným postojem při hře na nástroj
- zvládá rozsah tónů od g^1 do c^2 v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- provádí jednoduchá nátisková cvičení na hlavici i na celý nástroj
- vytváří základní pracovní návyky (pravidelnost a četnost cvičení)
- osvojuje si základní dovednosti správného nasazování
- hraje písňe a jednoduché hudební útvary

2. ročník

- kontroluje si správný postoj a držení nástroje
- osvojuje si prstovou techniku v notách celých, půlových a čtvrt'ových
- zvládá rozsah tónů od e^1 do g^2
- provádí základní dechová cvičení
- dbá na zdokonalení artikulace
- chápe způsob tvoření tónu a v rámci možností jej aplikuje při hře

- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- v rámci svého rozsahu hraje durové stupnice do 2# a 2b včetně akordů
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník

- zvládá základní nasazení tónu *tenuto* a *legato*
- orientuje se v grafickém záznamu hudebního díla a realizuje jej dle svých možností
- dokáže přiměřeně svým schopnostem vytvořit kvalitní tón
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- zvládá rozsah tónů od e¹ do h² v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- objasní rozdíly a způsob hry základních melodických ozdob (příráz, nátryl, trylek)
- v rámci svého rozsahu hraje durové stupnice do 3# a 3b včetně akordů
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

4. ročník

- nadále dbá na zdokonalení prstové techniky, artikulace a správného dýchání
- chápe význam základních dynamických znamének (p – mf – f)
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- dokáže zahrát jednoduchou skladbu nebo písničku z paměti
- orientuje se v taktu 3/8, 6/8, 3/4, 4/4
- zvládá rozsah tónů od d¹ do c³ v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- chápe rozdíly mezi způsoby hry *staccato*, *legato*, *tenuto*
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 3# a 3b včetně akordů
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

5. ročník

- hraje rytmicky i melodicky složitější skladby
- rozumí základním údajům, které se týkají tempa, dynamiky a agogiky
- zvládá jednoduchá rytmická cvičení
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- používá základních melodických ozdob (příráz, nátryl, trylek)
- zvládá rozsah tónů od c¹ do c³ v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 4# a 4b včetně akordů
- osvojuje si techniku vibrata a učí se jí vhodně ji používat
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

6. ročník

- zvládne samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu

- zvládá rozsah tónů od c^1 do d^3 v notách celých, půlových, čtvrt'ových, osminových a šestnáctinových
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- interpretuje skladby různých hudebních žánrů v různých tempech
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 4# a 4b včetně akordů
- zvládá složitější nátisková, dechová a prstová cvičení
- nadále si osvojuje techniku vibrata
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

7. ročník

- dle svých individuálních schopností zvládá rozsah tónů od c^1 do a^3
- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření, kvalitu a barvu tónu
- využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů podle svých individuálních schopností
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 5# a 5b včetně akordů
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- v rámci svých individuálních možností má osvojenou techniku vibrata a umí ji vhodně používat
- uplatňuje se při hře v komorních nebo souborových uskupeních
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Žák:

Přípravné studium

- osvojuje si správné držení nástroje
- popíše jednotlivé části nástroje a provádí jeho základní údržbu
- osvojuje si pevné postavení při hře
- provádí jednoduchá nátisková cvičení na hlavici
- zvládá rozsah tónů od g^1 do g^2 v notách celých, půlových a čtvrt'ových
- orientuje se v tóninách C dur, F dur a G dur
- zahraje jednoduchou skladbu

1. ročník, 2. ročník

- provádí jednoduchá dechová a nátisková cvičení
- dbá na zdokonalení artikulace, barvy tónu a prstové techniky
- orientuje se v grafickém záznamu hudebního díla a realizuje jej dle svých možností
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- zvládá rozsah tónů od d^1 do g^2 v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- chápe význam základních dynamických znamének (p – mf – f)

- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 4# a 4b včetně akordů
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- orientuje se v taktu 3/8, 6/8, 3/4 a 4/4
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník, 4. ročník

- nadále zdokonaluje správné držení flétny, správné dýchání, artikulace a prstovou techniku
- provádí složitější dechová a nátisková cvičení
- dle svých individuálních schopností zvládá rozsah tónů od c¹ do c⁴ v notách celých, půlových, čtvrtových, osminových a šestnáctinových
- orientuje se v základních melodických ozdobách (příraz, nátryl, trylek)
- interpretuje skladby různých období a žánrů v různých tempech
- v rámci svých individuálních možností má osvojenou techniku vibrata a umí ji vhodně používat
- rozlišuje a používá techniku hry *tenuto*, *portamento*, *staccato*
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák:

1. ročník

- využívá při hře všechny doposud získané znalosti a dovednosti
- zvládá vhodná dechová a nátisková cvičení
- je seznámen s technikou vibrata a vhodně je používá
- zvládá obtížnější cvičení zaměřená na prstovou techniku
- dle svých individuálních schopností zvládá rozsah tónů od c¹ do a³
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 6# a 6b včetně akordů
- zdokonaluje hru z listu
- orientuje se v hraní běžných melodických ozdob (trylek, nátryl, příraz)
- je schopen samostatně nastudovat skladby z různých slohových období
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

2. ročník

- využívá při hře všechny doposud získané znalosti a dovednosti
- zvládá vhodná dechová a nátisková cvičení
- je seznámen s technikou vibrata a vhodně je používá
- zvládá obtížnější cvičení zaměřená na prstovou techniku
- dle svých individuálních schopností zvládá rozsah tónů od c¹ do a³
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 6# a 6b včetně akordů
- zdokonaluje hru z listu
- orientuje se v hraní běžných melodických ozdob (trylek, nátryl, příraz)
- je schopen samostatně nastudovat skladby z různých slohových období
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník

- zvládá vhodná dechová, prstová a nátisková cvičení
- dle svých individuálních schopností zvládá rozsah tónů od c^1 do c^4
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b včetně akordů
- umí připravit skladbu od výběru a nastudování až k veřejné prezentaci
- je schopen samostatně nastudovat skladby z různých slohových období a správně uplatnit výrazové a technické prostředky
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- interpretuje zadané skladby s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí
- pro absolventské vystoupení připravuje náročnější repertoár, který vychází z jeho zájmu

4. ročník

- zvládá vhodná dechová, prstová a nátisková cvičení
- dle svých individuálních schopností zvládá rozsah tónů od c^1 do c^4
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b včetně akordů
- umí připravit skladbu od výběru a nastudování až k veřejné prezentaci
- je schopen samostatně nastudovat skladby z různých slohových období a správně uplatnit výrazové a technické prostředky
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu
- interpretuje zadané skladby s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí
- pro absolventské vystoupení připravuje náročnější repertoár, který vychází z jeho zájmu

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.10. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA KLARINET

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na klarinet
- Hudební nauka
- Dechový soubor
- Souborová hra
- Sborový zpěv
- Improvizace

Klarinet je široce využíván jako nástroj sólový, je zastoupen v symfonických a tanečních orchestrech, v komorní hudbě a také ve folklórních a jazzových souborech. Pro svou barevnost a velký tónový rozsah patří k nejvyužívanějším dechovým nástrojům od 18. století až po současnost. Naším cílem je vychovat aktivní hráče, kteří jsou schopni se zapojovat do hudebního dění nejen v dechovém orchestru školy, souborech, ale také ve svém okolí, případně se dále hudebně vzdělávat.

Učební plán studijního zaměření *Hra na klarinet*

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na klarinet	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Dechový soubor (V)				1	1	1	1	1	1	1	1
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na klarinet*

Základní studium I. stupně

Žák:

1. ročník

- dokáže sestavit nástroj, pojmenovat všechny jeho části
- ovládá základní údržbu nástroje a plátku po hře
- dbá na správný postoj a držení nástroje
- osvojí si správné postavení rtů, zubů a jazyka při tvorbě tónu (nátisk)
- provádí nátisková, dechová a uvolňující cvičení
- hraje stupnici F-dur a G-dur s T5 (rozloženě) v šalmajovém rejstříku v rozsahu jedné oktávy v notách celých, půlových a čtvrtových
- hraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti, v rozsahu tónů e - b¹, s využitím *détaché* a *legata*
- dbá na správné nasazení tónu a intonaci dle svých schopností
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

2. ročník

- zvládá nasazení tónu jazykem, dokáže tón správně ukončit
- hraje durové stupnice do 2 # a 2 b + T⁵ velkým rozkladem v rozsahu tónů e - g²
- hraje *staccato*, *legato* a *tenuto*
- orientuje se v malíkových hmatech levé a pravé ruky
- zahraje píseň nebo snadnou skladbu z listu
- využívá základní stupně dynamiky (*forte*, *mezzoforte*, *piano*)
- kontroluje si správný postoj a držení nástroje
- zahraje z paměti lidovou píseň nebo jednoduchou skladbu s doprovodem
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník

- hraje durové stupnice ve čtvrtových a osminových hodnotách do 3 # a 3 b + T⁵ velkým i malým rozkladem v rozsahu tónů e - c³
- hraje v daném rozsahu zvukově vyrovnaně a dbá na intonaci nástroje
- rozvíjí hru z listu
- zahraje píseň nebo skladbu přiměřené technické obtížnosti s doprovodem dle výběru učitele
- objasní rozdíly a způsob hry základních melodických ozdob (příraz, nátryl, trylek)
- dovede zahrát rytmické útvary (tečkovaný rytmus, triolu, noty šestnáctinové)
- interpretuje skladbičky jiných hudebních žánrů
- je schopen souhry s dalším nástrojem
- předvede základní dynamické odstíny a agogiku (p, mf, f, rit., acc.)
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

4. ročník

- hraje durové stupnice do 4 # a 4 b + T⁵ velkým a malým rozkladem v rozsahu e - d³ a D7 v rychlejším tempu
- uplatňuje širší škálu dynamických odstínů, zejména crescendo a decrescendo

- objasní rozdíly a způsob hry dalších melodických ozdob (skupinka, trylek, obal)
- je schopen zahrát přednesovou, technicky náročnější skladbu v rychlejším tempu dle svých individuálních schopností
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- dbá na zdokonalení prstové techniky a kvality tónu
- hraje etudy dle náročnosti a výběru učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

5. ročník

- hraje stupnice dur a moll do 5 # a 5b + T⁵, D⁷ velkým a malým rozkladem v rozsahu do e³
- ovládá pomocné a doladující hmaty
- hraje etudy dle náročnosti a výběru učitele
- ovládá čtení a hru drobnějších notových hodnot (noty dvaatřicetinové apod.) při hře volných vět přednesových skladeb
- klade důraz jak na technickou, tak přednesovou stránku skladby
- rozumí pojmům týkajících se tempa a agogiky
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

6. ročník

- hraje stupnice dur a moll do 6 # a 6b + T⁵, D⁷ velkým a malým rozkladem ve zvládnutém rozsahu
- hraje etudy dle náročnosti a výběru učitele
- využívá rozsahu celého nástroje, plynule a s jistotou přechází do všech tónových poloh s uplatněním hry *détaché*, *portamento*, *staccato*, *legato*
- hraje skladby různých stylů, žánrů a temp podle svých individuálních schopností
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

7. ročník

- ovládá všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷, Zm⁷ velkým a malým rozkladem ve zvládnutém rozsahu
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje etudy odpovídající náročnosti dle výběru učitele
- vytvoří si vyhovující prstoklad s využitím pomocných hmatů
- využívá při hře všechny získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- podílí se výběrem skladeb na přípravě a dramaturgii absolventského koncertu a dokáže zhodnotit svůj výkon
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Žák:

Přípravné studium

- bezpečně ovládne základní návyky, které samostatně užívá (správný postoj u nástroje, držení ruky, tvoření zpěvného tónu - nátisk)
- ovládne a při hře samostatně užívá znalost notopisu houslového klíče v rozsahu e – g²
- orientuje se ve skladbách a stupnicích s předznamenáním alespoň do 2# a 2b s akordy
- osvojí si hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová, šestnáctinová, noty s tečkou) a je schopen samostatné práce s rytmem při studiu skladby
- využívá základní dynamiku a rozumí způsobu jejího notového zaznamenání (*piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo*)
- osvojí si způsob hry détaché a legato
- hraje skladby různého charakteru a různých žánrů
- hraje dvojhlasně s učitelem nebo s klavírním doprovodem

1. ročník, 2. ročník

- rozvine pohotovější orientaci v notopisu houslového klíče v rozsahu e – c³
- orientuje se ve skladbách a stupnicích s předznamenáním v rozsahu alespoň do 4# a 4b s T5, D7
- hraje z listu jednodušší skladby a dále se ve hře z listu zdokonaluje
- je schopen samostatně vytvořit dynamické rozdíly ve skladbě, dolad'uje a vnímá intonační rozdíly
- osvojuje si hru legato a staccato
- technickou stránku hry rozšíří o další prvky (skoky, melodické ozdoby)
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník, 4. ročník

- osvojí si agogické prvky hry, je schopen je samostatně kombinovat s vhodnou dynamikou
- ovládne hru stupnic dur i moll v předznamenáních dle svých schopností (alespoň 6# a 6b), s T5, D7 a ZM7 (rozloženě i v obratech)
- samostatně nastuduje a interpretuje skladby různých slohových období odpovídající náročnosti
- hraje etudy odpovídající náročnosti dle výběru učitele
- rozvine pohotovější hru z listu
- užívá melodických ozdob a pomocných hmatů
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu
- aktivně se podílí na výběru vlastního repertoáru
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák:

1. ročník

- hraje všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷ a Zm⁷ v rychlejším tempu
- zahraje stupnice durové novým způsobem (např. v rytmických a melodických obměnách)
- zahraje chromatickou stupnici, hraje etudy odpovídající technické náročnosti
- transponuje in C jednodušší skladby dle svých možností
- interpretuje skladby různých slohových období – klasické, romantické i soudobé
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

2. ročník

- hraje všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷ a Zm⁷
- pracuje samostatně s barvou a kvalitou tónu
- vytvoří si a zformuluje názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
- transponuje in A jednoduché melodie
- dokáže provést drobnou úpravu tvrdšího či měkčího plátku
- hraje etudy odpovídající technické náročnosti
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník

- hraje všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷ a Zm⁷
- interpretuje zadané skladby s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje
- seznamuje se se základními orchestrálními party dle svých dispozic
- hraje etudy dané technické náročnosti, podílí se na výběru a obstarávání studijního materiálu
- zná významné klarinetisty z České republiky a zahraničí
- má teoretický přehled o technikách soudobé hudby (frulato, multifonic, dvojité staccato)
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

4. ročník

- hraje všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷ a Zm⁷
- uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- orientuje se v notovém zápisu, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky, včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviku a interpretaci skladeb
- hraje etudy odpovídající technické náročnosti
- interpretuje zadané skladby s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje
- zapojuje se do souborů nejružnějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.11. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA SAXOFON

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na saxofon
- Hudební nauka
- Souborová hra
- Dechový soubor
- Sborový zpěv
- Improvizace

Saxofony jsou relativně moderními a široce využívanými nástroji, které se objevují v tanečních, jazzových a dechových orchestrech, ale také v orchestrech symfonických. Využívají se i jako nástroje sólové. Na saxofon začínají hrát žáci dle tělesné a duševní vyspělosti v 8-10 letech, výjimečně i dříve. Podmínkou jsou stálé přední zuby, především horní. Pro malé zájemce je vhodné začínat na zatočený soprán saxofon. Mladým zájemcům o hru na saxofon je však třeba vysvětlit, že správná cesta k tomuto nástroji vede přes klarinet. Jakmile má žák usazený nátisk na klarinetu a začne se saxofonem, nečiní mu to zpravidla žádné potíže. Naopak opačný postup, tedy saxofon – klarinet je velmi problematický. Naším cílem je vychovat aktivní hráče, kteří jsou schopni se zapojovat do hudebního dění ve svém okolí a také se případně dále hudebně vzdělávat.

Učební plán studijního zaměření *Hra na saxofon*

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Souborová hra (V)				2	2	2	2	2	2	2	2
Dechový soubor (V)				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučujícího předmětu *Hra na saxofon*

I. stupeň základního vzdělávání

Žák:

1. ročník

- dokáže sestavit nástroj a správně pojmenovat jeho části
- dokáže správně nasadit plátek na hubici
- kontroluje si správné držení nástroje, postavení prstů a správný postoj
- provádí základní nátlaková cvičení na eso, hubici i celý nástroj
- pracuje s kvalitou a barvou tónu
- dokáže zahrát krátkou skladbu
- zvládá rozsah tónů od g^1 do d^2 v notách celých, půlových a čtvrtových
- orientuje se v tóninách C dur, G dur a F dur
- orientuje se v notovém zápise
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

2. ročník

- pracuje na kvalitě a barvě tónu
- zdokonaluje prstovou techniku
- provádí nátlaková a artikulační cvičení
- orientuje se v notovém zápise
- zvládá rozsah tónů od g^1 do g^2 v notách celých, půlových a čtvrtových
- v rámci svého rozsahu hraje durové stupnice do 2# a 2b včetně akordů
- hraje *tenuto*, *legato* a *staccato* v daném rozsahu
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

3. ročník

- při hře používá již získané dovednosti a nadále je prohlubuje
- vnímá kvalitu tónu nástroje
- rozvíjí své artikulační schopnosti (T/D)
- osvojuje si základy swingového frázování (obloučky, synkopa)
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- zvládá rozsah tónů od d^1 do c^3 v notách celých, půlových, čtvrtových a osminových
- v rámci svého rozsahu hraje durové stupnice do 3# a 3b včetně akordů
- vyjádří základní dynamické odstíny (*p* – *mf* – *f*)
- zvládá hraní krátké melodie podle sluchu
- orientuje se v základních formách skladeb
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí

4. ročník

- dbá na zdokonalení artikulace, prstové techniky a kvality tónu
- interpretuje skladby různých žánrů dle svých individuálních schopností
- nacvičuje hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- provádí dechová cvičení
- pracuje s laděním nástroje
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- zvládá rozsah tónů od c^1 do c^3 v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 3# a 3b včetně akordů
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí
- dokáže zhodnotit svůj výkon

5. ročník

- interpretuje skladby různých žánrů, nálad a temp dle svých individuálních schopností
- zvládá rozsah tónů od c^1 do d^3 v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 4# a 4b včetně akordů
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- provádí složitější nátisková cvičení (aliquótní tóny)
- zdokonaluje swingové frázování (akcenty, triolové cítění)
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- alespoň 1x za rok veřejně vystoupí
- dokáže zhodnotit svůj výkon

6. ročník

- zvládá rozsah tónů od c^1 do e^3 v notách celých, půlových, čtvrt'ových, osminových a šestnáctinových
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 5# a 5b včetně akordů
- využívá dynamiku a agogiku, hraje v tempu a frázích
- hraje přiměřeně obtížné skladby s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- osvojuje si základy improvizace
- dokáže zahrát jednoduchou melodii podle sluchu
- alespoň 1x za rok veřejně vystupuje

7. ročník

- zrychluje prstovou techniku a ovládá cvičení zaměřená na její zdokonalení
- zvládá rozsah tónů od b do f^3 v notách celých, půlových, čtvrt'ových, osminových a šestnáctinových
- v rámci svého rozsahu hraje durové a mollové stupnice do 7# a 7b včetně akordů
- dokáže se doladit k jinému nástroji
- dokáže aplikovat základní transpozice v jednoduchých cvičeních a písničkách

- je schopen rozlišit interpretaci různých žánrů
- účastní se skupinové výuky dle doporučení a zařazení učitele
- sám nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- nadále rozvíjí své improvizální dovednosti
- alespoň 1x za rok veřejně vystupuje
- připravuje se na absolventský koncert a sám vybírá skladby odpovídající jeho zájmu

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Žák:

Přípravné studium

- dokáže sestavit nástroj, popsat jeho části, správně nasadit plátek na hubici
- kontroluje si správné držení nástroje, postavení prstů a správný postoj
- provádí základní nátisková a dechová cvičení
- orientuje se v notovém zápisu
- zvládá rozsah tónů od c^1 do g^2 v notách celých, půlových a čtvrt'ových
- orientuje se v tóninách C dur, F dur a G dur
- zvládne zahrát jednoduchou skladbu dle svých individuálních schopností
- pracuje s barvou a silou tónu
- pracuje na pevném tónu a vnímá jemné odchylky v ladění

1. ročník, 2. ročník

- nadále zdokonaluje již získané dovednosti (držení nástroje, prstová technika, správný postoj)
- provádí základní nátisková a dechová cvičení
- zvládá rozsah tónů od c^1 do c^3 v notách celých, půlových, čtvrt'ových a osminových
- hraje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- orientuje se ve formě skladby a přirozeně se v ní pohybuje
- zdokonaluje artikulaci, k tomu využívá příslušná cvičení
- chápe význam hudebních frází a aplikuje ho při hře
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- dokáže zhodnotit svůj výkon
- alespoň 1x za rok veřejně vystupuje

3. ročník, 4. ročník

- dle svých individuálních schopností ovládá rozsah celého nástroje v notách celých, půlových, čtvrt'ových, osminových a šestnáctinových
- provádí pokročilá nátisková cvičení
- nadále zdokonaluje prstovou techniku
- aktivně se podílí na výběru repertoáru

- hraje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů a temp s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- využívá artikulačních a prstových cvičení k lepšímu zvládnutí hry na nástroj
- zvládá rytmicky složitější skladby
- nacvičuje hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- alespoň 1x za rok veřejně vystupuje

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák:

1. ročník

- využívá všech dovedností získaných během studia I. stupně
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů a temp s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- hraje všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷ a Zm⁷
- orientuje se v hudební formě skladby, stavbě frází
- využívá základních výrazových prostředků (dynamika, agogika)
- ovládá nátisková a technická cvičení určená ke správnému nacvičení skladby
- alespoň 1x za rok veřejně vystupuje
- uplatňuje se v komorních souborech a dalších hudebních uskupeních na základě doporučení učitele a dle možností školy

2. ročník

- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů a temp s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- hraje všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷ a Zm⁷
- orientuje se v hudební formě skladby, stavbě frází
- využívá pokročilejších výrazových prostředků
- ovládá nátisková a technická cvičení určená ke správnému nacvičení skladby
- uplatňuje se v komorních souborech a dalších hudebních uskupeních na základě doporučení učitele a dle možností školy
- dokáže zhodnotit svůj výkon

3. ročník

- dokáže se doladit k doprovodnému nástroji
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů a temp s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- hraje všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷ a Zm⁷
- orientuje se v hudební formě skladby, stavbě frází

- ovládá nátisková a technická cvičení určená ke správnému nacvičení skladby
- alespoň 1x za rok veřejně vystupuje
- uplatňuje se v komorních souborech a dalších hudebních uskupeních na základě doporučení učitele a dle možností školy

4. ročník

- při hře uplatňuje všechny získané dovednosti
- dokáže se doladit k doprovodnému nástroji
- hraje přiměřeně obtížné skladby různých žánrů a temp s doprovodem jiného nástroje nebo doprovodné nahrávky dle výběru učitele
- hraje všechny stupnice dur a moll + T⁵, D⁷ a Zm⁷
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- orientuje se v hudební formě skladby, stavbě frází
- ovládá nátisková a technická cvičení určená ke správnému nacvičení skladby
- alespoň 1x za rok veřejně vystupuje
- uplatňuje se v komorních souborech a dalších hudebních uskupeních na základě doporučení učitele a dle možností školy

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.12. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HRA NA HOUSLE

Název vyučovacích předmětů:

- Hra na housle
- Hudební nauka
- Komorní hra
- Sborový zpěv
- Improvizace

Housle jsou nástroj, který formuje osobnost člověka nejen po hudební stránce, ale rozvíjí a formuje řadu jeho obecně lidských vlastností (vytrvalost, vůle, sebereflexe,...). Zvládnutí technických úkolů, které housle na hráče kladou, není snadné. Housle však mají velmi bohaté možnosti uplatnění v sólové a komorní hře, v symfonických, divadelních nebo komorních orchestrech, ve folklórních souborech, v různých směrech populární hudby, jazzu, rocku apod. Výuka hry na housle směřuje ke zvládnutí techniky hry na tento náročný nástroj, kterou potom absolventi mohou využít jak k sólové hře, tak v rámci působení na profesionální nebo neprofesionální úrovni v hudebních souborech různých směrů a žánrů.

Učební plán studijního zaměření *Hra na housle*

Přípravné studium

- formou skupinové nebo individuální výuky v rozsahu nejdéle 2 let, viz *Učební plán PHV*

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Komorní hra (V)		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Hra na housle*

Příprava ke hře na housle viz Učební plán PHV

Žák:

2/0 individuální PHV

- dokáže popsat a pojmenovat části nástroje
- předvede přípravná a uvolňovací cvičení vedoucí ke správnému držení a nasazování houslí a smyčce
- zná a užívá základního uvolněného postoje
- hra pizzicato na prázdných strunách
- v rytmu doprovází lidové a národních písně
- základní durový prstoklad
- úvod do hry arco
- základní postavení a funkce pravé ruky
- případně hra staccato na prázdných strunách
- postavení levé ruky v I. poloze a předvede základní durový prstoklad

2/0 PHV

- dokáže popsat a pojmenovat části nástroje
- předvede přípravná a uvolňovací cvičení vedoucí ke správnému držení a nasazování houslí a smyčce
- zná a užívá základního uvolněného postoje
- hra pizzicato na prázdných strunách
- v rytmu doprovází lidové a národních písně
- základní durový prstoklad

Základní studium I . stupně

Žák:

1. ročník

- upevňuje návyky správného a uvolněného držení těla a nástroje
- držení smyčce
- fixuje durový prstoklad
- hra staccato uprostřed smyčce
- rozdělení smyku – *détaché*
- hraje stupnice a rozložený kvintakord v rozsahu jedné oktávy
- Zvládnutí hry jednoduchých melodií s doprovodem klavíru

2. ročník

- prohlubuje, upevňuje a rozšiřuje motorické návyky a rozvíjí sluchovou představivost
- rozvíjí intonační sebekontrolu, hraje podle sluchu
- zdokonaluje dopad a zdvih prstů na /od struny
- rozlišuje a aktivně užívá dynamiku u přednesových skladeb

- buduje a rozvíjí metrické, rytmické a tempové citění rozvíjí paměť na skladbách přesahující rozměr lidové písně
- hraje stupnice v rozsahu jedné až dvou oktáv, dle probíraných prstokladů + příslušný akord

3. ročník

- úvod do nácvičku *vibrata*
- prohlubuje spojování probraných prstokladů dur a moll
- zdokonaluje *détaché, legato*
- rozšiřuje dynamiku – *crescendo a decrescendo*
- hraje stupnice v rozsahu dvou oktáv dle probíraných prstokladů + příslušný akord
- prohlubuje úroveň hudebního citění
- výrazové složky hry

4. ročník

- dokončuje nácviček všech prstokladů v I. poloze, jejich upevnění a vzájemné spojení
- chápe princip hry ve 3. poloze
- zvládá nácviček výměny prstů do 3. polohy
- hraje náročnější skladby z paměti
- vzájemně kombinuje smyky – *détaché, legato, staccato*
- postupný rozvoj dynamiky

5. ročník

- pokračuje ve studiu poloh a jejich výměn
- hraje plynule ve 3. poloze
- nacvičuje stupnice dur a moll přes 2 oktávy s výměnou do 3. polohy *détaché, legato* v rytmických obměnách
- začíná s nácvičkem *spiccata*
- hraje z listu
- hraje v komorním souboru
- hra *prima vista*
- umí si samostatně naladit nástroj
- úvodní nácviček trylků

6. ročník

- nacvičuje další polohy a jejich plynulé spojování
- pokračuje v nácvičku trylků a dvojhmatů
- hraje stupnice a akordy přes 3 oktávy od G struny v chromatickém postupu
- pracuje s vibrátem
- hraje složitější skladby různých slohových období
- nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu z paměti
- hraje v komorním souboru

7. ročník

- prohlubuje a rozvíjí sluchovou představivost
- zdokonaluje plynulé spojování
- hraje *prima vista*
- zkvalitňuje výrazovou stránku houslové hry
- zdokonaluje výměny smyku – včetně *spiccata, sautille, dynamiky, agogiky, vibrata* a frázování
- samostatně nastuduje skladbu
- hraje v komorním souboru, hra s doprovodem klavíru, duetní hra

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- osvojí si základní techniky a návyky hry na housle, které uceleně používá (správný postoj u houslí, postavení levé ruky, osvojení si smyčcové techniky)
- osvojí si hodnoty not a pomlk (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová, šestnáctinová, noty s tečkou) a je schopen samostatné práce s rytmem při studiu skladby
- využívá základní dynamiku a rozumí způsobu jejího notového zaznamenání (*piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo*)
- osvojí si způsob hry i způsob zápisu základních technik: staccato, détaché, legato
- ovládne nutnou techniku pro hru stupnic jedno až dvouoktávových
- hraje drobnější skladby různého charakteru a různých žánrů

1. ročník

- upevňuje návyky správného a uvolněného držení těla a nástroje
- držení smyčce
- fixuje durový prstoklad
- hra staccato uprostřed smyčce
- rozdělení smyku – *détaché*, hra z paměti jednoduchých melodií nebo skladeb
- hraje stupnice a rozložený kvintakord v rozsahu jedné oktávy s použitím smyků
- Zvládnutí hry jednoduchých melodií s doprovodem klavíru

2. ročník

- prohlubuje, upevňuje a rozšiřuje motorické návyky a rozvíjí sluchovou představivost
- rozvíjí intonační sebekontrolu, hraje podle sluchu
- zdokonaluje dopad a zdvih prstů na /od struny
- rozlišuje a aktivně užívá dynamiku u přednesových skladeb
- buduje a rozvíjí metrické, rytmické a tempové cítění rozvíjí paměť na skladbách přesahující rozměr lidové písně
- hraje stupnice v rozsahu jedné až dvou oktáv, dle probíraných prstokladů + příslušný akord

3. ročník

- úvod do nácvičku *vibrata*, příprava hry ve 3. poloze
- prohlubuje spojování probraných prstokladů dur a moll
- zdokonaluje *détaché, legato, staccato*
- rozšiřuje dynamiku – *crescendo a decrescendo*
- hraje stupnice v rozsahu dvou oktáv dle probíraných prstokladů + příslušný akord
- prohlubuje úroveň hudebního citění
- výrazové složky hry, dbá na kvalitu tónu

4. ročník

- dokončuje nácviček všech prstokladů v 1. poloze, jejich upevnění a vzájemné spojení
- chápe princip hry ve 3. poloze, 2. a 4. poloze
- zvládá nácviček výměny prstů do 3. polohy a do 2. polohy
- hraje náročnější skladby z paměti
- vzájemně kombinuje smyky – *détaché, legato, staccato, spiccato*
- postupný rozvoj dynamiky

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák:

1. ročník

- bez větších obtíží zvládá hru s klavírem
- orientuje se v polohové hře
- zvládá nácviček dvojhmatů
- zvládá hru 3. oktávových stupnic + výběr rozložených akordů
- pracuje s kvalitou a barvou tónu
- kriticky hodnotí svou hru
- konzultuje s učitelem výběr a způsob interpretace skladby
- správně volí vibrato a jeho druhy
- diferencuje bez obtíží rozdělení smyku
- diferencuje typy smyků a zvládá přechody mezi nimi

2. ročník

- seznamuje se soudobou tvorbou
- zvládá náročnější rytmicko – melodický zápis
- porozumí interpretačnímu významu skladby
- diferencuje interpretaci jednotlivých stylových období
- vytváří vlastní interpretaci - buduje a rozvíjí schopnost interpretace
- samostatně nastuduje složitější skladbu z paměti
- chápe a porozumí volbě výrazových a technických prstokladů

3. ročník

- sám si vybírá repertoár tak, aby mu styl skladby vyhovoval
- ovládá hru od 1. do 6. polohy
- hraje skladby z paměti
- hraje z listu

4. ročník

- zdokonaluje hbitost a pružnost motoriky levé ruky
- pracuje s kvalitou tónu při vedení smyčce
- pracuje s dynamikou a výrazem
- hraje skladby pro sólový nástroj
- hraje v komorním souboru

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní hra

Charakteristika:

Předmět je určen pro žáky od 2. ročníku prvního stupně a žáky druhého stupně hudebního oboru. Předmět prohlubuje znalosti ze hry na nástroj, hudební nauky a seznamuje žáky s praktickým využitím nástrojů v komorní hudbě a s její historií. Žák se seznamuje s rozličnými komorními uskupeními rozdílných slohových období. Žák se učí souhře s jinými nástroji a stane tedy součástí menšího seskupení různých hudebních nástrojů (od dvou do devíti členů) v oblasti klasické i populární hudby.

V komorní hře nejde pouze o to, zvládnout co nejlépe svůj part, ale naučit se poslouchat při hře jeden druhého, rozvíjet smysl pro souhru a také smysl pro zodpovědnost za společné dílo. Níže uvedené dovednosti jsou každým rokem praxe postupně prohlubovány výběrem technicky náročného repertoáru a konkrétním obsazením komorního tělesa v daném školním roce. Při výběru žáků pro výuku komorní hry učitelé dbají na to, aby byli přednostně vybíráni žáci s podobnou technickou úrovní instrumentálních dovedností. Proto jsou očekávané výstupy níže rozepsány obecně a v tematických plánech jsou konkretizovány. Součástí výuky je také teoreticko historický vhled dle vyspělosti a věku žáků.

Žák komorní hry

- má kontrolu nad správným držení nástroje a uvolnění rukou i celého těla,
- rozvíjí čtení notového zápisu včetně rytmické struktury,
- pracuje na kvalitě tónu, intonaci,
- využívá dovedností získaných v individuální výuce a souborové, popř. orchestrální hře,
- dokáže zahrát svůj part,
- je samostatný při domácím studiu svých partů,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi sjednotit po stránce rytmu, intonace, dynamiky a frázování,
- je ukázněný při zkouškách a koncertech,
- uvědomuje si svou spoluzodpovědnost za kvalitu hry celého souboru.

Žák:

2-3. ročník

- dodržuje elementární pravidla pro kolektivní spolupráci – včasná docházka, ohleduplnost a kázeň,
- využívá dovedností získaných v individuální výuce,
- zvládá interpretaci snadných skladeb s pedagogem nebo v malých souborech (duo, trio),
- orientuje se ve svém partu.
- používá základní dynamiku – p, mf, f.

4.-5. ročník

- prohlubuje dovednost periferního vnímání spoluhráčů,
- využívá dovedností získaných v individuální výuce,
- zvládá interpretaci jednoduchých skladeb komorních souborech,
- dokáže zahrát svůj part,
- je schopen vnímat a udržovat metrum, tempo a periferně vnímat spoluhráče.

6. ročník

- dokáže samostatně nastudovat část svého partu,
- je schopen vnímat a udržovat metrum,
- zahraje spolehlivě svůj part a interpretuje jej na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- prohlubuje návyky k rozvoji domácí přípravy,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi sjednotit po stránce rytmu, intonace, dynamiky a frázování.

7. ročník

- dokáže samostatně nastudovat celý part,
- je schopen vnímat a udržovat metrum, změny tempa,
- používá základní dynamiku – p, mf, f a její změny subito, crescendo a decrescendo,
- dodržuje elementární pravidla pro kolektivní spolupráci – včasná docházka, ohleduplnost a kázeň,
- zahraje spolehlivě svůj part a interpretuje jej na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi sjednotit po stránce rytmu, intonace, dynamiky a frázování.
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- uvědomuje si svou spoluzodpovědnost za kvalitu hry celého souboru,
- umí hrát podle gesta prvního hráče a reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku.

Základní studium II. stupně

I. – IV. ročník

- zahraje svůj part včetně všech dynamických a výrazových prostředků,
- je schopen vnímat při hře gesta vedoucího hráče a reagovat na ně,
- interpretuje part na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- při chybě se zorientuje a pokračuje ve hře,
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon,
- seznamuje se s technikami interpretace barokních, klasicistních, soudobých nebo populárních skladeb,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá.
- při chybě se zorientuje a pokračuje ve hře,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi hráčsky sjednotit ve všech interpretačních rovinách a složkách,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- zahraje svůj part včetně všech dynamických a výrazových prostředků,
- interpretuje part na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon,
- zná zákonitosti dramaturgie vystoupení.
- pohotově čte náročnější party a je schopen vnímat kvalitu provedené skladby,

- dokáže formálně analyzovat skladbu a vystavět frázi,
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu,
- dokáže barevně vystihnout výrazové zvláštnosti různých stylových období,
- zvládá techniky interpretace různých stylových období,
- dbá na stylovou čistotu interpretace.
- pohotově čte náročnější party a je schopen vnímat kvalitu provedené skladby,
- koriguje a vede méně zkušené spoluhráče,
- rozpozná podíl jednotlivých nástrojů a spoluhráčů včetně sebe na společné práci, zhodnotí výsledek společné práce,
- spolupodílí se na tvorbě interpretačních poznámek,
- dokáže na vystoupení slovně uvést skladbu, pohovořit o autorovi skladby, obsahu a významu skladby, popř. sdělit přiměřenou formou zajímavost vztahující se ke skladbě či autorovi.

5.1.13. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ SÓLOVÝ ZPĚV

Název vyučovacích předmětů:

- Sólový zpěv
- Hudební nauka
- Improvizace
- Komorní zpěv
- Sborový zpěv

Zpěv je nejpřirozenější projev, kterým již od narození disponuje každý člověk. Zpěvem se dá vyjádřit každý pocit nebo nálada. Zpěv by se měl pěstovat co nejdříve, protože probouzí v člověku lásku k hudbě i k sobě samému.

Učební plán studijního zaměření *Sólový zpěv*

Základní studium I. a II. Stupně

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1
Komorní zpěv (V)				1	1	1	1	1	1	1	1
Sborový zpěv (V)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučujícího předmětu *Sólový zpěv*

Přípravné studium předmětu *Sólový zpěv pro mimořádně talentované žáky*
(ind. phv, kdy výuka začíná již v září) viz Učební plán PHV

2/0 ind.phv

Žák:

- ovládá brumendo
- ovládá jednoduchá intonační, rytmická a artikulační cvičení
- dbá na artikulaci
- dbá na správné držení těla
- zazpívá píseň z paměti s oporou doprovodu
- učí se práci s dechovou oporou
- učí se měkké nasazení tónu
- učí se správně zpívat znělé brumendo
- učí se práci s vokály

Přípravné studium předmětu *Sólový zpěv pro žáky, jejichž výuka začíná v pololetí*

2/0

Žák:

- ovládá brumendo
- ovládá jednoduchá intonační, rytmická a artikulační cvičení
- dbá na artikulaci
- dbá na správné držení těla
- zazpívá píseň z paměti s oporou doprovodu

I. stupeň základního vzdělávání

Žák:

1. ročník

- buduje vztah ke zpívaným písním
- rozvíjí melodického a rytmického cítění
- osvojuje si správné pěvecké návyky (postoj, dýchání, artikulace)
- osvojuje si navozování hlavového tónu
- dodržuje rytmus
- dokáže zazpívat píseň z paměti
- orientuje se v jednoduchém hudebním útvaru, pozná předehtu, mezihru, dohru
- chápe význam základních dynamických značek
- formuje se ve spojování notového zápisu s hudební představou

2. ročník

- správně a přirozeně drží tělo
- spojuje a zvukově vyrovnává vokály
- posiluje hlavový tón a rozšiřuje hlasový rozsah
- rytmizuje a melodizuje texty
- připravuje se na dvojhlas
- dokáže vyjádřit náladu písně veselé a smutné
- vytváří krátké vlastní rytmické a melodické útvary
- procvičuje hudební paměť na čtyřtaktových ozvěnách

3. ročník

- soustavně dbá na správné držení těla
- posiluje funkci, přirozené a pohotové ovládnání mluvidel
- rozšiřuje hlasový rozsah a vyrovnává ho
- interpretuje dvojhlasé písně
- uvědoměle pěstuje paměť
- melodicky obohacuje hlasová cvičení oběma směry a posiluje zpěv
- rozlišuje základní dynamiku a agogiku, má povědomí o legatovém zpěvu
- zvládá zpěv s doprovodem, orientuje se ve stavbě skladby

4. ročník

- zdokonaluje techniku žeberně-bráničního dýchání
- rozvíjí dechovou oporu
- spojuje hlavovou a hrudní resonanci
- zpívá v rozsahu jedné oktávy durový i mollový tónorod
- osvojí si techniku legata, připravuje se na kantilénu
- soustředí se na zpěv komorní
- zvládá dle svých schopností propojení hlasů hrudních a hlavových vhodnými cvičeními
- umí vyrovnávat rozdíly mezi těmito rejstříky
- zvládá vícehlasý zpěv různých žánrů podle svých možností

5. ročník

- vyrovnává hlasový rozsah
- cvičením předchází mutačním šelestům a hlasovým zlomům
- cvičí vokalizaci přiměřenou svému věku
- rozvíjí plynulé kantilény
- rozvíjí hudební představivost
- rozezná sdělení písně, užívá výrazových prostředků k emocionální interpretaci i práci s textem
- ovládá správné frázování
- samostatně nastuduje náročnější skladbu, dokáže ji reprodukovat vč. výrazu

6. ročník

- připravuje se na *mezza di voce* v přiměřené dynamice za účelem zdokonalení vlastní techniky
- provádí hlasová cvičení v dur i moll

- rozvíjí plynulé kantilény a buduje dechové fráze
- připravuje se na komorní zpěv
- ovládá základy improvizace a transpozice
- orientuje se v domácím i světovém repertoáru, svůj názor dovede zformulovat
- vybírá si samostatně písně, volí doprovod

7. ročník

- je schopen samostatného projevu
- zajímá se o poznávání nových písní, jejich stylovou interpretaci i poslech
- udržuje pěveckou techniku
- je schopen zpívat ve vícehlasých skladbách a orientuje se v jejich notovém zápise
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů
- uplatňuje zásady hlasové hygieny
- spolupracuje na výběru skladeb pro absolventské vystoupení

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- ovládá základní pěvecký postoj a techniku žeberně-bráničního dýchání
- umí pracovat s hlavovým tónem a propojit hlavovou a dechovou oporu
- používá legato
- orientuje se ve skladbě
- rozlišuje délku not a posuvky
- zazpívá jednoduchou skladbu z paměti s doprovodem
- orientuje se v notopisu houslového klíče v rozsahu g – c3

1. - 2. ročník

- rozvine pohotovější orientaci v notopisu houslového i basového klíče v rozsahu všech oktáv
- orientuje se ve skladbách s předznamenáním v rozsahu alespoň do 5# a 4b
- hraje z listu jednodušší skladby a dále se ve hře z listu zdokonaluje
- je schopen samostatně vytvořit dynamické rozdíly ve skladbě
- hraje mollové stupnice dle svých schopností protipohybem nebo rovným pohybem
- technickou stránku hry rozšíří o další prvky (skoky, melodické ozdoby)
- rozvine schopnost pedalizace, ovládne synkopický pedál
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroji

3. - 4. ročník

- osvojí si agogické prvky hry, je schopen je samostatně kombinovat s vhodnou dynamikou, popř. pedalizací

- ovládne kombinovaný způsob hry stupnic dur i moll v předznamenáních dle svých schopností (alespoň 5# a 4b)
- nastuduje skladby alespoň 4 stylových období
- rozvine pohotovější hru z listu
- seznámí se se způsoby harmonizace písní, je schopen jednoduše doprovodit lidovou i umělou píseň
- aktivně se podílí na výběru vlastního repertoáru
- hraje čtyřručně s učitelem či spolužákem, popř. se účastní hry s jiným nástrojem či nástroj

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák

1. – 2. ročník

- používá získané pěvecké návyky k výrazovému rozlišení interpretovaných skladeb
- zdokonaluje zpěv z listu
- zpívá cvičení v tónorodu moll a tvoří vlastní intonační modely
- samostatně se orientuje v notovém zápise
- zpívá vícehlas v pedagogem
- zúčastňuje se školních a veřejných koncertů
- spolupracuje s korepeticí nebo souborem
- orientuje se v základních dílech písňové a operetní tvorby
- je vnímavým posluchačem hudby

3. – 4. ročník

- zřetelně vyslovuje souhlásky
- procvičuje rozložené akordy dur i moll do oktávy a decimy
- používá *portamento* a *staccato*
- pracuje s notovým partem a cvičí paměť
- spolupracuje s korepeticí

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

5.1.14. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ SBOROVÝ ZPĚV

Název vyučovacích předmětů:

- Sborový zpěv
- Hudební nauka
- Komorní zpěv
- Improvizace

Zpěv je nejpřirozenější projev, kterým již od narození disponuje každý člověk. Zpěvem se dá vyjádřit každý pocit nebo nálada. Zpěv by se měl pěstovat co nejdříve, protože probouzí v člověku lásku k hudbě i k sobě samému.

Učební plán studijního zaměření *Sborový zpěv*

Základní studium I. a II. Stupně

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Sborový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1						
Komorní zpěv (V)				1	1	1	1	1	1	1	1
Improvizace (V)				1	1	1	1	1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy vyučujícího předmětu *Sborový zpěv*

I. stupeň základního vzdělávání

Žák:

1. ročník

- vytváří pozitivní vztah ke zpívaným písním
- pěstuje a zdokonaluje melodické a rytmické cítění
- osvojuje si tvoření správných pěveckých návyků (postoj, dýchání, artikulace)
- osvojuje si navozování hlavového tónu
- spojuje notový zápis s hudební představou

2. ročník

- správně a přirozeně drží tělo
- spojuje a zvukově vyrovnává vokály
- posiluje hlavový tón a rozšiřuje hlasový rozsah
- rytmizuje a melodizuje texty
- připravuje se na dvojhlas

3. ročník

- soustavně dbá na správné držení těla
- posiluje funkční, přirozené a pohotové ovládnání mluvidel
- rozšiřuje a vyrovnává hlasový rozsah
- melodicky obohacuje hlasová cvičení oběma směry a posiluje hlasový fond

4. ročník

- zdokonaluje techniku, žeborně-bráničního dýchání, dechovou oporu
- spojuje hlavovou a hrudní resonanci
- zpívá v rozsahu jedné oktávy dur i moll tónorod
- zpívá legato, připravuje se na kantilénu
- účastní se komorního zpěvu

5. ročník

- vyrovnává hlasový rozsah
- cvičením předchází mutačním šelestům a hlasovým zlomům
- cvičí vokalizaci přiměřenou věkovému stupni žáka
- rozvíjí plynulé kantilény
- rozvíjí hudební představivost

6. ročník

- připravuje se na *mezza di voce* v přiměřené dynamice za účelem zdokonalení hlasové techniky
- provádí hlasová cvičení v dur i moll
- rozvíjí plynulé kantilény a buduje dechové fráze
- připravuje se na komorní zpěv

7. ročník

- je schopen samostatného projevu
- zajímá se o poznávání nových písní, jejich stylovou interpretaci i poslech
- udržuje pěveckou techniku

II. stupeň základního vzdělávání

A) Studium pro žáky, kteří neabsolvovali I. stupeň studia

Přípravné studium

Žák

- ovládá základní pěvecký postoj a techniku žeberně-bráničního dýchání
- umí pracovat s hlavovým tónem a propojit hlavovou a dechovou oporu
- používá legato, orientuje se ve skladbě
- používá přirozené a pohotové ovládání mluvidel a pracuje s artikulací
- zpívá dur i moll tónorod v rozsahu oktávy

1. – 2. ročník

- uplatňuje získané znalosti a dovednosti z předchozích ročníků
- zpívá vyrovnaně v celém hlasovém rozsahu
- zpívá s instrumentálním doprovodem
- zpívá čistě ve vícehlasech i *a capella*
- orientuje se ve sborové partituře

3. – 4. ročník

- uvědoměle pracuje s dynamikou přednesu
- rozeznává různá stylová období v rámci nacvičovaných sborových skladeb
- sebejistě reaguje na dirigentská gesta
- spoluúčastní se na organizaci i přípravě koncertů a vystoupení
- hodnotí své výkony i výkony ostatních žáků

B) Studium pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň studia

Žák:

1. – 2. ročník

- uplatňuje získané znalosti a dovednosti z předchozích ročníků
- zpívá vyrovnaně v celém hlasovém rozsahu
- zpívá s instrumentálním doprovodem
- zpívá čistě ve vícehlasech i *a capella*, orientuje se ve sborové partituře

3. – 4. ročník

- uvědoměle pracuje s dynamikou přednesu
- rozeznává různá stylová období v rámci nacvičovaných sborových skladeb
- sebejistě reaguje na dirigentská gesta
- spoluúčastní se na organizaci i přípravě koncertů a vystoupení
- hodnotí své výkony i výkony ostatních žáků

Každý ročník je na konci školního roku zakončen postupovou zkouškou.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Komorní zpěv

Předmět vychází z dovedností a znalostí získaných při studiu sólového zpěvu. Tyto dovednosti dále prohlubuje a rozvíjí. Klade důraz na vybudování pevné intonační představy. Učí žáka správně korigovat jeho hlasový projev ve vztahu k ostatním (současně znějícím hlasům). Umožňuje mu vykonávat uměleckou práci v kolektivu.

Absolventovi tohoto předmětu se otevírá široké spektrum možností jeho dalšího uplatnění (např. ve sborech nebo v komorních ansámblech různého typu). Výuka probíhá v prostorných třídách vybavených klavírem, s dobrou akustikou.

I. stupeň

Žák:

4. – 7. ročník

- má pevnou intonační představu
- je schopen zpívat *a capella*
- dle stupně svého vývoje zvládá zpěv ve vícehlasu
- dobře se orientuje v notovém zápise několika vokálních linek najednou
- kontroluje svůj hlasový projev
- je schopen se přizpůsobit druhému hlasu (případně dalším hlasům ve skupině)
- citlivě pracuje s dynamikou a agogikou

II. stupeň

Žák:

1. – 2. ročník

- umí dovednosti získané v předmětu *Sólový zpěv* aktivně využívat i při zpívání ve skupině
- v závislosti na svých individuálních možnostech se pěvecky uplatňuje ve vícehlasých skladbách náročnějšího charakteru

3. – 4. ročník

- spolehlivě koriguje svůj hlasový projev ve vztahu k ostatním členům ansámblu
- pružně reaguje na jednoduchá dirigentská gesta

5.1.15. UČEBNÍ OSNOVY

Učební osnovy vyučujícího předmětu *Soubořová hra*

Soubořová hra zahrnuje činnost ve všech komorních uskupeních, souborech sestavených jednoúčelově pro provedení konkrétní skladby či celoročně fungujících souborech a orchestrech. Repertoár je pestrý žánrově i stylově, přizpůsoben technickým a interpretačním možnostem žáků.

I. stupeň základního vzdělávání

Žák:

4. ročník – 7. ročník

- je seznámen s principy komorní / souborové / orchestrální hry (ladění, souhra, rozdělení partů)
- chápe a respektuje úlohu vedoucího souboru / dirigenta
- svůj part dokonale ovládá
- uvědomuje si svou roli jednotlivce a je si vědom zodpovědnosti vůči ostatním členům souboru
- v zájmu společného díla respektuje domluvené termíny zkoušek a požadavky na zvládnutí přiděleného partu
- chápe význam estetické stránky souborového vystoupení (oblečení, nástup na pódium, způsob chování během celého vystoupení, odchod z pódia)
- aktivně se podílí na výsledné podobě studované skladby, tzn. bezpečně ovládá svůj part a ve spolupráci s dalšími členy a vedoucím souboru (dirigentem) dává podněty k interpretaci
- vnímá ladění a chápe jeho důležitost
- rozumí principům svého nástroje natolik, že je schopen vyhovět okamžitým požadavkům na doladění

II. stupeň základního vzdělávání

Žák:

1. ročník – 4. ročník

- je schopen samostatného naladění nástroje v komorním ansámblu i početnějším uskupení
- vnímá nastudovanou skladbu jako celek, dokáže zhodnotit výsledek (ladění, souhru, výraz, dopad na posluchače)
- na základě svých znalostí hudební literatury a svých žánrových preferencí se aktivně podílí na volbě repertoáru
- odhadne reálné možnosti souboru vzhledem k vybrané skladbě
- praktikuje hru stylově a žánrově vlastní tomu kterému souboru
- je schopen samostatné improvizace
- naprosto samostatně zvládá svůj part
- vzhledem ke své hráčské vyspělosti, schopnosti hry z listu a souborové praxi je schopen pohotově zvládnout part jiného člena souboru (týká se početnějších souborů a orchestrů)
- v případě potřeby dokáže transponovat

Učební osnovy vyučujícího předmětu *Hudební nauka*

Vyučovací předmět *Hudební nauka* je společný pro všechna studijní zaměření hudebního oboru. Jeho cílem je přivést žáky k hudbě a motivovat je k tomu, aby se hudba stala neoddelitelnou součástí jejich života. Předmět vede žáky k přemýšlení o hudbě, ke komunikaci a sebevyjadřování prostřednictvím hudby, snaží se o poskytnutí uceleného přehledu potřebných teoretických znalostí a v neposlední řadě žáky inspiruje je k samostatné tvůrčí činnosti. Přímo součástí výuky jsou také koncerty, referáty, prezentace, vlastní ukázky k poslechu, využití nástrojových schopností a různé samostatné i skupinové projekty. Vyučovací předmět *Hudební nauka* navazuje na předchozí výuku v rámci vyučovacího předmětu *Přípravná hudební výchova*. Žáci získávají, aktivně procvičují a upevňují potřebné základní vědomosti z oblasti hudební teorie na základě aktivit rytmicko-pohybových, pěveckých a jiných. Obsah výuky koncipován k získání znalostí, které žáci uplatní při studiu a interpretaci zvoleného hudebního nástroje nebo zpěvu. Upevňují v předchozích ročnících získané znalosti, směřují ke schopnosti samostatného uvažování o hudbě a v hudbě, ke schopnosti samostatné tvorby rytmicko-melodických úryvků a zaměřují se rovněž na témata z různých oblastí současné hudby, včetně hudby nonartifciální. Vzdělávací obsah je nastaven tak, aby žáky inspiroval k hledání hlubších souvislostí v oblasti umění.

I. stupeň základního vzdělávání

Žák:

1. ročník

- popisuje části notové osnovy, její význam a použití
- čte a zapisuje noty od c1 – c3, pomlky, správně píše nožičky k notám
- rozeznává celé, čtvrt'ové a osminové hodnoty, půlová nota s tečkou, čtvrt'ová nota s tečkou
- definuje a rozlišuje základní styly hry(staccato, legato, repetice, koruna, ligatura)
- orientuje se ve stupnici C dur, G dur, F dur, zapisuje ji, a to včetně trojzvuku
- zná pojem půltón, celý tón, ukáže na klavíře
- seznamuje se se základními posuvkami, jejich funkcí a platností, používá správné názvy not s posuvkami
- rozumí základnímu označení tempa a dynamiky (allegro, adagio, forte, piano)
- provádí rytmická cvičení zaměřená na získání základní jistoty v probíhaných taktech a rytmických hodnotách (2/4, 3/4, 4/4, 3/8)
- intonuje v rámci základních tónů durové stupnice
- doprovází lidovou píseň na perkuse
- orientuje se a poznává not v basovém klíči v rozsahu malé oktávy

2. ročník

- tvoří a analyzuje celý tón a půltón, půltóny ve stupnici
- ovládá tvorbu durových stupnic (včetně T5, půltónů), předznamenání dur stupnic do 4# a 4b
- ovládá tvorbu mollových stupnic do 2# A 2b
- píše a čte noty na pomocných linkách (rozsah g – e3)

- poznává a třídí dechové nástroje – dřevěné, žesťové, smyčcové, strunné a bicí
- vyjmenuje základní intervaly, sluchem je analyzuje (prima - oktáva) tvoří je od tónu c
- rozpozná durovou stupnici od mollové
- ovládá základní hudební značení (triola, prima, volta, seconda volta, crescendo, decrescendo, accelerando, ritardando, předtaktí)
- zvládá intonační cvičení zaměřené na orientaci v dur řadě a rozpoznání T5
- orientuje se v základních taktech 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, a ovládá rytmické hodnoty: osminové, šestnáctinové, noty s tečkou, synkopu
- zpívá a sám se doprovází na perkuse
- rozpozná obraty T5 ve stupnici C dur (sextakord, kvartsextakord)

3. ročník

- ovládá dvojité posuvky
- ovládá obraty T5
- používá hudební názvosloví (osvojení dynamiky, přednesu, základních temp a stylu nasazení hry)
- vytváří moll stupnice a jejich druhy (aiolská, harmonická, melodická) – vyznačí v ní půltóny, tvoří T5, zná předznamenání moll stupnic do 4# a b
- používá hudební značení a využívá zjednodušeného zápisu not
- dělí intervaly na čisté, velké a malé, tvoří je od různých tónů
- definuje stejnojmenné a paralelní stupnice
- transponuje notový zápis krátké lidové písně
- rozlišuje rozdíl mezi stupnicí a tóninou, zná základní tonální funkce
- pojmenovává a třídí hudební nástroje strunné, elektronické a bicí
- vyhledává informace o počátcích hudebních dějin
- čte o významných skladatelích: Dvořák, Smetana Beethoven
- zpívá ve dvojhlasu
- provádí intonační cvičení zaměřené na orientaci v dur a moll stupnicích, v intervalech a T5
- provádí rytmická cvičení prohlubující zručnost a orientaci v náročnějších rytmech

4. - 5. ročník

- rozděluje hudební nástroje do skupin, uvádí příklady příbuzných nástrojů
- zná komorní soubory (rozdělení dle typu)
- ovládá předznamenání dur a moll stupnic do 7# a b
- ovládá enharmonickou záměnu tónů
- tvoří a intonuje všechny intervaly (prima – oktáva)
- teoreticky zná základní melodické ozdoby
- používá hudební názvosloví
- ovládá intervalové složení T5, zmenšeného a zvětšeného akordu, hlavní kvintakordy
- orientuje se v dějinách hudby
- orientuje se v základních hudebních formách

- orientuje se v základních hudebních žánrech (jazz, vážná hudba, rock, aj.) a dílech (opera, muzikál, symfonie, koncert)
- provádí rytmické cvičení zaměřené na všechny typy rytmu
- intonuje v mezích durových i moll stupnic, základních i odvozených intervalů
- hodnotí navštívené kulturní události

Učební osnovy volitelného předmětu *Improvizace*

Předmět *Improvizace* zahrnuje orientaci v harmonii a porozumění akordickým značkám. To dává žákům velkou svobodu při interpretaci cizích nebo i svých skladeb. Teoretické znalosti budou žáci používat v praxi na hudebních nástrojích. Veškeré znalosti budou reflektovány při improvizaci.

I. stupeň základního vzdělání

Žák:

4. - 7. ročník

- Orientuje se v historii jazzu a populární hudby.
- Chápe rozdíly mezi jednotlivými styly (swing, latin, funky, pop, rock).
- Orientuje se v notaci typu “lead sheet” a dokáže ji sám vytvořit.
- Sluchově rozpoznává často používané harmonické progrese.
- Sluchově dokáže odposlouchat sólový part v nahrávce, analyzovat jej a vycházet z něj při vlastní improvizaci.
- Orientuje se ve složitějších akordických značkách s tenzemi, dokáže je analyzovat, vhodně používat a zapisovat je.
- Chápe kontext jednotlivých akordů v progresích, dokáže je vhodně zaměnit funkcemi jinými.
- Chápe funkční harmonii v dur i moll a používá jí v praxi. Ovládá církevní módy a umí s nimi pracovat.
- Je seznámen s pentatonickými stupnicemi, s bluesovými stupnicemi, be-bop stupnicemi, alterovanou stupnicí a zmenšenými stupnicemi.
- Ovládá rytmickou stupnici.
- Při improvizaci na nástroj umí vhodně použít tónový materiál a frázování pro daný žánr.
- Dokáže tvořit vlastní akordické progrese a vymýšlet do nich jednotlivé party.
- Umí harmonizovat a melodii.

II. stupeň základního vzdělání

Žák:

1. - 4. ročník

- Umí transponovat jednotlivé party.
- Je seznámen s módy v melodické moll.
- Dokáže improvizat na modální jazz.
- Rozumí modálním záměnám.
- Umí vhodně používat mimotonální dominanty a dominanty s nedominantním rozvedem.
- Orientuje se v lichých taktech.
- Umí používat zmenšené stupnice a alterovanou stupnici.
- Umí reharmonizovat melodii.
- Sluchově dokáže odposlouchat jednotlivé party v nahrávce a umí je zapsat do not.

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

6.1. CHARAKTERISTIKA VÝTVARNÉHO OBORU

Ve výtvarném oboru Základní umělecké školy Harmony, Dolní Břežany umožňujeme žákovi vyjádření vnímání okolního světa a vnitřní prožitky výtvarnými prostředky. Žák získává základní přehled o výtvarném umění. Výtvarný obor je rozdělen do tří stupňů – dvouletý přípravný ročník, I. stupeň sedmiletého a II. stupeň čtyřletého základního vzdělávání.

Vzdělání ve výtvarném oboru rozvíjí výtvarné dispozice žáků – vnímání, myšlení, vyjadřování, představivost, estetické cítění a tvořivost. Výtvarný projev je ovlivněn řadou schopností, jejichž rozvíjení se promítá do utváření osobnosti žáka. Základní vyjadřovací prostředky a obrazové znaky nabízejí způsoby, jak myšlenky učinit srozumitelné. Žák se učí pojmenovávat a porovnávat výtvarné znaky a prvky výtvarného jazyka, s nimi i svoje pocity, postřehy a myšlenky. Navazuje a prohlubuje výtvarné vztahy, reflektuje názory druhých, respektuje odlišný výtvarný projev.

Naše škola nabízí žákům studium ve studijním zaměření Výtvarná tvorba.

Podrobně je vzdělávací obsah definován v učebních osnovách jednotlivých předmětů studijního zaměření.

Přijímání žáků ke studiu

- (1) Do přípravného studia jsou přijímáni uchazeči, kteří prokáží předpoklady ke vzdělávání.
- (2) Do základního studia I. a II. stupně a studia pro dospělé jsou přijímáni uchazeči na základě úspěšného vykonání talentové zkoušky a doporučení přijímací komise, jejíž členy jmenuje ředitel školy. Termín konání talentových zkoušek škola zveřejní nejpozději 14 dní před jejich konáním.
- (3) Do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin přijme žáka ředitel školy na návrh učitele hlavního předmětu.
- (4) Uchazeči, kteří překročili věk 7 let pro první stupeň a 14 let pro druhý stupeň studia, mohou být podle výsledku talentové zkoušky přijati do některého z vyšších ročníků základního studia.

Organizace výuky

Etapy výuky

Výuka žáků podle § 109 zákona 561/2004 Sb. ve znění dalších probíhá **ve čtyřech etapách:**

- **v přípravném studiu** pro děti ve věku od 5 let
- **v základním studiu I. stupně** pro děti a mládež ve věku od 7 let
- **v přípravném studiu II. stupně** pro žáky ve věku od 13 let
- **v základním studiu II. stupně** pro mládež ve věku od 14 let
- **studium pro dospělé** -vzdělávací obsah studia pro dospělé i způsob jeho organizace a realizace stanoví ředitel školy na základě **individuálního plánu výuky** (zaneseného pedagogem v třídní knize). Výuka se uskutečňuje v rozsahu minimálně **tři vyučovacích hodin týdně**, je možné ji organizovat společně se žáky I. a II. stupně.

Forma výuky

- **individuální** (výuka pro dospělé, příprava na studium na VŠ výtvarného směru apod.)
- **kolektivní** (ve skupině max. 15 žáků, výuku lze organizovat společně pro žáky I. a II. stupně)

6.1.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM VÝTVARNÉHO OBORU

V přípravném studiu výtvarného oboru je hravou formou podchycen zájem dětí o výtvarnou komunikaci. Učitel je učí třídít informace, ukazuje nepřehledné množství jednak způsobů zpracování a jednak i výsledků řešení zadaného úkolu, aktivizuje je a podněcuje jejich tvořivost v elementárních výtvarných činnostech.

Učební plán

vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník
Přípravná výtvarná výchova	2	2

Poznámky:

- pro všechny žáky přípravného studia výtvarného oboru je určen **jeden typ** učebního plánu

Přípravné studium je určeno žákům od pěti let v trvání jednoho nebo dvou let. Žáci výtvarného oboru jsou zařazováni do přípravného studia v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně do předmětu *Přípravná výtvarná výchova*.

Učební osnovy vyučovacího předmětu Přípravná výtvarná výchova

Žák:

- zná paletu základních výtvarných vyjadřovacích prostředků
- uvažuje nad příčinami a důsledky jevů a ztvárňuje je
- užívá výtvarné formy, které se vyvíjejí s jeho rozumovým, emocionálním a výtvarným vývojem a které ho obohacují
- převádí různé smyslové podněty do vizuální sféry
- intuitivně používá obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva)
- rozeznává tvary a rozvíjí vlastní tvořivost
- tvoří podle vlastních zážitků
- seznamuje se se základními vlastnostmi výtvarných prostředků
- osvojuje si základní výtvarné techniky a dovednosti
- seznamuje se s vlastnostmi hlíny
- poznává základní pracovní pomůcky a péči o ně
- seznamuje se s jednoduchými pracovními postupy
- vnímá radost z výtvarného vyjádření svých představ

6.1.2. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ VÝTVARNÁ TVORBA

Studium je zaměřeno na systematické rozvíjení schopností a dovedností v prakticky všech oblastech výtvarné tvorby - kresbě, malbě, grafice. prostorovém vytváření, objektové a akční tvorbě. Žáci postupně ovládají rozličné techniky a výrazové prostředky, experimentují, rozvíjí tvořivost, na přiměřené úrovni ztvárňují podněty z okolního světa, třídí informace pro vyhodnocování způsobu ztvárnění i rozpoznání kvality uměleckého díla. Prostřednictvím výtvarných technik a prostředků vyslovují své názory, myšlenky, tlumočí své postoje.

Učební plán studijního zaměření *Výtvarná tvorba*

Základní studium I. a II. stupně

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Plošná tvorba	1	2	2	2	2						
Prostorová tvorba	1	1	1	1	1						
Výtvarná tvorba						2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Výtvarná kultura						0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Učební osnovy vyučovacích předmětů

Vyučovací předmět PLOŠNÁ TVORBA

Plošná tvorba zahrnuje kreslířské, malířské a grafické reakce žáků na podněty. Pracují s klasickými i netradičními kreslířskými a malířskými materiály, v grafice se věnují především tisku z výšky a z hloubky.

Základní studium I. stupně

Žák:

1. ročník

- pojmenuje prvky a možnosti výtvarného vyjádření na své úrovni
- obrazotvorné prvky používá intuitivně (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva)
- porovná vztahy mezi liniemi, tvary, barvou, objemem, rytmem (velké, malé, ostré, hladké, složité, prosté, rovné atd.)
- používá rozličné materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně
- porovnává světelné kontrasty
- zná základní barvy, barvy míchá

2. ročník

- cíleně používá obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva)
- hodnotí vztahy a kontrasty mezi obrazotvornými prvky a hodnotí jejich účinky
- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- porovnává viděnou skutečnost s jejím výtvarným ztvárněním. Prozkoumává a srovnává vlastnosti různých výtvarných materiálů
- rozlišuje svět rozumu a fantazie, proměňuje běžné v nezvyklé
- má osvojeny kulturní normy chování v kolektivu, emoční otevřenost, spolupráci s učitelem i ve skupině

3. ročník

- chápe význam světla a stínu pro vyjádření objemu
- vnímá odlišnost linií, tvarů a podnětů (bílé, černé, ploché, plastické...)
- rozliší objem a plochu, kresbou vystihne rozdíl mezi objemem a plochou, kombinuje a variuje různé možnosti (tužkou, perem, štětcem, špachtlí, motykou...)
- prostřednictvím základních vyjadřovacích prostředků a obrazových znaků činí myšlenky srozumitelnými
- uvědomuje si roli světla, barvy, prostoru v uměleckém díle

4. ročník

- nalezne co nejširší škálu možností výtvarného vyjádření vlastních zkušeností, vjemů a pocitů
- experimentuje se vzájemným postavením prvků v kompozici, zkoumá jeho účinek
- uplatňuje vlastní výrazové prostředky -zkušenosti v kompozičně harmonickém řešení (moc nahoře, moc dole, příliš těžké, příliš lehké, víc doprostřed, méně naklonit)

- vytěží inspirační základnu pocitů a představ a najde osobité, netradiční řešení
- zachytí světelné a barevné kontrasty, uplatní je v kompozici
- najde hlavní znaky tvaru, stylizuje

5. ročník

- vědomě pracuje s umístěním objektu do formátu
- barevnou škálu obohacuje o další odstíny, využívá barevných kontrastů
- pracuje soustředěně a cílevědomě
- zná rozdíl mezi studijní a volnou kresbou a malbou
- rozdíl mezi objemem a plochou vystihne v kresbě a malbě
- vědomě si volí techniku i materiál
- využívá základních pravidel zobrazování reality, kterou tvoří na své osobní úrovni
- využívá výrazových možností linií
- spolupracuje s učitelem i ve skupině a uvědomuje si svou spoluzodpovědnost
- samostatně si stanovuje dílčí cíle

Vyučovací předmět PROSTOROVÁ TVORBA

V předmětu Prostorová tvorba se žáci seznamují s principy modelování (práce s keramickou hlinou) a konstruování (materiály, použitelné k prostorovému vyjádření - papír, drát, sádra, textil, plasty, přírodní materiály..)

Základní studium I.stupně

Žák:

1. ročník

- ovládá jednoduché postupy při práci s modelářskou hlinou (odebírání, přidávání, spojování)
- rozliší charakter různých materiálů a uvědomuje si rozdílný způsob jejich použití
- spontánně vystihne podstatné

2. ročník

- odlišuje podstatné tvary od méně důležitých
- respektuje vícehledovost prostorové práce
- vědomě zjednodušuje tvar

3. ročník

- využívá základní výrazové možnosti objemu, tvaru, linie a plochy v prostoru
- cíleně využívá výrazové možnosti povrchu, experimentuje s nimi
- s materiály zachází s ohledem na jejich tvarové vlastnosti a konstrukční možnosti

4. ročník

- uvědoměle pracuje s celkem a detailem
- komponuje tvarové a prostorové vztahy a jejich účinky porovná, zhodnotí (kontrast, dynamika, rytmus, velikost)
- respektuje rozdíl mezi studijní a volnou plastikou

5. ročník

- využívá výrazové možnosti objemu, tvaru, linie a plochy v prostoru (tvarový kontrast, struktura, textura, rytmus, světlo, dynamika)
- uplatňuje netradiční materiály a experimentuje s nimi
- respektuje vztah mezi prostorovým dílem a prostředím

Vyučovací předmět VÝTVARNÁ TVORBA

Předmět Výtvarná tvorba dále rozvíjí poznatky a dovednosti získané dosavadním studiem v předmětech Plošná a Prostorová tvorba. Je zaměřeno jak na zvládnutí perspektivy, tak na zvládnutí kresby, malby a grafiky.

Základní studium I. stupně

Žák

6. ročník

- při vlastní tvorbě uplatňuje poznatky z výtvarné kultury
- dokáže využít poznatky z návštěv výstav a historických památek, přiřadí je ke svým dosavadním znalostem
- barevně rozliší světlo a stín
- ve volné malbě uplatní výrazové účinky barev a kontrastů
- orientuje se v základní terminologii a používá ji

7. ročník

- dokáže poměřováním zachytit základní proporce zobrazovaných objektů
- využívá výrazových možností linií
- uspořádá lineární kompozici, pracuje s celkem, detailem i výřezem motivu
- zná základy lineární perspektivy
- experimentuje a umí vytvářet variace k námět
- v rámci výtvarných akcí pracuje tvořivě, vnímá vlastní pocity a smyslové zážitky a dokáže je popsat

Základní studium II. stupně

Žák

1. ročník

- má zkušenost s používáním jednotlivých výtvarných technik, vhodně a citlivě je používá a experimentuje s nimi
- respektuje odlišné výtvarné přístupy
- projevuje výtvarnou kázeň
- pracuje s různými formáty
- zachycuje proporce pozorovaného objektu
- zkoumá možnosti tvarové stylizace
- citlivě zachází s povrchovou texturou
- uvědomuje si rozdíl mezi volným a užitým uměním

2. ročník

- pracuje s poměřováním proporcí zobrazovaného objektu

- vědomě využívá účinky kontrastu, rytmu, barev a proporcí
- v barevné kompozici využívá vlastností barev a barevných kontrastů a jejich vzájemné působení
- dané téma aktivně rozvíjí
- hledá variace tvaru
- při úpravě povrchu přizpůsobí barevnost výtvarnému záměru
- využívá tvarové nadsázky k vyjádření výrazu
- uplatňuje princip vícehledovosti a citlivého zpracování tvárné hmoty

3. ročník

- cíleně používá výtvarné materiály s ohledem na jejich vlastnosti a možnosti
- porovná a zhodnotí účinky jednotlivých prvků plošného vyjádření - linie, bod, tvar, plocha, objem, barva, kompozice
- umí v plošném zobrazení znázornit prostor
- je schopen dlouhodobé a soustředěné práce na daném tématu
- umí pracovat s poměřováním proporcí pozorovaného objektu
- postupuje od zjednodušeného celku k detailům
- umí nakreslit přípravnou skicu (prostorový náčrt) a objekt na jejím základě realizovat

4. ročník

- vylučuje nepodstatné detaily a dílo realizuje jako samostatný vyvážený kompoziční celek
- vytváří na dané téma variace a aktivně hledá řešení
- orientuje se v pojmech výtvarného jazyka a odborné terminologie
- využívá koncepčního myšlení
- zná a podle potřeby v malbě používá prostorové plány, barevnou perspektivu a optické a psychologické účinky barev
- samostatně zvolí téma, odpovídající jeho potřebě vyjádření, zvolí vhodný materiál a rozvrhne postup realizace
- práci (objekt, instalaci, akci) realizuje, osobitým přístupem jí dává hlubší význam

Vyučovací předmět VÝTVARNÁ KULTURA

Předmět Výtvarná kultura prostupuje všemi oblastmi výtvarného vzdělání, zahrnuje seznamování s dějinami výtvarného umění a se současnou výtvarnou scénou, pomáhá nalézt inspiraci pro vlastní práci žáka. Žáci navštěvují výstavy, účastní se exkurzí, pracují s internetem, obrazovými publikacemi apod. Výuka neprobíhá samostatně, je neodělitelnou součástí výukového procesu. Má výchovné aspekty, kultivuje žáky, vytváří jejich vztah ke kulturnímu dědictví.

Základní studium I. stupně

6. ročník

- svou tvorbu porovnává s příklady výtvarného umění
- uvědomuje si vztah mezi obsahem a formálním zpracováním uměleckého díla, je si vědom
- působení kompozice, barevnosti, rukopisu, kontrastu

7. ročník

- ví kde vyhledat informace týkající se dějin umění a výtvarné kultury
- zajímá se o současné výtvarné umění

Základní studium II. stupně

1. ročník

- rozpozná malířskou či kreslířskou techniku
- odhadne technologický postup na viděné reprodukci

2. ročník

- interpretuje malířskou tvorbu
- popíše výtvarné dílo, používá výtvarnou terminologii

3. ročník

- popíše základní znaky jednotlivých slohů a tendencí ve výtvarném umění
- výtvarné dílo zařadí do kontextu dějin umění

4. ročník

- orientuje se ve výtvarné kultuře
- účastní se kulturního dění

7. VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

7.1. TANEČNÍ OBOR

a) charakteristika

Taneční obor v ZUŠ Harmony umožňuje prostřednictvím pohybových a tanečních aktivit komplexně a systematicky rozvíjet jedince po stránce tělesné a duševní. Každému žákovi, podle míry jeho schopností a zájmu, poskytuje základy odborného vzdělání, které mu umožní uplatnit se jako tanečník při nejrůznějších neprofesionálních aktivitách, v povoláních, pro která je kultura pohybu vhodným předpokladem, případně pokračovat v dalším studiu směřujícím k profesionálnímu působení.

Vzdělávání v tanečním oboru žáka seznamuje se stavbou i strukturou lidského těla, zákonitostmi pohybu a poskytuje mu orientaci v různých oblastech spojených s tanečním projevem a kulturou pohybu. Taneční výchova je základ pro všechny pohybové aktivity.

Vyučovacími předměty na I. stupni jsou **základy tanečních technik, taneční praxe, klasický tanec a taneční technika**. Taneční praxe je určena pro všechny žáky I. stupně a navazuje na ostatní vyučovací předměty.

Základy taneční praxe se vyučují v 1. - 2. roč. I. stupně. Výuka je zaměřena na rozvíjení a upevňování správného držení těla, zvyšování celkové pohyblivosti, pružnosti, obratnosti a koordinace, na postupné uvědomělé ovládnutí jednotlivých částí těla i harmonický pohyb těla jako celku, na rozvíjení prostorového a hudebního cítění. Ve 3. - 7. ročníku I. stupně se vyučují současné a klasické techniky. Výuka těchto předmětů je zaměřena k všestrannému rozvoji základů taneční techniky a tanečního projevu žáka. Taneční praxe prohlubuje taneční projev žáků, podněcuje jejich tvořivé schopnosti a pěstuje smysl pro vzájemnou pohybovou souhru.

Cíle výchovné práce na II. stupni navazují na práci I. stupně TO a v oblasti zdokonalování taneční techniky (současný tanec, klasický tanec, lidový tanec) vycházejí zejména z hlavního profesního zaměření pedagoga a potřeb žáků.

b) Podmínky pro výuku tanečního oboru

Taneční obor vyučujeme v **tanečním sále** určený pro výuku tance a vybavených zrcadlovými stěnami, rytmickými nástroji.

c) Přijímání žáků ke studiu

- (1) Do přípravného studia jsou přijímáni uchazeči, kteří prokáží předpoklady ke vzdělávání.
- (2) Do základního studia I. a II. stupně a studia pro dospělé jsou přijímáni uchazeči na základě úspěšného vykonání talentové zkoušky a doporučení přijímací komise, jejíž členy jmenuje ředitel školy. Talentová zkouška může být nahrazena úspěšným ukončením základního studia předcházejícího stupně. Termín konání talentových zkoušek škola zveřejní nejpozději 14 dní před jejich konáním.
- (3) Do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin přijme žáka ředitel školy na návrh učitele hlavního předmětu.

(4) Do přípravného a základního studia mohou být výjimečně přijati mimořádně nadaní uchazeči, kteří nedosáhli stanoveného věku. Uchazeči, kteří překročili věk 7 let pro první stupeň a 14 let pro druhý stupeň studia, mohou být podle výsledku talentové zkoušky přijati do některého z vyšších ročníků základního studia.

d) Organizace výuky

Etapy výuky

Výuka žáků podle § 109 zákona 561/2004 Sb. ve znění dalších probíhá **ve čtyřech etapách:**

- **v přípravném studiu** pro děti ve věku od 5 let
- **v základním studiu I. stupně** pro děti a mládež ve věku od 7 let
- **v přípravném studiu II. stupně** pro mládež ve věku od 13 let
- **v základním studiu II. stupně** pro mládež ve věku od 14 let
- **studium pro dospělé** - vzdělávací obsah studia pro dospělé, jeho způsob i forma realizace je v souladu s ŠVP, stanovuje je učitel na základě vzdělávacích potřeb žáka a zaznamená do třídní knihy, výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně

Žáci (jednak mladší, talentovaní, jednak starší, kteří nastoupí ke studiu po 7. roce věku) jsou **zařazováni do jednotlivých ročníků podle momentálního stupně tanečního rozvoje a schopnosti užívat v souladu s hudbou taneční výrazové prostředky k vyjádření pocitů, myšlenek, sdělení.**

Pokud talentovaný nebo starší žák prokáže mimořádný taneční rozvoj splněním výstupů dalšího ročníku, může ročník nebo ročníky "přeskočit" a být od září příštího roku zapsán do ročníku, kam by patřil na základě svého tanečního rozvoje.

Formy výuky

- **kolektivní** (ve skupině do 15 žáků, početnější taneční třídy jsou vytvářeny za účelem tvorby choreografií, přičemž počet tanečníků v jednotlivých soutěžních jednotkách je striktně řízen soutěžními pravidly a soutěžním řádem CDO nebo IDO).

Do tanečních formací (zejména soutěžních) přitom mohou být zařazováni současně žáci I. a II. stupně, bez ohledu na věk, podstatná je taneční vyspělost a schopnost komunikovat v dané sociální skupině

Učební osnovy vyučovacích předmětů:

rozdvíjí specifickými prostředky taneční techniku žáků. Upevňuje správné držení těla, zdokonaluje pohyby dolních a horních končetin, prohlubuje pohybovou koordinaci, rovnováhu, smysl pro přesnou formu a čistotu vedení pohybu. Učí pohybové kázni, vytrvalosti a vůli.

7.1.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM TANEČNÍHO OBORU

V přípravném tanečním studiu se žáci seznamují s prostředím a náčiním, se kterým budou tančit. Vytváří návyky správného držení těla, obratnost, orientaci v prostoru, rytmické cítění, jednoduché taneční hry a tance, a jsou motivováni k další práci. Úkolem je rozvíjet přirozené schopnosti dětí, odstraňovat špatné pohybové návyky, podporovat jejich zdravé sebevědomí. Formou pohybových her vést k vyjadřování vlastních citů a myšlenek. Ověřovat předpoklady dětí pro zvládnutí dalšího studia.

Učební plán studijního zaměření Přípravné studium

Vyučovaný předmět	1. ročník	2. ročník
Přípravná taneční výchova	2	2

Poznámky:

- pro všechny žáky tanečního oboru je určen **jeden typ** přípravného studia

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Přípravná taneční výchova*

Žák

- ovládá základní návyky pro práci ve skupině – snaží se respektovat pravidla a řídit se jimi
- spolupracuje a bere ohled na ostatní spolužáky, učí se pracovat v kolektivu
- pracuje ve skupině dvou, tří a více žáků
- nacvičuje správné držení těla (ve stoji, v sedu, v lehu)
- učí se napodobováním pedagoga a vhodnou motivací správně provádět cviky na místě i do prostoru
- věrně vyjádří pohybem zadané téma
- zkoordinuje rytmická cvičení při chůzi
- odpovídajícím způsobem reaguje pohybem na změny tempa a výrazu podle hudebního doprovodu

7.1.2. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ TANEČNÍ TVORBA A INTERPRETACE

Studijní zaměření Taneční tvorba a interpretace se uskutečňuje ve vyučovacích předmětech *Základy tanečních technik, Taneční praxe, Klasický tanec, Současný tanec a Práce v souboru*.

Vyučovací předmět *Základy tanečních technik* je zaměřen především na rozvoj motoriky, koordinace a vytrvalosti.

Ve vyučovacím předmětu *Taneční praxe* je žákům umožněno propojit získané taneční techniky s vlastními tvořivými pohybovými aktivitami, které rozvíjejí představivost a vedou žáka ke kultivovanému vyjádření prostřednictvím tance. Žák se učí své dovednosti uplatňovat prostřednictvím tanečních vystoupení i na veřejnosti.

V předmětu *Klasický tanec* se žáci učí technikám klasického tance (Vaganova, Ballanchine, Tarasov ...). Průběh hodiny se skládá z cvičení u tyče (a la barre), na volnosti (au milieu) a skokové části (allegro). Během hodin předmětu *Současného tance* se žáci učí pohybovému materiálu vycházejícímu z technik moderního tance jako jsou například Graham, Limón a Horton. Učí se novodobým tanečním technikám a stylům, jako jsou contemporary dance, lyrický tanec, jazz dance, akrobacie, taneční gymnastika či prvky street dance.

Základní studium I. a II. stupně

vyučovací předměty	I. stupeň							II. stupeň			
	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	I.r	II.r	III.r	IV.r
Základy tanečních technik	1	1									
Taneční praxe	1	1	1	1	1	2	2				
Klasický tanec (V)			2	2	2	2	2	2	2	2	2
Současný tanec (V)			2	2	2	2	2	2	2	2	2
Práce v souboru								1	1	1	1

(V) – povinně-volitelný předmět, z nichž je žák povinen realizovat minimálně jeden

Učební osnovy:

Vyučovací předmět – Základy tanečních technik

Rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku žáků. Upevňují správné držení těla, zdokonalují pohyby dolních a horních končetin, prohlubují pohybovou koordinaci, rovnováhu, smysl pro přesnou formu a čistotu vedení pohybu. Učí pohybové kázni, vytrvalosti a vůli.

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- propracovává a posiluje v přiměřené míře základní svalové oblasti
- pracuje na správném držení těla v základních polohách
- pracuje na uvědomělém zakončení pohybu
- koordinuje pohyb dle svých možností, rozvíjí jej v práci s náčiním či rekvizitou
- zvládá základní prvky obratnosti na gymnastickém koberci
- začleňuje se do skupiny, je schopen pracovat ve dvojici
- přijímá a respektuje pravidla her
- zvládá jednoduchá rytmická cvičení
- rozeznává předtaktí, vnímá hudební fráze a pracuje s pauzou
- seznamuje se se základy lidového a klasického tance
- předvede pomalou chůzi vpřed a vzad, přes paty, špičky, v plié, na relevé
- samostatně se zařadí do šachovnicového postavení, kruhu, diagonály
- zopakuje učitelem zadaný prvek a pohyb

2. ročník

- zvládá základní druhy kroků pro pohyb z místa a dokáže je správně používat
- upevňuje správné držení těla v základních polohách – ve statickém a kinetickém smyslu
- koordinuje svůj pohyb a pohyb ve skupině
- předvede rozdíly mezi napětím a uvolněním různých částí i celého těla
- vnímá a prožívá základní prostorové pojmy a půdorysné dráhy pohybu
- zvládá základní cviky obratnosti v jednoduchých kombinacích
- je schopen pracovat ve dvojici a trojici
- rozvíjí smysl pro tempo, dynamiku a rytmus
- aktivně vnímá hudební doprovod, reaguje na změny tempa, rytmu
- při pohybu po diagonále zapojí příslušné části těla
- zvládá základní kroky lidového tance (polka, skočný a poskočný krok, párové držení, sousedská, základní obrat v páru)
- zvládá základní prvky z techniky klasického tance (plié, relevé, battement tendu a jeté, sauté, základní obraty)

Vyučovací předmět – Taneční praxe

V tomto předmětu se zúročují dovednosti získané v předmětu základy tanečních technik, resp. taneční technika, a využívá se výstupů taneční improvizace pro vlastní taneční tvorbu.

I. stupeň

Žák:

1. ročník

- improvizuje na základě hudební nebo tematické motivace a své fantazie
- sleduje své spolužáky, dokáže říct, co se mu na jejich projevu líbí
- předvede na jevišti krátkou etudu
- aktivně spolupracuje při pohybových a tanečních hrách

2. ročník

- improvizuje na základě hudební nebo tematické motivace a své fantazie
- sleduje své spolužáky, dokáže říct, co se mu na jejich projevu líbí
- veřejně prezentuje nacvičené etudy a choreografie
- improvizuje na vlastní téma, pohybem vyjádří charakter zvolené postavy nebo námětu za použití širší škály pohybů
- rozliší a vyhodnotí správné provedení předvedených výstupů
- orientuje se na jevišti (stojí čelem k divákům, respektuje své partnery a nezakrývá je)

3. ročník

- na podnět učitele navrhne doplnění taneční hry či krátké vazby na rozcvičení
- při práci s náčiním uplatní vědomosti a dovednosti nabyté z taneční průpravy
- samostatně předvede svůj výstup před ostatními na vybranou hudbu učitelem, vyjádří tancem její náladu
- zatančí drobné taneční etudy s ohledem na ostatní tanečníky
- vysvětlí význam své úlohy (role) pro společné dílo
- zhodnotí svůj projev i projev spolužáků a kritiku sdělí ohleduplně

4. ročník

- improvizuje s využitím jednoduchých technických prvků (malé a velké skoky po diagonále, cílené pohyby paží atd.)
- dokáže vlastními slovy popsat a ohodnotit viděný taneční projev svých spolužáků
- odhalí zásadnější chyby (správné držení těla, přesné zadání tanečních kroků)
- v improvizaci a výrazových etudách uvolní své osobité a tvořivé schopnosti
- rozliší pojmy improvizace a choreografie
- vyjmenuje pravidla správného chování při vystoupení
- při zkoušce dodrží potřebnou kázeň, a to i v době, kdy netančí

5. ročník

- dokáže prezentovat pohyb rytmicky a dynamicky správně

- do choreografie dokáže vložit své emoce
- snaží se pohyby těla koordinovat tak, aby byl projev ladný
- je schopný si samostatně připravit krátkou etudu na dané téma
- vybere vhodný hudební doprovod, na který vytvoří odpovídající taneční variaci

6. ročník

- se snaží upevňovat svůj smysl pro plynulý, harmonický a koordinovaný pohyb celého těla
- dokáže využít všech principů pro orientaci v prostoru
- snaží se o prostorové cítění; soucítění ve skupině
- je schopen objektivně zhodnotit svůj výkon a výkon svých spolužáků
- při improvizaci použije patřičný výraz
- spolu s ostatními vytvoří krátkou choreografii (zvolí téma, vybere hudbu, určí styl, pořadí tanečníků atd.)
- vlastními slovy vystihne obsah choreografie

7. ročník

- v improvizaci citlivě reaguje na hudbu, pohyb umí přizpůsobit vzhledem k tempu, prostoru, tématu
- je již dostatečně vyspělý na to, aby zvládl sám na sobě odhalit chyby a ihned je opravit
- při tanci samostatně zapojí všechny nastudované taneční techniky
- při tanci udrží výrazovou linii s pravdivým projevem
- se podílí na stavbě choreografie pro absolventské vystoupení a prokáže svůj odpovědný přístup

Vyučovací předmět Klasický tanec

Jde o přesné dodržení osnov techniky klasického tance, která zdokonaluje pohyby horních a dolních končetin a celkový taneční projev žáka. Během výuky se používá klasická francouzská terminologie pro baletní prvky. Typickým znakem v technice klasického tance jsou vytočené pozice dolních končetin, velký rozsah v kyčelním kloubu, celková plasticita a mobilita těla tanečnicka.

I. stupeň

Žák:

3. ročník

- ovládá základní prvky klasického baletu - základní pozice paží a nohou
- ovládá základní cvičení - *plié, grand plié, relevé, battement tendu, battement jeté, port de bras, sauté, changements, echappés z I. pozice do II.*
- ovládá jednoduché vazby tanečních kroků
- ovládá cvičení pro získání flexibility těla, získání orientace v prostoru, rytmická a kondiční cvičení
- v prostoru se pohybuje v rámci skupiny
- umí citlivě reagovat na změny v hudbě, vnímá formu hudebního díla, provede rytmická cvičení
- zvládá optimální držení těla v polohách na místě i v pohybu z místa
- ovládá jednoduché klasické variace
- rozumí taneční terminologii

4. ročník

- ovládá základní cvičení pro flexibilitu celého těla
- zná pozice paží a nohou (I.-V. pozice)
- ovládá *port de bras, demi plié, grand plié a relevé* na velmi dobré úrovni
- ovládá *battement tendu a jeté*
- ovládá základní skoky – *sauté, echappé, changement de pieds, chassé, glissade, temps levé sauté*
- je seznámen s prvkem *ronde de jambe* u tyče
- umí provést základní obraty – *glissade en tournant, tour picé, détourné* o 180°
- příprava na piruety *en dehors* a *en dedans* z II. a V. pozice
- ovládá složitější taneční vazby, dovede je samostatně spojovat a pojmenovat
- chápe hudební formu
- používá taneční terminologii

5. ročník

- ovládá *ronde de jambe* u tyče i na volnosti
- učí se *fondu, frappé, releveant*
- ovládá polohu *passé*, předvede prvek *retiré*
- zvládá rotace po diagonále (*tour picé, glissade en tournant, soutenu, chainnées*)
- na své úrovni zvládá rotace a piruety
- vykoná natáčení *épaulement croisé* a *éffacé*
- rozumí taneční terminologii

6. ročník

- ovládá *grand battement* do všech směrů
- zvládne přípravu na rotaci ze 4. a 5. pozice
- zvládne skoky – *assemblé, petit jeté*
- cvičí výdrže – balanc na relevé
- ovládá prvek *developpé* a *enveloppé* dle svých dispozic do všech směrů
- na volnosti *pas de bourré simple* i *en tournant*
- rozumí taneční terminologii klasického tance a zcela samozřejmě ji užívá

7. ročník

- vědomě aplikuje zásady a zákonitosti optimálního postavení těla a jeho jednotlivých částí při pohybu v prostoru, ve skupině, s rekvizitou a při pohybu s partnerem
- již ovládá kombinace cviků vyučených v předchozích ročnících
- probrané cviky umí používat i na volnosti a ve variacích

II.stupeň

Žák:

1. ročník

- již ovládá kombinovanější cviky KT
- probrané cviky pojmenuje odborným francouzským názvoslovím
- všechny probrané cviky již cvičí bokem k tyči, v rychlejším tempu
- dbá na správné provedení cviku *battement fondue* na 45° do všech směrů
- dbá na správné provedení cviku *double frappé* u tyče
- u tyče zvládá *attitude* na 45° i 90° *en avant* i *en arrière*
- u tyče provádí 2. *arabesque* s nohou na 45° i 90°
- ovládá vazebný prvek *temps lié*
- ze skoků zdokonalí správné provedení *pas de chat, assamblé a petit jeté*

2. ročník

- ovládá všech 6 *port de bras*
- dokáže provést polohu *sur le cou de pied, passé* a prvky *frappé* a *fondue* se stojnou nohou na pološpičce
- provádí 3. *arabesque par terre* u tyče i na 45°
- zvládá *malou pòzu écarté* s nohou *par terre* a na 45°
- dbá na správné provedení přípravy na *pirouetes* i samotné *pirouette* z II. a V. pozice
- zatančí malé *adagio*
- ze skoků ovládá *sissonne simple* a *ouvert*

3. ročník

- provede *IV. arabesque* u tyče s nohou *par terre* a na 45°
- zdokonalí se v točení *pirouettes* z V. pozice u tyče i na volnosti
- ovládá *rond de jambe en l'air* na 45° u tyče
- předvede skok *sissonne simple, ouvert a fermé*
- ovládá velké skoky a rotace po diagonále
- samostatně, vkusně a citlivě váže klasické taneční vazby
- využívá poznatky týkající se obsahu a formy pohybového sdělení

4. ročník

- dokáže zvýšit pózy *arabesque* dle svých dispozic
- dbá na správné provedení všech probraných skoků
- učí se skok *grand jeté*, *grand assamblé* s postupem z místa a *grand pas de chat*
- jednotlivé naučené prvky mezi sebou dokáže kombinovat
- hledá svůj osobitý taneční „rukopis“
- zaměřuje se na čisté provedení pohybu dle svých schopností a dispozic
- opírá se o anatomické znalosti hybnosti těla
- sbírá zkušenosti z oblasti klasického tance, třídí informace, formuluje své názory, hodnotí kvalitu klasických choreografií a fundovaně diskutuje o provedení

Vyučovací předmět *Současný tanec*

Navazuje na znalosti z předmětů *Taneční příprava* a *Základy tanečních technik*. Cílem výuky je kultivovat přirozený pohyb dětí. Pedagog se u žáků snaží o správné držení těla, protažení v tělesné ose i osách končetin. Cvičení jsou inspirována technikou M. Graham, Ch. Limóna. Contemporary, lyrického tance, jazzového tance, klasického tance, taneční gymnastiky a akrobacie.

Jazzový tanec je polycentrická taneční technika, která vychází z afrických tanců. Čerpá však též z tance klasického, potažmo moderního. Cílem tohoto předmětu je žáka seznámit s jazzovou hudbou, orientovat se v ní, cítit ji. Dále pak naučit se jazzové držení těla, základní postavení paží a dolních končetin, osvojovat si typické ustálené jazzové kroky a vazby. Nedílnou součástí této techniky je především jazzový feeling a individuální projev žáka.

I. Stupeň

Žák:

3. ročník

- navazuje na znalosti ze Základů tanečních technik a taneční přípravy
- trénuje taneční paměť
- zvládá zadané lehké taneční vazby (fráze 4 x 8 dob)
- dbá na správné rytmické provedení (začátek a konec fráze)
- provede pozice - na zemi: I. a II. pozice (přidáváme jednoduché prvky s důrazem na správné - držení těla); ve stoji: paralelní pozice, I. a II.
- správné provedení prvků *roll down, roll up, plié, relevé, stretch, bounce, flex a pointe*
- při pohybu z místa uplatní přirozenou chůzi přes patu vpřed, vzad, bočně
- vnímá své spolužáky - prostorové vztahy dvojic, trojic, skupin
- snaží se protahovat a prohlubovat své rozsahy – snaha o co největší pružnost těla
- ovládá švihy nohou v lehu na zádech, na boku a na břiše
- ovládá kroužení trupu ve stoje
- ovládá horizontální švihy paží na místě
- osvojuje si dálkový skok a jelení skok
- provede kotoul vzad do kočky, přemet na rukou stranou (hvězda)
- předvede most ze stoje (s pomocí)

4. ročník

- zvládá si zapamatovat delší pohybové vazby (fráze 8 x 8 dob)
- zvládá změny těžiště, zdokonalí pohybovou koordinaci (tělo x paže)
- fixuje jednotlivé svalové skupiny (hlava, pánev, horní, dolní končetiny)
- ovládá správné provedení prvku *dégagé*
- aktivně vytáčí a uvolňuje kyčelní klouby
- zvládá švihové pohyby paží; švihy do přednožení a unožení
- ovládá chůzi přes špičku
- jednoduché skoky na místě i z místa, zdokonalí výskok s přednožením, unožením, zanožením a roznožením
- ovládá záklon v kleku roznožném

- předvede zvedání pánve ze sedu do vzporu na jedné ruce (*slide*)
- provede kotoul letmo
- předvede most s přednožením

5. ročník

- určí těžiště těla (stojná, kročná noha, váha uprostřed)
- zadanou vazbu samostatně převede „na druhou stranu“
- prohlubuje hudební a prostorové cítění (pozná předehtu, téma, refrén, mezihru, dohru; cítí fráze skladby)
- správně pojmenuje probrané taneční prvky anglickým názvoslovím
- dbá na správně provedenou IV. pozici na zemi
- rotace pánve, nácvik spirály
- zvládne kontrakci a vyrovnání na zemi (práce se stažením a uvolněním hýžd'ových svalů)
- ovládá správné provedení prvků: *high release, flat back, passé*
- izolace hlavy, pánve
- samostatně realizuje stretchingová cvičení
- osvojuje si taneční běh v paralelní pozici
- dbá na správné provedení skoku se záklonem trupu a švihem paží
- ovládá kliky pro posílení paží
- provede převal přes rameno vzad s ukončením do lehu na břicho
- osvojuje si přemet

6. ročník

- zdokonalí nejrůznější vazby pohybových prvků
- zvládá všechny pozice v sedě a ve stoji, umí je pojmenovat
- v hudební předloze se snaží orientovat (vytleská beat, offbeat, synkopu)
- osvojuje si běžné a kolapsové držení těla
- dbá na správné provedené svihy, vlny, impulsy, skoky, otáčky
- analyzuje nepravidelné členění hudby (tančí na hudební přesahy)
- při nácviku kontrakce a vyrovnání dokáže zapojit dech – breathing
- ovládá správné provedení prvků: brash, cuppé, delší výdrže na relevé (příprava na turns)
- ovládá staccatový a legatový pohyb těla
- ovládá správné izolace hrudníku
- dokáže samostatně řídit posilovací cvičení (paže, břišní svaly, hýždě, dolní končetiny)

7. ročník

- zvládá všechny probrané pohybové prvky a nejrůznější delší vazby
- dokáže samostatně řešit prostorové, rytmické a výrazové úkoly
- dokáže intuitivně vnuknout poznámku či námět do choreografických etud
- správně provede kontrakce a vyrovnání v leže, v sedě, ve stoji v I. vytoč. pozici

- dbá na správné provedení turns v paralelní pozici - z plié, do plié
- ovládá provedení prvků grand battement jeté (centerwork)
- předvede složitější asymetrické paže
- osvojuje si izolace hlavy, ramen, hrudníku, pánve, dolních a horních končetin (vpřed, vzad, stranou)
- rozliší vedení pohybu – paralelní, opozice, shake, impuls

II. Stupeň

Žák:

1. ročník

- využívá pohybovou koordinaci
- prohlubuje své hudební a prostorové cítění
- ovládá správné názvosloví probraných prvků
- dokáže samostatně své tělo připravit na taneční lekci (správné zahřátí – warm-up, stretching, uvolnění)
- zvládá pohybové vazby s kontrakcí ve stoji (na celém chodidle)
- ovládá izolace hlavy, ramen, hrudníku, pánve, dolních a horních končetin (kříž, půlkruh,
- kruh, osmičky; suny)
- prvky ve stoji kombinuje s prvky v nízké poloze
- ovládá taneční prvek *slide* ve stoji i v sedě

2. ročník

- dokáže využít všech probraných principů v prostoru
- předvede prvky z centerworku (metodické kroky z klasického tance) - *brush...*
- ovládá správné provedení prvků *développé, enveloppé*
- kombinuje legatový pohyb se zakončením v pohybu staccatovém či do úplného zastavení
- zatančí základní kroky *charlestonu*

3. ročník

- zatančí probrané prvky z centerworku en l'air
- osvojuje si prvek *tilt*
- dokáže otočit turns na pološpičce
- ovládá chůzi cat walk, obraty chainné
- zvládá jazzovou pirouette a rotační prvky – *mess around, knee turn*
- ovládá prvek *kick ball change*
- zná a předvede rozdíl mezi *flickem a kickem*

4. ročník

- dokáže točit turns na celém chodidle i v plié
- ovládá prvek *tilt* ve stoji, s nohou na 45° i výš

Vyučovací předmět Práce v souboru

Předmět navazuje na zkušenosti získané v předmětu Taneční praxe. Žákům je umožněno propojit získané taneční techniky s vlastními tvořivými pohybovými aktivitami, které rozvíjejí představivost a vedou žáka ke kultivovanému vyjádření prostřednictvím tance. Daleko více se dbá na individuální potřeby, nápady a možnosti studenta. Rozvíjí se žákův tvořivý potenciál v rámci skupiny/ tanečního souboru. V tomto předmětu žáci rovněž aplikují své dosavadní znalosti, dovednosti a zkušenosti z jednotlivých tanečních technik do svého absolventského repertoáru, který veřejně zatančí před publikem v rámci absolventského vystoupení.

II. Stupeň

Žák:

1. ročník

- velmi citlivě reaguje na styl hudby – dokáže určit, o jakou taneční techniku se jedná (klasický, lidový, jazzový, moderní tanec)
- z videozáznamu se snaží o objektivní hodnocení svého výstupu v závislosti na skupině
- s ohledem a pozorností na druhého zatančí partnerský tanec
- při tanci udrží kontakt s diváky
- se spolupodílí na scénickém řešení choreografie

2. ročník

- cítí dynamiku hudby a svůj pohyb citlivě vede podle ní
- při výstupu na jevišti dokáže tančit s výrazovou opravdovostí
- formálně rozebere choreografii na jednotlivé části, samostatně je zkombinuje a svůj postup argumentačně obhájí
- aktivním přístupem napomáhá bezproblémové organizaci průběhu zkoušky a představení

3. ročník

- se aktivně podílí při tvorbě choreografií – určité taneční kroky, vazby
- samostatně dokáže zpracovat návrh kostýmů
- zohlední vizuální stránku, ale i praktičnost
- zvolí vlastní postup k naplnění určeného průpravného cvičení
- vytvoří vlastní kompletní choreografii
- si samostatně vybere náročnější variaci a interpretuje ji

4. ročník

- cítí soulad s hudbou, dokáže zapojit svůj osobitý projev
- na dané dějové téma vyhledá odpovídající hudbu a opačně
- svým chováním prokáže kolegiální přístup k ostatním a pomoc mladším spolužákům
- zaimprovizuje na zadané téma různými tanečními styly
- uvede příklady z oblasti tance, kdy je třeba souladu rozumu, citu i pohybu
- se aktivně podílí na přípravě a realizaci absolventského vystoupení
- samostatně si zvolí příslušnou taneční techniku

- přináší, diskutuje a vybírá vhodný námět, hudební podklad, rekvizitu, kulisu, kostým
- v průběhu tvorby žák přichází se svým pohybovým slovníkem a za pomoci pedagoga tak
- vytváří svůj sólový výstup, který může být doprovázen tanečním sborem
- seznamuje se s dalšími divadelními profesemi (režisérství, scénografie, dramaturgie, osvětlovač,...)

8. VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ DRAMATICKÉHO OBORU

8.1. CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚ DRAMATICKÉHO OBORU

Dramatický obor v ZUŠ Harmony umožňuje prostřednictvím tvořivých dramatických činností (pohybových a mluvních hereckých, dramaturgických, hudebních a výtvarných) a činností slovesných (tvořivé psaní) rozvíjet umělecké vlohy žáka směrem k divadelnímu a slovesnému projevu. Stává se tak významným nástrojem rozvoje sociability žáků (schopnosti vnímat druhé, vnímat motivace jejich jednání a prostřednictvím vstupu do rolí řešit různé sociální situace), jejich emocionálního rozvoje a schopnosti sebepoznání a sebekontroly.

Základním principem uplatňovaným ve výuce je dramatická hra, která pracuje s výrazovými prostředky dalších druhů umění (např. výtvarného, hudebního a tanečního, literárního) v jejich vzájemném propojení. Při respektování jejich specifických vyjadřovacích možností je využitelná pro výsledné dramatické sdělení. Rozvíjí tak žakovu schopnost vnímat, vytvářet a sdělovat v čase a prostoru lidské vztahy a jednání.

Vzdělání získané v dramatickém oboru žáci mohou využít v těch oblastech lidské činnosti, ve kterých se uplatní nezbytné specifické komunikační dovednosti a vysoká míra empatie.

Dramatický obor poskytuje spolehlivý základ i pro další studium směřující k profesionálnímu uplatnění.

Podmínky pro výuku literárně dramatického oboru

Literárně dramatický obor vyučujeme v **tanečním sále**.

Přijímání žáků ke studiu

- (1) Do přípravného studia jsou přijímáni uchazeči, kteří prokáží předpoklady ke vzdělávání.
- (2) Do základního studia I. a II. stupně a studia pro dospělé jsou přijímáni uchazeči na základě úspěšného vykonání talentové zkoušky a doporučení přijímací komise, jejíž členy jmenuje ředitel školy. Talentová zkouška může být nahrazena úspěšným ukončením základního studia předcházejícího stupně. Termín konání talentových zkoušek škola zveřejní nejpozději 14 dní před jejich konáním.
- (3) Do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin přijme žáka ředitel školy na návrh učitele hlavního předmětu.
- (4) Do přípravného a základního studia mohou být výjimečně přijati mimořádně nadaní uchazeči, kteří nedosáhli stanoveného věku. Uchazeči, kteří překročili věk 7 let pro první stupeň a 14 let pro druhý stupeň studia, mohou být podle výsledku talentové zkoušky přijati do některého z vyšších ročníků základního studia.

Organizace výuky

Etapy výuky

Výuka žáků podle § 109 zákona 561/2004 Sb. ve znění dalších probíhá **ve čtyřech etapách:**

- **v přípravném studiu** pro děti ve věku od 5 let
- **v základním studiu I. stupně** pro děti a mládež ve věku od 7 let
- **v přípravném studiu II. stupně** pro mládež ve věku od 13 let
- **v základním studiu II. stupně** pro mládež ve věku od 14 let
- **studium pro dospělé** - vzdělávací obsah studia pro dospělé, jeho způsob i forma realizace je v souladu s ŠVP, stanovuje je učitel na základě vzdělávacích potřeb žáka a zaznamená do třídní knihy, výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně

Formy výuky

- **kolektivní** (ve skupině do 15 žáků, početnější třídy jsou vytvářeny za účelem tvorby divadelního představení)

Přípravná dramatická výchova

Hlavním obsahem práce je jednoduchá dramatická hra, založená především na cílevědomě volené pohybové činnosti celé skupiny. Dramatická hra je také hlavní rámcovou motivací pro doplňující hry a technická cvičení pohybová, mluvní a hudebně rytmičká.

Základním metodickým principem, který u všech činností v přípravné dramatické výchově důsledně uplatňujeme, je jejich motivace, která čerpá obsahové náměty z těch zkušeností dětí, jež cítí jako důležité. Podněcuje spontánní dětský projev a vede k nenásilnému osvojování technických prvků ve spojení s výrazem.

Organizujícím principem činnosti v přípravné dramatické výchově je rytmus. Podporuje kázeň a soustředění na prováděnou činnost a přispívá i k vytváření smyslu pro formu. Dobré rytmické cítění je jedním ze základních předpokladů pro další odbornou výchovu v literárně-dramatickém oboru.

8.1.1. PŘÍPRAVNÉ STUDIUM LITERÁRNĚ DRAMATICKÉHO OBORU

V přípravném studiu je hravou formou podchycen zájem dětí o literárně dramatickou formu projevu. Učitel rozvíjí jejich slovní komunikaci, aktivizuje a podněcuje jejich tvořivost v elementárních činnostech tanečních, pěveckých a pohybových.

Učební plán studijního zaměření Přípravná dramatická výchova

vyučovací předmět	1. ročník	2. ročník
Přípravná dramatická výchova	2	2

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Přípravná dramatická výchova*

Žák

- je schopen aktivně se účastnit kolektivních her a dodržuje pravidla
- spolupracuje s druhými při jednoduchých hrách
- vnímá změny tempa, hlasitosti a je schopen podle nich proměňovat svůj projev (mluva, pohyb)
- je schopen zapamatovat si jednoduchý krátký text (například básničku) a přednést ho
- aktivně se zapojuje do dramatické hry
- zapojuje se do symbolické hry s předmětem
- ovládá si základní pravidla organizace práce ve skupině

8.1.2. STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ DRAMATIKA A SLOVESNOST

Název vyučovacích předmětů:

- Dramatika a slovesnost
- Dějiny dramatické tvorby
- Umělecký přednes

Studijní zaměření *Dramatika a slovesnost* se uskutečňuje ve vyučovacích předmětech *Dramatika a slovesnost*, *Dějiny dramatické tvorby* a *Umělecký přednes*. Prostřednictvím dramatické hry žák získává mluvní, přednesové, pohybové, herecké a slovesné dovednosti, které uplatňuje v sólovém i kolektivním projevu. V činoherních aktivitách žáci ztvárňují různé postavy, pronikají tak do jejich charakterů a učí se je pravdivě zobrazit.

Učební plán

Ročník	I. stupeň							II. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	I.	II.	III.	IV.
Dramatika a slovesnost	2	2	3	3	3	3	3				
Dějiny dramatické tvorby								1	1	1	1
Umělecký přednes								2	2	2	2

V přípravném studiu je hravou formou podchycen zájem dětí o literárně dramatickou formu projevu. Učitel rozvíjí jejich slovní komunikaci, aktivizuje a podněcuje jejich tvořivost v elementárních činnostech tanečních, pěveckých a pohybových.

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Dramatika a slovesnost*

Předmět obsahuje tvořivou dramatickou činnost, která vychází z tvořivé improvizace, od spontánního projevu směřuje ke kultivovanému projevu (mluvnímu, pohybovému či slovesnému). Principem je opět dramatická hra zaměřená na téma.

Základní studium I. stupně

Žák:

1. ročník

- integruje se do skupiny
- aplikuje základní činnosti pohybové, mluvní, hudebně rytmičké či výtvarně specifické
- provede přirozený a spontánní dramatický projev
- přednese krátký literární útvar
- provede samostatné jednoduché slovní vyjádření

2. ročník

- orientuje se v prostoru
- aktivně spolupracuje s partnery v jednoduché hře
- prezentuje svůj úkol v jednoduchém ději v kolektivní ukázkě
- udrží jednoduchý rytmus a dynamiku hlasem i pohybem
- uplatní pohybové dovednosti v jednoduché akci

3. ročník

- provede jednoduchou zadanou etudu
- zachová formu etudy při výměně rolí
- ukáže hru s předmětem
- objasní své jednání při změně zadaných okolností, příčiny konfliktu
- znázorní vztah k vybranému objektu
- zachová dramatický tvar

4. ročník

- vysvětlí jednoduchý dramatický děj, svoji roli a své jednání
- provede jednoduchou charakterizaci
- znázorní jednoduchý dramatický děj
- provede krátké pointované slovní sdělení

5. ročník

- ukáže v improvizaci dramatickou situaci a rozhodne svým jednáním řešení
- vysvětlí základní principy stavby jednoduchého dramatického tvaru
- používá předmět jako partnera a znázorní vztah k němu

- popíše vyjádření vztahu
- doloží vhodná literární díla a jejich autory

6. ročník

- aplikuje základní odborné dovednosti a znalosti v dramatické etudě s vlastním námětem
- provede fixaci tvaru etudy
- znázorní úkol postavy
- ukáže jednoduchou slovní improvizaci (reportáž, konferování, výklad)
- popíše vlastní zážitek
- objasní techniku psaní jednoduchého scénáře

7. ročník

- provede v etudě jednoduchý dramatický děj, znázorní svůj úkol v příběhu a podle toho jedná
- používá hru a dialog s předmětem jako s partnerem a vyjádří vztah k němu
- popíše vlastní zážitek a použije pointované slovní sdělení
- přizpůsobí své jednání změně zadaných okolností

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Dějiny dramatické tvorby*

Předmět objasňuje oblasti dramatické tvorby v souvislostech s dobou jejich vzniku.

Základní studium II. stupně

Žák

1. ročník

- provede přednášku spatra ke zvolenému tématu
- objasní teorii a historii umění přednesu
- zařadí antická dramata

2. ročník

- objasní vývoj dramatické interpretace literárních předloh
- zdůvodní styl různých epoch (starověk, středověk, renesance)
- zařadí Shakespearova dramata

3. ročník

- objasní historii divadla a hereckého projevu od antiky, po osvícenství
- zdůvodní styl různých epoch (baroko, rokoko, romantismus, realismus)

4. ročník

- aplikuje poznatky z dějin divadelní avantgardy 20. století a současného dramatického umění

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Umělecký přednes*

Předmět se vyučuje formou individuální výuky. Princip dramatické hry je metodou k objasnění situace, charakteru postav a jejich vztahů, stylu a formy díla.

Základní studium II. stupně

Žák

1. ročník

- ukáže interpretaci svůj vztah k tématu a logicky zpracuje předlohu
- aplikuje teoretické i praktické zásady české výslovnostní formy
- používá mimoslovní prostředky přednesu – pauzu, důraz, intonaci
- provede bez přípravy krátké sdělení na dané téma

2. ročník

- objasní výstavbové postupy přednesu
- provede samostatné zpracování předlohy
- ukáže interpretaci fejetonu, povídky, balady v odpovídajícím stylu
- provede bez přípravy dialog na dané téma s uplatněním vyjadřovacích technik

3. ročník

- provede samostatnou domácí přípravu pro interpretaci textu
- navrhne samostatnou úpravu dramatického textu
- používá široký osobní repertoár
- aplikuje vyjadřovací techniky pro úkol moderátora, reportéra

4. ročník

- znázorní příběh přesným popisem fyzického jednání
- navrhne kritiku na vybraný pořad, inscenaci
- používá široký osobní repertoár k interpretaci

9. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Žákům, kteří jsou podle posudku z pedagogicko-psychologické poradny diagnostikováni jako žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, může škola v souladu se školským zákonem, na základě žádosti zákonných zástupců žáka, potvrzení příslušného zařízení a souhlasu ředitele školy, vypracovat individuální vzdělávací plán. Tento plán, který není součástí Školního vzdělávacího programu, vypracovává škola zpravidla na jeden školní rok.

Žákům, u kterých rozsah jejich handicapu není důvodem pro vystavení potvrzení pedagogicko - psychologickou poradnou, nelze nabídnout individuální studijní plán. U těchto žáků volíme různé formy a metody výuky podle povahy jejich handicapu.

Škola nemá (s výjimkou sálu) bezbariérový přístup, možnost zařazení tělesně handicapovaných žáků se řeší individuálně, podle povahy a rozsahu handicapu.

10. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno pro nadané a mimořádně nadané žáky základního studia, kteří prokáží předpoklady pro výuku rozšířeným počtem vyučovacích hodin na základě studijních výsledků nebo mimořádné progresy ve studiu. Žáci jsou do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin zařazováni ředitelem na doporučení učitele na základě mimořádných studijních výsledků, jakými jsou – úspěchy na soutěžích, účast na výjimečných koncertech, vystoupeních, mimořádně aktivní účast na mezinárodních projektech atd.

V takovém případě přizpůsobujeme výuku možnostem žáka za účelem dosažení jeho studijního maxima (posílení hodinových dotací v individuální výuce, rozšíření obsahu učiva, častá účast na žákovských a veřejných vystoupeních, účast na soutěžích apod.).

11. HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Zásady hodnocení žáků

- Cílem vzdělávání v ZUŠ není hodnocení, ale rozvoj osobnosti žáka.
- Cílem hodnocení je poskytnutí zpětné vazby žákovi.
- Hodnocení žáků věnujeme velkou pozornost, ale vidíme v něm spíše prostředek motivační a komunikační, než klasifikační.
- Zhodnotíme každou aktivitu žáka, každý jeho kladný, ale i záporný počin ve vyučovací hodině i jinde.
- Přihlížíme při hodnocení k věkovým a osobnostním zvláštnostem žáka, k jeho sociálnímu zázemí i ke zdravotním a jiným problémům během školního roku.
- Jakékoli hodnocení žákům osobně a okamžitě sdělíme, průběžně informujeme rodiče.
- Vedeme žáky od nejmladšího věku k sebehodnocení a sebekontrolě.

Způsob hodnocení žáků

Používáme klasickou klasifikaci. Běžnou klasifikaci může nahradit i slovním hodnocením.

- Na vysvědčení klasifikujeme jednotlivé předměty známkami:
1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – uspokojivý, 4 – neuspokojivý
- Celková klasifikace je:
a/ prospěl s vyznamenáním,
b/ prospěl,
c/ neprospěl
(v souladu s Vyhláškou o ZUŠ)
- Vysvědčení za 1. pololetí dostávají žáci ve formě opisu, výroční vysvědčení na předepsaném blanketu za obě pololetí.
- Nemůžeme-li žáka klasifikovat ze závažných objektivních příčin za 1. pololetí, provedeme to nejpozději do konce 2. pololetí. Nelze-li žáka klasifikovat ze závažných objektivních příčin za 2. pololetí, provedeme to nejpozději do konce měsíce září.
- Přípravné výchovy dostávají na konci školního roku potvrzení o návštěvě přípravného studia.
- Před koncem každého školního roku vykonají všichni žáci hudebního oboru postupovou zkoušku. Postupové zkoušky hodnotí nejméně tříčlenná komise složená z učitelů daného nebo příbuzného předmětu.
- Znamky se stanovují dohodou mezi členy komise. Zapisují se do protokolu a žakovského sešitu.
- Úspěšné vykonání postupové zkoušky je podmínkou postupu do vyššího ročníku.
- Pokud žák nemůže ze zdravotních důvodů vykonat postupovou zkoušku, může ředitel na návrh a zodpovědnost učitele povolit odklad.

- U žáků hodnotíme splnění vzdělávacího obsahu daného ročníku a prokázání dalších vlastností jako je: aktivita, samostatnost, spolehlivost, výborná domácí příprava, účast na soutěžích a vystoupeních. Žák by se měl přiblížit osobnímu maximu.
- Ve všech oborech klasifikujeme téměř každou vyučovací hodinu. Pro žáky II. stupně platí, že klasifikujeme alespoň 1 hodinu v měsíci.
- V hudební nauce v 1. až 4. ročníku klasifikujeme běžně po celý rok. U starších žáků v 5. ročníku HN je hodnocena aktivita, iniciativa, samostatnost, spolehlivost a docházka. Ze souboru těchto hodnocení vzejde výsledná známka za pololetí.

Oblasti vlastního hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy provádíme v pravidelných dvouletých intervalech.

- Revizí reálného naplnění a provádění ŠVP.
- Kontrolou průběhu vzdělávání a metod práce.
- Monitorujeme rovněž vzdělávání pedagogů, personální a materiální podmínky.